

Міністерство освіти і науки України
Національний університет «Острозька академія»
Навчально-науковий інститут міжнародних відносин та національної безпеки
Кафедра національної безпеки та політології

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра на тему:

« Політика адміністрації Трампа щодо України у 2025 році»

Виконав студент II курсу, групи МПл-21
спеціальності 052 Політологія
Кулик Роман Олександрович

**Керівник – кандидат історичних наук, доцент
Конопка Наталія Олегівна**

**Рецензент – доктор політичних наук, професор
Сидорук Тетяна Віталіївна**

Острог, 2026

ЗМІСТ

ВСТУП.....	
РОЗДІЛ 1. ФОРМУВАННЯ ПОЛІТИКИ США ЩОДО УКРАЇНИ У 2025 РОЦІ: ІНСТИТУЦІЙНИЙ РІВЕНЬ ТА ОФІЦІЙНІ ПОЗИЦІЇ.....	
1.1. Роль Державного департаменту США та Білого дому у формуванні політики щодо України.....	
1.2. Офіційна позиція США щодо російсько-української війни: заяви, брифінги та політичні орієнтири.....	
1.3. Конгрес США у формуванні політики щодо України: дискусії, рішення та вплив.....	
РОЗДІЛ 2. ЕКОНОМІЧНІ ІНСТРУМЕНТИ ПОЛІТИКИ США ЩОДО УКРАЇНИ У 2025 РОЦІ.....	
2.1. Фінансова підтримка України: обсяги, механізми реалізації та політичні умови її надання.....	
2.2. Економічні інтереси США у відносинах з Україною: ресурси, ринки та переговорні підходи.....	
2.3. Санкційна політика США щодо Росії як інструмент економічного впливу.....	
РОЗДІЛ 3. ВІЙСЬКОВА ПОЛІТИКА США ЩОДО УКРАЇНИ У 2025 РОЦІ.....	
3.1. Військова допомога Україні: рішення адміністрації Дональда Трампа та їх реалізація.....	
3.2. Трансформація підходів США до безпекової підтримки України та оборонного сектору.....	
3.3. Військово-політичні аспекти врегулювання війни: позиція США та переговорні ініціативи.....	
РОЗДІЛ 4. ПРОБЛЕМИ АМЕРИКАНСЬКО-УКРАЇНСЬКИХ ВІДНОСИН У 2025 РОЦІ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЇХ ПОДАЛЬШОГО РОЗВИТКУ В НОВИХ ПОЛІТИЧНИХ УМОВАХ.....	
ВИСНОВКИ.....	

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....

ВСТУП

Актуальність теми дослідження зумовлена змінами у зовнішньополітичному курсі Сполучених Штатів Америки після повернення до влади адміністрації Дональда Трампа у 2025 році та їх впливом на розвиток українсько-американських відносин. В умовах триваючої російсько-української війни політика США продовжує залишатися одним із ключових чинників, що визначає як перебіг воєнних дій, так і перспективи політико-дипломатичного врегулювання конфлікту. Це підтверджується як офіційними документами американської влади [65], [67], так і аналітичними матеріалами, у яких фіксуються зміни у підходах США до підтримки України [5], [36], [45].

Події 2025 року показали, що зовнішня політика США щодо України не є однорідною або повністю послідовною. З одного боку, зберігається стратегічне значення України у системі міжнародних відносин, що підтверджується публічними заявами та рішеннями американської сторони. З іншого – простежується прагнення до перегляду форм і обсягів підтримки, що проявляється, зокрема, у зміні підходів до військової допомоги та активізації переговорних ініціатив [2], [9], [53]. Виходячи з цього, українсько-американські відносини у 2025 році можна розглядати як такі, що перебувають у стані певної трансформації, де поєднуються елементи партнерства та прагматичного розрахунку.

Теоретичні засади дослідження зовнішньої політики держав сформовані у працях провідних зарубіжних науковців. Зокрема, Ф. Фукуяма аналізує трансформацію політичних інститутів і глобального порядку [60], Дж. Міршаймер обґрунтовує реалістичний підхід до міжнародних відносин [77], Р. Патнем досліджує взаємозв'язок внутрішньої та зовнішньої політики [81], а Дж. Най розкриває роль нематеріальних ресурсів впливу у світовій політиці [40]. Важливими для розуміння сучасних змін у політиці США є також роботи Г. Брандса [70], А. Кулі та Д. Нексона [72], у яких підкреслюється трансформація американського лідерства у XXI столітті.

У вітчизняній науковій літературі питання зовнішньої політики США та її впливу на Україну розглядаються у працях І. Тодорова [55], В. Мирончука [37], Н. Городньої [19]. Окрему увагу безпековим аспектам та військовій підтримці України приділяють М. Белєсков [5], [7] та О. Белоколог [8]. Водночас значний обсяг актуальної інформації щодо подій 2025 року формується на основі аналітичних публікацій і матеріалів медіа, які дозволяють оперативно відстежувати зміни у політиці США та реакцію міжнародної спільноти [1], [3], [45].

Однак, попри наявність значної кількості досліджень, події 2025 року ще не отримали достатнього комплексного наукового осмислення. Це пов'язано як із їх новизною, так і з динамічністю змін у політиці США. Виходячи з цього, виникає потреба у системному аналізі, який би поєднував вивчення офіційних документів, аналітичних оцінок та ширшого міжнародного контексту.

Об'єктом дослідження є зовнішня політика Сполучених Штатів Америки у сучасних міжнародних умовах.

Предметом дослідження є політика адміністрації Дональда Трампа щодо України у 2025 році, зокрема її економічні та військово-політичні складові та їх вплив на розвиток двосторонніх відносин.

Метою дослідження є аналіз зовнішньої політики адміністрації Дональда Трампа щодо України у 2025 році з урахуванням особливостей її формування, реалізації та наслідків.

Визначена мета дослідження, зумовила постановку та розв'язання наступних завдань:

- 1) дослідити інституційні механізми формування політики США щодо України;
- 2) проаналізувати офіційну позицію США щодо російсько-української війни;
- 3) охарактеризувати економічні інструменти політики США щодо України;
- 4) визначити особливості військової підтримки України;

5) оцінити вплив політики США на українсько-американські відносини та визначити основні проблеми та перспективи їх подальшого розвитку.

Методи дослідження. Для досягнення поставленої мети та розв'язання визначених завдань, було використано аналіз, узагальнення та систематизація наукової літератури та офіційних джерел, порівняння різних підходів до проблеми, а також логічні методи (індукція та дедукція) для формулювання висновків.

Інформаційну базу становлять офіційні документи органів державної влади США, зокрема матеріали Білого дому, Державного департаменту США та Посольства США в Україні [65], [66], [67], а також аналітичні та медійні джерела.

Наукова новизна дослідження полягає у комплексному аналізі політики адміністрації Дональда Трампа щодо України саме у 2025 році як окремого етапу її трансформації.

Практичне значення дослідження полягає у можливості їх використання у подальших дослідженнях міжнародних відносин та аналізі сучасної політики США щодо України.

Структура, зміст та обсяг роботи. Магістерська робота обумовлена метою, предметом та завданнями дослідження. Вона складається з вступу, 4-ох розділів, висновків та списку використаних джерел (у кількості 84 джерел). Загальний обсяг роботи (разом зі списком використаних джерел), містить 170 сторінок друкованого тексту. З них, 156 сторінки основного тексту.

РОЗДІЛ 1

ФОРМУВАННЯ ПОЛІТИКИ США ЩОДО УКРАЇНИ У 2025 РОЦІ: ІНСТИТУЦІЙНИЙ РІВЕНЬ ТА ОФІЦІЙНІ ПОЗИЦІЇ

1.1. Роль Державного департаменту США та Білого дому у формуванні політики щодо України

Формування політики Сполучених Штатів Америки щодо України у 2025 році, не можна пояснити лише позицією президента або окремими резонансними заявами його адміністрації. Це дуже складний механізм, в якому перетинаються політична воля Білого дому, інституційна логіка Державного департаменту, кадрові зміни в апараті зовнішньої політики, а також повернення Дональда Трампа до влади.

Загалом, Білий дім та Державний департамент (Держдеп) виконують різні, але взаємопов'язані між собою, функції. Так, Білий дім формує політичну лінію, задає її стиль, масштаби та межі допустимого. Державний департамент, своєю чергою, оформлює цю лінію як офіційну зовнішньополітичну позицію, транслює її через дипломатичні канали, забезпечує взаємодію із союзниками, міжнародними організаціями та безпосередньо з українською стороною [65; 67].

Однак варто зазначити, що у 2025 році цей поділ не був повністю рівноважним. Якщо в попередні роки зовнішня політика США щодо України виглядала більш інституційно стабільною, то після повернення Трампа у Білий дім спостерігалось посилення ролі персоналізованого політичного центру, де ухвалення рішень дедалі сильніше залежало від вузького кола політичних фігур, наближених до президента [41; 82].

Відтак, вже перші кроки нової адміністрації окреслили зміну не тільки зовнішньополітичної риторики, а й інституційної архітектури прийняття рішень. Одні з таких є «America First Policy Directive to the Secretary of State», оприлюднена 20 січня 2025 року [67]. Її поява на старті президентської каденції

говорит про те, що Держдеп одразу був поставлений у чітко визначені рамки президентського політичного бачення. Тобто, нова адміністрація не просто декларувала зміну пріоритетів. Вона інституційно зафіксувала підпорядкування дипломатичного апарату оновленій логіці зовнішньої політики. Для України це означало, що традиційний для американської дипломатії, дискурс про підтримку демократії, безпеки та міжнародного правопорядку не зникав, однак дедалі частіше розглядався через призму американської вигоди, політичної доцільності та можливості швидкого перегляду попередніх зобов'язань [21; 30; 32].

Ця обставина є принциповою, оскільки саме через неї змінюється співвідношення ролей між Білим домом і Держдепом. У нормальній інституційній моделі Державний департамент має певний простір для професійного формування політики, зокрема через аналітичні розробки, дипломатичні консультації та узгодження позицій із союзниками. Проте у 2025 році цей простір виявився істотно звуженим. Як свідчать повідомлення американської преси про масові відставки кар'єрних дипломатів напередодні інавгурації Трампа, кадровий склад Держдепу ще до фактичного початку роботи нової адміністрації зазнав серйозного тиску [82]. Це не лише кадровий сюжет; у політичному сенсі він означав послаблення інституційної автономії дипломатичної служби та посилення політичного контролю над зовнішньополітичним апаратом.

Для України такий це має безпосередньо важливе значення. Якщо раніше Держдеп нерідко виступав своєрідним стабілізатором американської політики, забезпечуючи її відносну послідовність незалежно від внутрішньополітичних коливань, то у 2025 році його роль дедалі більше зміщувалася у бік виконавця курсу, сформованого в Білому домі. Саме тому, роль Держдепу у 2025 році була двоїстою: з одного боку, він втрачав частину автономії, а з іншого – залишався ключовим каналом формального оформлення та міжнародного пояснення американської політики щодо України [65; 66] (табл. 1.1).

Таблиця 1.1.

Інституційний рівень у формуванні політики США щодо України у 2025 році

<i>Інституція</i>	<i>Базова функція</i>	<i>Практичний прояв у політиці щодо України</i>	<i>Особливість у 2025 році</i>
<i>Білий дім</i>	Визначення загального політичного курсу та пріоритетів	Формування рамки рішень щодо підтримки України, переговорної лінії, політичної риторики	Посилення персоналізованого стилю ухвалення рішень, пріоритет президентської волі над бюрократичною процедурою
<i>Державний департамент (Держдеп) США</i>	Інституційне оформлення та дипломатична реалізація зовнішньої політики	Офіційні заяви, брифінги, комунікація із союзниками, дипломатичний супровід українського напрямку	Часткове звуження автономії на тлі політичного контролю з боку Білого дому
<i>Посольство США в Україні</i>	Практична дипломатична присутність на місці	Канал щоденної комунікації з українською владою та суспільством, публічна дипломатія	Збереження ролі провідника офіційної позиції США навіть за зміни її акцентів
<i>Політичне оточення президента</i>	Неформальний вплив на зміст і стиль зовнішньої політики	Переорієнтація пріоритетів, політизація окремих рішень, акцент на «вигідному» підході	Зростання ролі політичної доцільності та ідеологічної близькості

*Джерело: розробка автора на основі [30; 41; 65; 66; 67; 82; 83].

Як видно з табл. 1.1., формування політики США щодо України у 2025 році відбувалося не в межах однієї інституції, а на перетині кількох рівнів: формального державного, дипломатичного та політико-персонального. Але, саме Білий дім був тим центром, де закладалися ключові смисли й межі допустимого для зовнішньополітичного курсу США щодо України.

Відтак, якщо звернути увагу на програмні сигнали нової адміністрації. Інавгураційна промова Дональда Трампа [83], а також перші політичні оцінки його повернення до влади [11], [44], то можна побачити, що міжнародні питання (включно з українським), розглядалися не в межах абстрактної підтримки союзників, а через призму «ефективності, вигоди та перегляду

зобов'язань». Тож, Україна перестає бути лише питанням ціннісного порядку денного і дедалі більше стає частиною ширшої дискусії про те, якою має бути роль США у світі, скільки така роль коштує і хто повинен розділяти відповідальність за її реалізацію [24; 27; 49].

Відтак, Держдеп мав забезпечити зовнішньополітичну керованість нової лінії. Саме через нього нова адміністрація прагнула перевести гасла про «America First» у формат дипломатичної практики. З одного боку, це означало підтримання офіційного каналу комунікації з Україною, Європою та міжнародними інституціями, а з іншого – дипломатична риторика вже не могла бути повністю автономною від політичних установок Білого дому. Тобто, Держдеп у 2025 році працював не як незалежний генератор зовнішньої політики, а як інституція, змушена адаптовуватися до стилю президентського керівництва [65; 67].

Виходячи з цього, для України значення Держдепу традиційно полягало в тому, що саме він уособлював інституційну сталість американської політики, навіть коли у Вашингтоні змінювалися адміністрації. Але у 2025 році ця стабілізаційна функція частково послабилась. В аналітичних матеріалах неодноразово підкреслювалося, що політика адміністрації Трампа щодо України часто виглядала непослідовною, а часом – внутрішньо суперечливою [12; 69]. Причина такої поведінки не лише у зміні політичних пріоритетів, а й у тому, що між рівнем стратегічних декларацій та рівнем дипломатичного виконання виникали проміжки невизначеності (табл. 1.2).

Таблиця 1.2.

Канали впливу Білого дому та Держдепу США на формування політики
щодо України

<i>Канал впливу</i>	<i>Білий дім</i>	<i>Держдеп США</i>	<i>Значення для України</i>
Програмні документи	Задає ідеологічну та політичну рамку курсу	Узгоджує дипломатичне тлумачення та подальшу комунікацію	Формує загальне розуміння пріоритетів США
Кадрова політика	Визначає склад політичного керівництва та пріоритет лояльності	Залежить від призначень та кадрової стабільності апарату	Впливає на послідовність та професійність політики
Публічні заяви	Створює політичний	Конкретизує позицію	Впливає на очікування

	сигнал та рамку для медіа та союзників	через брифінги, коментарі та пресрелізи	України та міжнародних партнерів
Дипломатичні контакти	Визначає пріоритети найвищого рівня	Реалізує переговорний супровід та координацію	Забезпечує реальний зміст двосторонньої взаємодії
Кризові рішення	Ухвалює політично чутливі рішення у прискореному режимі	Пояснює, адаптує та «вмонтовує» їх у дипломатичний порядок денний	Часто породжує напругу між політичним сигналом та дипломатичним виконанням

*Джерело: розробка автора на основі [12; 65; 66; 67; 69; 75; 82; 83].

Як видно з табл. 1.2., Білий дім та Держдеп «думають по-різному». Так, Білий дім мислить категоріями політичного імпульсу, публічного ефекту та стратегічного перерозподілу пріоритетів. Держдеп працює у логіці узгодження, дипломатичного супроводу й міжнародної передбачуваності. У стабільніші періоди ці логіки можуть взаємно доповнювати одна одну. Проте у 2025 році між ними виникало дедалі більше напруги. Особливо це відчувалося на українському напрямі.

Зокрема, аналітичні матеріали, присвячені першим крокам адміністрації Трампа, дозволяють побачити ще одну важливу рису: українська тема не була для Білого дому ізольованою. Вона вбудовувалась у ширший світоглядний проєкт нової адміністрації, який передбачав перегляд ролі США у міжнародних справах, критичніше ставлення до союзницьких зобов'язань та пошук «угодної» логіки у зовнішній політиці [30; 41; 55]. Саме тому, політика щодо України формувалася, не стільки як окрема регіональна політика, скільки як один із тестів нового стилю американського зовнішньополітичного мислення. Україна тут ставала показником того, наскільки далеко адміністрація Трампа готова зайти у переоцінці традиційних американських підходів до безпеки, дипломатії та підтримки партнерів [21; 24].

Відтак, Держдеп опинився у непростому становищі. З одного боку, він мав залишатися інституцією, яка забезпечує безперервність американської дипломатії, а з іншого – працювати в умовах, коли сама ідея безперервності піддавалася ревізії. Це породжувало обережність офіційних формулювань, посилювало значення політично вивірених брифінгів та водночас, ускладнювало довгострокове планування. Для України це означало, що звичний

дипломатичний канал залишався відкритим, але впевненість у беззаперечній підтримці вже не була такою високою, як раніше [65; 66].

Окремо слід звернути увагу на офіційні сайти Держдепу США та ресурсів Посольства США в Україні як інструментів формування політики, не тільки в процедурному, а й у комунікаційному сенсі [65; 66]. В сучасній зовнішній політиці комунікація сама по собі стає частиною політики. Через офіційні повідомлення, заяви, довідкові матеріали, коментарі для преси формується, не лише інформування, а й інтерпретація подій. Для України це дуже важливо, адже в умовах війни будь-яка зміна акценту в офіційній риторичі США впливає на міжнародні очікування, внутрішньополітичні настрої в Україні та позицію союзників.

Разом з тим не слід перебільшувати повну тотожність позиції Білого дому та Держдепу. Навпаки, у 2025 році одним із ключових феноменів стала саме помітна різниця між політичним стилем нової адміністрації та традиційнішою інституційною логікою дипломатичного апарату. У публіцистичних та аналітичних текстах це неодноразово описувалося як боротьба між імпульсивною політичною волею і спробою зберегти хоч якусь інституційну послідовність [4; 29; 50]. Для України така різниця мала вагомні наслідки: партнери США змушені були уважно читати не тільки офіційні документи, а й контекст їх появи, джерело політичного сигналу та можливі внутрішньоадміністративні суперечності.

Тому, помилково було б розглядати Білий дім лише як політичний центр, а Держдеп – лише як технічний виконавчий апарат. Насправді, між ними існує складний взаємозв'язок. Білий дім визначає головний напрям, але Державний департамент впливає на те, в якій формі цей напрям буде реалізований, як він буде представлений міжнародним партнерам і наскільки інституційно стійким виявиться у практиці [5; 41; 55].

Розглядаючи інституційний механізм формування політики США щодо України у 2025 році, доцільно варто також зупинитися і на кадровому факторі,

який в цей період відігравав значно більшу роль, ніж у більш стабільні періоди розвитку американської зовнішньої політики

Зокрема, як пишуть американські медіа, ще до офіційного вступу Дональда Трампа на посаду відбулися масові відставки кар'єрних дипломатів, які традиційно забезпечували інституційну стабільність зовнішньої політики США [82]. Це створило ситуацію, коли значна частина досвіду, накопиченого в межах дипломатичної служби, була фактично виведена за межі процесу прийняття рішень, в результаті чого зовнішньополітичний курс (в тому числі, і до України, почав формуватися в умовах обмеженої участі професійного дипломатичного корпусу, що неминуче позначилося на його якості та послідовності.

Водночас, важливо розуміти, що Державний департамент не є монолітною структурою. По відношенню до України це означає, що навіть такі питання, як підтримка або дипломатична позиція, могли розглядатися не як частина сталої стратегії, а як елемент переговорної логіки [21; 30; 41; 49].

Виходячи з цього, роль Білого дому як центру ухвалення рішень ще більше посилилася. Так, якщо раніше процес формування зовнішньої політики включав складну систему узгоджень між різними інституціями, то у 2025 році дедалі частіше спостерігалася ситуація, коли ключові рішення приймалися у вузькому політичному колі, після чого вже постфактум оформлювалися через дипломатичні канали [41; 83]. Це змінює саму логіку функціонування зовнішньополітичної системи: від колегіального і процедурного підходу вона переходить до більш централізованої та політизованої моделі.

Разом з тим, не можна стверджувати, що Держдепа повністю втратив свій вплив. Навпаки, в офіційній комунікації він важливий. Адже, саме через заяви, брифінги та пресрелізи Держдепу формувалося публічна американська політика щодо України. Тобто, він адаптував політичні сигнали Білого дому до міжнародного дискурсу та дипломатичних стандартів [65]. Тобто, переклад політичної волі у зрозумілу дипломатичну мову. Без цього навіть найчіткіше

сформульоване рішення Білого дому, може втратити ефективність на міжнародній арені (табл. 1.3).

Таблиця 1.3.

Вплив реалізації політичних рішень Білого дому на формування політики щодо України

<i>Етапи реалізації</i>	<i>Їх зміст</i>	<i>Роль Білого дому</i>	<i>Роль Держдепу</i>	<i>Вплив на політику щодо України</i>
1. Політичне формулювання	Визначення позиції або рішення	Формує основний політичний імпульс, часто у стислому вигляді	Практично не залучається або залучається обмежено	Рішення може бути політично чітким, але не деталізованим
2. Інституційне узгодження	Спроба адаптації рішення до інституційної логіки	Зберігає контроль над змістом	Аналізує наслідки, пропонує уточнення	Можливі внутрішні суперечності або затримки
3. Дипломатичне оформлення	Підготовка офіційної позиції	Визначає рамки допустимого	Формулює заяви, брифінги, офіційні документи	Формується публічна позиція США
4. Міжнародна комунікація	Донесення позиції до партнерів	Може виступати на рівні лідерів	Забезпечує комунікацію через дипломатичні канали	Впливає на реакцію України та союзників
5. Практична реалізація	Втілення рішення у політичних діях	Контролює політичну доцільність	Координує виконання на дипломатичному рівні	Визначає реальний зміст політики

*Джерело: розробка автора на основі [65; 66].

Як видно з табл. 1.3., процес формування політики не завершується на етапі ухвалення рішення. Навпаки, важливе саме його подальше оформлення та реалізація, де роль Держдепу – вирішальна. Однак, у 2025 році цей процес ускладнювався тим, що політичні рішення часто приймалися швидко та без достатньої інституційної підготовки, що змушувало дипломатичний апарат працювати в умовах обмеженого часу і високого рівня невизначеності.

Окремої уваги заслуговує також комунікаційний вимір політики США, який у сучасних умовах фактично стає її невід’ємною складовою. Офіційні заяви, брифінги, повідомлення на сайтах Держдепу та Посольства США в Україні, виконують не лише інформаційну функцію, але й формують

інтерпретацію подій. Для України це дуже важливо, оскільки зміна формулювань або акцентів у заявах США може впливати на сприйняття ситуації як на міжнародному рівні, так і всередині країни. У 2025 році, коли політика США характеризувалася певною нестабільністю, комунікаційний фактор набував додаткової ваги. Фактично, офіційна риторика часто виконувала роль індикатора того, у якому напрямі рухається американська політика [65: 66].

Водночас слід зазначити, що комунікаційна активність не завжди означала наявність чіткої стратегії. Так, в деяких випадках публічні заяви дещо відрізнялись від реальних політичних рішень або не повністю відображали їх зміст [12; 50]. Це в свою чергу, створювало додаткову складність для партнерів США (в тому числі, і України), яким доводилось орієнтуватись не лише на офіційні формулювання, але й на ширший політичний контекст.

Так, у 2025 році система прийняття зовнішньополітичних рішень у США характеризується підвищеним рівнем внутрішньої напруги. Це пов'язано з тим, що нова адміністрація намагається реалізувати власне бачення зовнішньої політики, яке не завжди збігається з підходами, що традиційно домінували в американській дипломатії – конфлікт між інституційною інерцією та політичною переорієнтацією [41; 55].

Інституційна інерція полягає в тому, що такі структури, як Держдеп, працюють за усталеними процедурами, які формувалися десятиліттями. Вони передбачають узгодження рішень, врахування позицій союзників, довгострокове планування. Натомість політична переорієнтація, яку намагається здійснити адміністрація Дональда Трампа, орієнтується на швидкість, гнучкість і можливість оперативної зміни курсу, в результаті чого, виникає напруження, яке безпосередньо впливає на політику щодо України. Це напруження проявляється, зокрема, у різниці між стратегічними деклараціями і практичними рішеннями.

Зокрема, адміністрація Трампа одночасно декларує прагнення до завершення війни та зменшення участі США у зовнішніх конфліктах, але при

цьому не відмовляється від використання України як важливого елемента у ширшій геополітичній грі [21; 49]; 75]. Така подвійність створює ситуацію, коли політика виглядає нестабільною не через відсутність інтересу, а через зміну підходів до його реалізації.

Особливо важливою є роль неформальних акторів, які у 2025 році отримують більший вплив на формування зовнішньої політики. Йдеться про політичне оточення президента, радників, а також осіб, які не завжди займають формальні посади, але мають доступ до процесу прийняття рішень. Відтак, Держдеп опиняється у складній ситуації. Адже, з одного боку, він має виконувати функцію офіційного представника зовнішньої політики США, а з іншого – змушений враховувати політичні сигнали, які надходять поза формальними інституційними каналами. Це в свою чергу, ще більше ускладнює процес формування узгодженої політики щодо України [30; 41] (табл. 1.4).

Таблиця 1.4.

Формальні та неформальні фактори формування політики США щодо України у 2025 році

<i>Фактори</i>	<i>Конкретний елемент</i>	<i>Механізм впливу</i>	<i>Прояв у політиці щодо України</i>
Формальні	Білий дім	Політичні рішення, стратегічні директиви [	Визначення загального курсу, ключових пріоритетів
	Державний департамент	Дипломатична реалізація, комунікація	Офіційна позиція, брифінги, переговори
	Посольство США	Практична дипломатія	Безпосередня взаємодія з Україною
Неформальні	Політичне оточення президента	Вплив на прийняття рішень	Зміна акцентів політики, політизація окремих рішень
	Медіа та аналітика	Формування інформаційного поля [	Тиск на політичні рішення, інтерпретація політики
	Внутрішньополітична ситуація	Політична конкуренція	Нестабільність та суперечливість рішень

*Джерело: розробка автора на основі [12; 29; 30; 41; 50; 55; 65; 66; 67; 83].

Як видно з табл. 1.4., у 2025 році політика США щодо України формується не лише через формальні інституції, але й під впливом ширшого політичного середовища. Це означає, що навіть чітко сформульовані рішення

можуть змінюватися під впливом додаткових факторів, що знижує передбачуваність політики.

Ще одним важливим аспектом є порівняння з попереднім періодом. Так, у попередні роки політика США щодо України була більш інституційно стабільною. Це не означає, що вона не змінювалася, але зміни відбувалися поступово і були більш передбачуваними. У 2025 році ситуація інша: темп змін значно зріс, а їх характер став менш прогнозованим. Це пов'язано саме з тим, що роль інституційної системи частково зменшилася, а роль політичного центру – зросла [41], [55].

Для України це має подвійне значення. З одного боку, вона залишається важливим партнером США, що підтверджується як офіційними заявами, так і фактом постійної уваги до українського питання, а з іншого – ця підтримка менш стабільна, що створює додаткові ризики.

Важливо також звернути увагу на те, що навіть за умов посилення ролі Білого дому, Держдеп не втрачає свого значення як інституції, яка забезпечує інституційну пам'ять зовнішньої політики США. Саме через нього зберігаються напрацьовані підходи, контакти, дипломатичні практики. Це дозволяє частково компенсувати політичну нестабільність. Однак у 2025 році ця функція реалізується менш ефективно, ніж у попередні періоди, що пов'язано як із кадровими змінами, так і з загальною політизацією зовнішньої політики [82].

Отже, аналіз ролі Білого дому та Державного департаменту у формуванні політики США щодо України дозволяє зробити кілька узагальнюючих висновків:

- 1) ключовим центром ухвалення рішень залишається Білий дім, роль якого у 2025 році істотно посилилась;
- 2) Держдеп продовжує виконувати функцію дипломатичного оформлення та реалізації політики, але його автономія частково обмежена;
- 3) важливу роль відіграють неформальні фактори, які підвищують рівень невизначеності;

4) взаємодія всіх елементів формує політику, яка в собі поєднує стратегічну важливість із тактичною нестійкістю.

Таким чином, у 2025 році політика США щодо України формується в умовах трансформації самої американської зовнішньополітичної системи. Вона характеризується внутрішніми суперечностями, які відображаються і на українському напрямі.

1.2. Офіційна позиція США щодо російсько-української війни: заяви, брифінги та політичні орієнтири

Офіційна позиція Сполучених Штатів Америки щодо російсько-української війни у 2025 році не є однорідною або повністю стабільною. Якщо порівнювати з попередніми періодами, вона виглядає більш складною і, подекуди, суперечливою. Це пов'язано не лише зі зміною адміністрації, а й із ширшим переглядом підходів до зовнішньої політики США загалом, що особливо чітко проявляється саме в українському питанні.

Так, у 2025 році офіційна позиція США щодо війни в Україні формувалася на перетині 2-ох тенденцій: перша полягала у збереженні базових формулювань, властивих американському офіційному дискурсу попередніх років: визнання суверенітету України, засудження російської агресії, акцент на необхідності миру та міжнародного права. Друга пов'язана з політичною логікою нової адміністрації – прагненням перевести питання війни в Україні з морально-політичної площини у площину політичної вигоди, переговорної доцільності та переоцінки американської участі у європейській безпеці [3; 21; 41; 67; 83].

Виходячи з цього, офіційні заяви США у 2025 році не можна читати буквально, ізольовано від ширшого політичного контексту. Тобто, одне і те ж формулювання (наприклад, про підтримку України або про необхідність миру), у попередні роки могло означати безумовне продовження сталого курсу.

Нвтомість, у 2025 році ті самі слова мають вже зовсім інший зміст: підтримка розглядається як умовна, мир – політична ціль, що може бути досягнута через перегляд попередніх підходів, а союзники – простір для перерозподілу відповідальності [24; 27; 49; 56].

Тож, важливі типи офіційних джерел, через які позиція США щодо війни транслюється назовні. Це не лише виступи президента або програмні документи Білого дому, а й брифінги Державного департаменту, повідомлення Посольства США в Україні, офіційні заяви, присвячені конкретним епізодам війни, допомоги або переговорного процесу [65; 66; 67; 75; 83].

Кожен з них виконує конкретно «свою» функцію: президент задає політичний тон; Білий дім формує рамку; Держдеп дипломатично оформлює позицію; посольство адаптує її до українського контексту. Разом вони дозволяють побачити, що офіційна позиція США у 2025 році є не просто набором заяв, а цілісною, хоча і внутрішньо напруженою, комунікацією (табл. 1.5).

Таблиця 1.5.

Офіційна позиції США щодо російсько-української війни у 2025 році

<i>Тип джерела</i>	<i>Конкретне джерело</i>	<i>Основний зміст</i>	<i>Адресат</i>	<i>Політична функція</i>	<i>Значення для України</i>
Президентська політична заява	Інавгураційна промова Дональда Трампа	Загальна рамка зовнішньої політики США, акцент на національних інтересах та перегляді пріоритетів	Американське суспільство, союзники, міжнародна аудиторія	Політичне сигналізування про зміну стилю й логіки зовнішньої політики	Україна залишається в полі уваги США, але вже не як винятково ціннісне питання, а як частина ширшого перегляду міжнародних зобов'язань
Програмний документ адміністрації	«America First Policy Directive to the Secretary of State»	Підпорядкування дипломатії логіці «America First»	Державний департамент, зовнішньополітичний апарат США	Інституційне оформлення нового курсу	Підтримка України розглядається крізь призму американської вигоди та політичної доцільності
Офіційні	Сайт U.S.	Засудження	Союзники,	Уніфікація	Дає підстави

матеріали Держдепу	Department of State	агресії, підтримка України, дипломатична лінія США	дипломати, міжнародні організації	та легітимація офіційної позиції	говорити про збереження базової проукраїнської риторики, але в більш стриманій формі
Дипломатична комунікація на місці	Сайт U.S. Embassy in Ukraine	Підтримка України, робота з українським суспільством і владою, публічна дипломатія	Українська влада, громадськість, медіа	Локальна адаптація загальної політики США	Посольство часто виконує стабілізуючу функцію навіть тоді, коли політичні сигнали з Вашингтона виглядають суперечливо
Нормативно-політичні рішення	Initial rescissions of harmful executive orders and actions	Демонстрація ревізії попереднього курсу новою адміністрацією	Федеральний апарат, внутрішня політична аудиторія	Показовий розрив із попередньою адміністрацією	Українське питання потрапляє у ширший процес перегляду зовнішньополітичних рішень США
Оперативні заяви та публічні сигнали	матеріали про зміну підходів США, допомогу, переговори	Поєднання підтримки, обережності та наголосу на мирному врегулюванні	Україна, Європа, американський виборець	Тестування реакції на нову політику	Україна стикається не з відмовою від підтримки, а з її умовною та політизованою формою

*Джерело: розробка автора на основі [2; 9; 53; 56; 65; 66; 67; 75; 83].

Як видно з табл. 1.5., у 2025 році офіційна риторика США щодо війни в Україні концентрується навколо кількох базових орієнтирів. Перший – це збереження формальної підтримки України. У публічних матеріалах США не відмовляються від визнання територіальної цілісності України та не знімають із Росії відповідальності за війну [65; 66].

Другий орієнтир – посилення переговорного дискурсу. Якщо раніше переговори фігурували переважно як похідний елемент, то у 2025 році вони стають одним із центральних мотивів офіційної політики [1; 12; 20; 53].

Третій – переосмислення ролі США у підтримці України. Так, все частіше наголошується, що союзники, передусім європейські, повинні брати на себе

більшу частину відповідальності [24; 46; 56].

Тож, підтримка України зберігається. Але, вона все частіше супроводжується уточненнями, застереженнями, умовами або апеляціями до переговорного процесу. Зовні це може виглядати як просто зміна тону. Насправді ж, тут зміна політичного змісту та характеру, в межах якого війна в Україні вже не питання принципу, а предмет стратегічного управління та політичного торгу [5; 6; 10; 15] (табл. 1.6).

Таблиця 1.6.

Риторика США щодо війни в Україні у 2025 році

<i>Риторичний елемент</i>	<i>Попереднє типове значення</i>	<i>Значення у 2025 році</i>	<i>Аналітичний висновок</i>
«Підтримка України»	Переважно безумовна політична та військова підтримка	Підтримка зберігається. Але все частіше має межі, умови або залежність від ширшої стратегії США	Формула підтримки не зникає, але змінюється її реальний політичний зміст
«Мирне врегулювання»	Дипломатична перспектива на майбутнє	Один із центральних мотивів офіційної риторики	Мир перетворюється з віддаленої мети на поточний політичний інструмент
«Роль союзників»	Спільна відповідальність у межах трансатлантичної єдності	Посилений акцент на тому, що Європа повинна платити та відповідати більше	Українське питання вбудовується в дискусію про перерозподіл тягаря між США та Європою
«Національний інтерес США»	Загальна рамка зовнішньої політики	Безпосередній критерій оцінки доцільності підтримки України	Україна більше не винесена за дужки американського прагматизму
«Гарантії безпеки»	Інструмент довгострокової стабілізації	Частіше згадуються як елемент можливого післявоєнного формату, а не актуального безпекового курсу	США обережно зміщують акцент із поточної допомоги на потенційний формат майбутнього врегулювання

*Джерело: розробка автора на основі [1; 2; 5; 6; 9; 10; 12; 15; 17; 20; 24; 25; 40; 46; 53; 56; 61; 65; 67; 73; 79; 83].

Як видно з табл. 1.6., у 2025 році США не відмовляються від попередньої позиції повністю, але поступово змінюють її характер. Через це офіційна риторика стає менш прямолінійною, проте значно більш політично

навантаженою. Для України така зміна дуже важлива. Адже в умовах війни навіть тональність офіційних формулювань може впливати на очікування суспільства, поведінку союзників та дипломатичні розрахунки Росії.

Разом з тим, варто звернути увагу на брифінги та коментарі, оскільки саме вони найкраще демонструють живу динаміку офіційної позиції США. Так, на відміну від документів, які задають загальну рамку, брифінги фіксують реакцію на конкретні події: зміни у військовій підтримці, переговорні ініціативи, заяви союзників, реакцію на дії Росії. І саме в брифінговій риторичі найкраще видно спробу поєднати дві лінії: збереження образу США як партнера України і одночасну підготовку до корекції форм цієї підтримки [65].

Виходячи з цього, офіційна позиція США у 2025 році суперечлива. Тобто, США не відмовляється від України повністю, але й не співпрацює з Україною, в тому форматі, який був раніше. Це дає змогу одночасно працювати з різними аудиторіями: із внутрішньополітичним електоратом у США, із союзниками в Європі та безпосередньо з українською стороною [11; 15; 29; 45].

Для української сторони це означає, що офіційна позиція США у 2025 році потребує уважності до деталей. Іншими словами, вирішальним є не тільки те, чи говорить Вашингтон про підтримку, але і те, як саме вона надається, з якими застереженнями та на якому рівні.

Зокрема, на початковому етапі, одразу після зміни адміністрації, офіційні заяви США виглядали відносно стримано. У них зберігалися базові формулювання про підтримку України та засудження російської агресії, проте вже тоді було помітно, що риторика стає менш категоричною. Якщо раніше подібні заяви мали чітко виражений політичний імператив, то у 2025 році вони частіше набувають характеру дипломатично вивірених формулювань, які залишають простір для подальших інтерпретацій [65; 67].

Згодом, в риторичі починає проявлятися акцент на переговорному врегулюванні. В цілому, переговори звичні для американської політики. Однак у 2025 році змінюється їх характер. Так, якщо раніше вони були можливими варіантами подальшого розвитку подій, то зараз – це актуальна та навіть,

бажана перспектива [1; 12; 20; 53].

Така зміна не випадкова. Вона пов'язана із характером та змістом політики адміністрації Дональда Трампа, яка орієнтується на досягнення швидких та відчутних результатів (в тому числі, і через переговори). Тому, війна в Україні розглядається не лише як конфлікт, який потребує підтримки однієї зі сторін, але й як ситуація, яку необхідно привести до певного політичного результату. Тож, риторика все більш відчутніша в офіційних заявах.

Водночас це не означає, що риторика підтримки України зникає. Навпаки, вона зберігається, але її зміст поступово змінюється. Підтримка виступає не безумовною позицією, а як елемент ширшої політики, який може коригуватися залежно від обставин [2; 9; 54; 61].

В результаті, в офіційній позиції, одночасно: і підтримка України, і прагнення до завершення війни через переговори. Через таке поєднання, США зберігає гнучкість: з одного боку, не відмовляється від України як партнера, а з іншого – залишає собі можливість змінювати формат підтримки (табл. 1.7).

Таблиця 1.7.

Динаміка офіційної риторики США щодо війни в Україні у 2025 році

<i>Період</i>	<i>Характер риторики</i>	<i>Основні акценти</i>	<i>Аналітичне значення</i>
Початок 2025 року	Обережно-стабілізаційна	Збереження базових формулювань підтримки України, дипломатична стриманість	Демонстрація спадковості політики при одночасній підготовці до змін
Середина періоду	Змішана (підтримка + переговори)	Посилення риторики мирного врегулювання, уточнення умов підтримки	Формування нової логіки політики: баланс між підтримкою та переговорами
Подальший розвиток	Прагматично-переговорна	Акцент на завершенні війни, ролі союзників, ефективності витрат	Закріплення нової політичної рамки, де Україна стає частиною ширшої стратегії

*Джерело: розробка автора на основі [1; 12; 24; 46; 49; 53; 56; 61; 65; 67; 83].

Як видно з табл. 1.7., зміна офіційної позиції США відбувається не різко, а поступово. Спочатку зберігається видимість стабільності, потім з'являються

нові акценти, і лише після цього формується нова логіка політики. Такий підхід дозволяє уникнути різких політичних сигналів, але водночас створює ситуацію, коли реальний зміст політики змінюється швидше, ніж її офіційна форма.

Окремо варто звернути увагу на те, як ця динаміка сприймається зовні. Для України вона означає, що офіційні заяви США не завжди можна інтерпретувати буквально. Те, що виглядає як підтвердження підтримки, може одночасно містити елементи її обмеження або перегляду.

Ще одним важливим аспектом є взаємодія офіційної позиції США з інформаційним середовищем. У 2025 році медіа відіграють активну роль у формуванні сприйняття цієї позиції. Вони не лише передають заяви, але й інтерпретують їх, часто акцентуючи увагу на тих аспектах, які виглядають найбільш суперечливими або резонансними [1; 45; 50]. Така складність не є випадковою. Вона відображає глибші процеси трансформації зовнішньої політики США, у межах яких Україна виступає одним із ключових, але не єдиних напрямів [29; 55; 69]. Саме тому, зміна риторики щодо війни є частиною ширшого процесу переосмислення ролі США у світі.

Так, на перший погляд, офіційна риторика США виглядає достатньо послідовною: вона містить підтримку України, засудження Росії та наголос на необхідності мирного врегулювання. Проте, вне завжди узгоджуються між собою. Навпаки, вони часто функціонують як паралельні лінії, кожна з яких має власну логіку та політичне призначення.

Найбільш очевидною є суперечність між риторикою підтримки та риторикою переговорів. Підтримка України передбачає продовження допомоги, збереження політичного тиску на Росію та зміцнення позицій України. Водночас акцент на переговорах передбачає можливість компромісів, обмеження ескалації і, потенційно, зміну умов цієї підтримки. Тобто, контрольована неоднозначність [1; 12; 53]. Так, адміністрація США не дає однозначних сигналів, залишаючи простір для різних сценаріїв. З одного боку, це дозволяє зберігати гнучкість і реагувати на зміни ситуації, а з іншого – ускладнює сприйняття політики як цілісної та передбачуваної.

Друга важлива суперечність стосується співвідношення між публічною риторикою та практичними рішеннями. Так, деякі офіційні заяви зберігають проукраїнський характер, тоді як конкретні політичні кроки можуть свідчити про перегляд або обмеження цієї підтримки [2; 9; 54]. Це не означає повної невідповідності між словами та діями, але говорить про те, що між ними існує певна дистанція.

Третій аспект пов'язаний з різницею між рівнями формування позиції. Зокрема, на рівні Білого дому риторика є більш політичною і змінною, тоді як на рівні Держдепу та дипломатичних представництв, вона виглядає більш стабільною [65; 66; 67]. В результаті, виникає багаторівнева структура позиції, в якій різні елементи можуть не повністю збігатися (табл. 1.8).

Таблиця 1.8.

Суперечності офіційної позиції США щодо війни в Україні у 2025 році

<i>Суперечність</i>	<i>Формальне формулювання</i>	<i>Реальний зміст</i>	<i>Практичний ефект для України</i>
Підтримка vs переговори	Підтримка України + необхідність мирного врегулювання	Поєднання двох різних стратегій, які можуть обмежувати одна одну	Невизначеність щодо довгострокового характеру підтримки
Риторика vs рішення	Проукраїнські заяви	Можливість перегляду або обмеження підтримки	Розбіжність між очікуваннями та реальними діями
Політичний vs дипломатичний рівень	Єдина офіційна позиція	Різниця у тоні та змісті між рівнями	Складність інтерпретації позиції США
Принципи vs прагматизм	Захист міжнародного права	Орієнтація на національні інтереси США	Зміна логіки підтримки України
Стабільність vs гнучкість	Послідовна політика	Здатність швидко змінювати підходи	Зниження передбачуваності політики США

*Джерело: розробка автора на основі [1; 2; 9; 12; 21; 40; 41; 53; 54; 55; 65; 66; 67].

Як видно з табл. 1.8., суперечності не є випадковими. Вони закладені у самому характері та змісті політики США у 2025 році, дозволяючи

адміністрації одночасно працювати з різними політичними завданнями: підтримувати Україну, зберігати контроль над витратами, вести переговори та враховувати внутрішньополітичні фактори.

Разом з тим, офіційна позиція США постійно взаємодіє з реакцією союзників, позицією України та діями Росії. Це означає, що навіть внутрішньо суперечлива позиція може виконувати функцію політичного інструменту, якщо вона дозволяє зберігати гнучкість та маневреність.

Для України така ситуація створює як ризики, так і можливості. З одного боку, знижується рівень передбачуваності політики США, що ускладнює стратегічне планування, а з іншого – зберігається простір для дипломатичної роботи, оскільки остаточна позиція не є жорстко зафіксованою.

Важливо також зазначити, що у 2025 році офіційна позиція США дедалі більше виконує не лише функцію відображення політики, але й функцію її формування. Через заяви, брифінги та публічні сигнали, адміністрація не просто інформує, а фактично задає рамку для подальших рішень. Тож, комунікація стає частиною політики, а не лише її супроводом.

Отже, аналіз офіційної позиції США щодо російсько-української війни у 2025 році дозволяє зробити наступні висновки:

- 1) позиція багаторівнева та формується через різні типи джерел;
- 2) характеризується поступовою зміною акцентів: від безумовної підтримки до більш прагматичного підходу;
- 3) у структурі присутні внутрішні суперечності, які забезпечують гнучкість політики.

Таким чином, офіційна позиція США у 2025 році відображає ширший процес трансформації американської зовнішньої політики. Україна залишається важливим елементом цієї політики, але її місце визначається вже не лише принципами, а й прагматичними міркуваннями.

1.3. Конгрес США у формуванні політики щодо України: дискусії,

рішення та вплив

Роль Конгресу США у формуванні політики щодо України у 2025 році не можна звести лише до формального затвердження рішень, які пропонує виконавча влада. Адже, в сучасних умовах Конгрес виступає значно складнішим актором. Він одночасно є і майданчиком політичної конкуренції, інструментом інституційного контролю і каналом, через який відбувається переосмислення зовнішньополітичних пріоритетів США.

На відміну від Білого дому, де політика має централізований та персоналізований формат, Конгрес – це постійна взаємодія різних політичних позицій. Це означає, що у 2025 році рішення щодо України вже не сприймаються як частина усталеної зовнішньополітичної лінії, а розглядаються через призму бюджетних витрат, ефективності політики та загальної стратегії США у світі [3; 8; 29].

Особливо це видно на фінансуванні допомоги Україні. Так, якщо раніше фінансові рішення ухвалювалися відносно швидко та без значних політичних конфліктів, то у 2025 році вони стають предметом складних переговорів. Дискусія виходить далеко за межі: «Чи підтримувати Україну?» та переходить у «Як саме, та в яких обсягах і за яких умов це робити?» [2; 9]. Тож, фінансова допомога перестає бути інструментом підтримки та перетворюється на інструмент політичного регулювання.

Іншими словами, Конгрес фактично отримує можливість впливати не лише на кількісні параметри допомоги, але й на її якісний зміст. Наприклад, через механізм умовності фінансування можна змінювати пріоритети підтримки, посилювати контроль за її використанням або впливати на темпи її надання. Саме в цьому і проявляється одна з ключових особливостей ролі Конгресу у 2025 році: він не просто реагує на політику адміністрації, а активно її структурує (табл. 1.9).

Таблиця 1.9.

Механізми впливу Конгресу США на політику щодо України у 2025 році

<i>Механізм</i>	<i>Формальний зміст</i>	<i>Як реалізується на практиці</i>	<i>Політична логіка</i>	<i>Наслідки для політики щодо України</i>
Бюджетні повноваження	Затвердження фінансової допомоги	Допомога стає предметом торгу між політичними групами	Контроль витрат та політична доцільність	Зменшення передбачуваності обсягів підтримки
Умовність фінансування	Встановлення вимог до використання коштів	Посилення вимог до прозорості та результативності	Внутрішньополітичний контроль	Зростання залежності від політичних рішень
Законодавчі ініціативи	Формування санкцій та політики щодо РФ	Санкції коригуються через компроміси	Баланс між жорсткістю та прагматизмом	Зміна інтенсивності тиску на Росію
Контрольна функція	Слухання та запити до адміністрації	Публічне обговорення ефективності політики	Політичний тиск на виконавчу владу	Уповільнення або перегляд рішень
Публічна риторика	Заяви конгресменів	Формування альтернативних сигналів	Політичне позиціонування	Неоднозначне сприйняття політики США

*Джерело: розробка автора на основі [2; 3; 8; 9; 29].

Як видно з табл. 1.9., вплив Конгресу у 2025 році формується через взаємодію різних груп, інтереси яких не завжди збігаються. Тому політика щодо України залежить не лише від позиції адміністрації, але й від результату внутрішньої політичної конкуренції у Конгресі.

Така конкуренція виникає через різне розумінні ролі США у підтримці України. Так, частина політиків продовжує розглядати допомогу як необхідний елемент стримування Росії та підтримки міжнародного порядку. Інші ж, акцентують увагу на витратах і необхідності їхнього скорочення, що змінює саму логіку дискусії [29; 55; 69].

Дана зміна не відбувається різко. Вона поступова та проявляється через

зміну аргументації, темпу ухвалення рішень і рівня політичної напруги навколо українського питання.

Зокрема, у 2025 році Конгрес США перестас виконувати роль лише інституції, яка формально затверджує зовнішньополітичні рішення, сформовані адміністрацією. Його участь у формуванні політики щодо України набуває значно глибшого характеру, оскільки саме на рівні Конгресу відбувається трансформація початкової політичної логіки у конкретні параметри реалізації. Тобто, якщо Білий дім задає напрям, то Конгрес визначає, у якій формі цей напрям буде реалізований на практиці.

Ця особливість стає особливо помітною в умовах 2025 року, коли українське питання втрачає характер відносно консенсусного і дедалі більше включається у внутрішньополітичну конкуренцію в США. В результаті будь-яке рішення щодо України проходить через складну систему узгоджень, де політичні, фінансові та стратегічні аргументи взаємодіють і часто вступають у суперечність [2; 9; 29].

Важливо зазначити, що цей процес не зводиться до відкритого перегляду політики. Навпаки, у більшості випадків формально зберігається попередня логіка підтримки України. Однак її внутрішня структура змінюється настільки, що кінцевий результат суттєво відрізняється від початкового задуму адміністрації (табл. 1.10).

Таблиця 1.10.

Трансформація політики США щодо України у Конгресі, у 2025 році

<i>Компонент політики</i>	<i>Початкове формулювання (рівень Білого дому)</i>	<i>Інструмент впливу Конгресу</i>	<i>Характер змін</i>	<i>Політична мотивація</i>	<i>Як змінюється практична реалізація</i>	<i>Наслідки для України</i>
<i>Фінансова допомога</i>	Комплексний пакет із визначеним обсягом і структурою	Бюджетні правки, переговори, поетапне погодження	Поділ пакету, часткове скорочення, відтермінування	Контроль витрат, внутрішньополітична конкуренція	Виділення коштів частинами, залежність від нових рішень	Нерівномірність і нестабільність фінансування
<i>Військова підтримка</i>	Інтегрована складова загальної політики	Умови фінансування, контрольні механізми	Обмеження окремих напрямів, деталізація	Побоювання ескалації, контроль ефективності	Зміна структури постачання і темпів	Зниження оперативності військової

			використання		допомоги	підтримки
<i>Санкційна політика</i>	Частина єдиної стратегії тиску на Росію	Законодавчі ініціативи, компромісні правки	Варіативність санкцій, їх адаптація	Баланс між тиском і економічним і інтересами	Нерівномірність санкційного впливу	Зниження передбачуваності тиску на РФ
<i>Умови підтримки</i>	Загальні принципи ефективності	Введення додаткових вимог	Посилення звітності, політичні умови	Недовіра, внутрішній політичний контроль	Ускладнення доступу до ресурсів	Перехід до умовної підтримки
<i>Темп рішень</i>	Орієнтація на швидке ухвалення	Процедурні механізми Конгресу	Затримки, багатоетапне погодження	Політичні торги	Розтягування процесу реалізації	Втрата оперативності
<i>Політичний зміст</i>	Підтримка України як частина глобальної стратегії	Публічні дебати, риторика	Зміна акцентів (витрати, вигода, ефективність)	Внутрішньополітична боротьба	Переформування сенсу підтримки	Зміна сприйняття політики США

*Джерело: розробка автора на основі [2; 9; 29].

Як видно з табл. 1.10., трансформація політики відбувається не на рівні одного рішення, а через зміну кількох взаємопов'язаних компонентів. Кожен з них проходить через власний механізм впливу Конгресу, але у підсумку ці зміни накладаються одна на одну.

Найбільш показовим є фінансовий компонент. Початково він формується як єдиний пакет, що відповідає стратегічній логіці адміністрації. Однак у Конгресі цей пакет розбивається на частини, стає предметом окремих переговорів і втрачає свою цілісність. Це не просто технічна зміна. Вона означає, що підтримка України більше не є гарантованою в повному обсязі, а залежить від кожного нового етапу політичного узгодження.

Аналогічна логіка простежується і у військовій підтримці. Формально вона зберігається, однак через введення додаткових умов та контрольних механізмів змінюється її практичний зміст. Вона стає менш гнучкою і більш залежною від внутрішніх рішень у США. В результаті, навіть при збереженні обсягів допомоги її ефективність може знижуватися.

Разом з тим, неабияк важлива зміна політичного змісту підтримки України. Так, у дискусіях Конгресу українське питання все частіше виступає не елементом глобальної стратегії, а частиною внутрішньої політичної дискусії.

Це призводить до зміни акцентів: від безпеки та міжнародного порядку до витрат, ефективності та вигоди для США [3; 8; 55].

Виходячи з цього, виникає ситуація, коли політика США щодо України зберігає зовнішню спадковість, але внутрішньо змінюється (табл. 1.11).

Таблиця 1.11.

Наслідки впливу Конгресу США на політику щодо України

<i>Вимір політики</i>	<i>Формальна характеристика</i>	<i>Реальний стан</i>	<i>Аналітичне пояснення</i>	<i>Наслідки для України</i>
Стабільність	Політика продовжується	Часті зміни параметрів	Постійні переговори у Конгресі	Зниження передбачуваності
Цілісність	Комплексний підхід	Фрагментація рішень	Дроблення політики на окремі компоненти	Нерівномірність підтримки
Оперативність	Швидке реагування	Затримки	Процедурна складність	Втрата швидкості допомоги
Політична логіка	Стратегічна підтримка	Прагматизація	Вплив внутрішньої політики США	Зміна характеру відносин
Ефективність	Високий потенціал впливу	Залежність від умов	Посилення контролю і обмежень	Зниження реального ефекту

* Джерело: розробка автора на основі [3; 8; 55].

Як видно з табл. 1.11, вплив Конгресу має системний характер. Він не обмежується окремими рішеннями, а змінює сам спосіб функціонування політики. Вона стає менш стабільною, менш цілісною та більш залежною від внутрішніх процесів у США.

Тож, Конгрес виконує подвійну роль. З одного боку, він ускладнює реалізацію політики, вводячи додаткові обмеження та процедури, а з іншого – забезпечує певний її баланс, не дозволяючи виконавчій владі здійснювати різкі зміни без урахування політичної ситуації.

Виходячи з цього, Конгрес США у 2025 році має важливу роль у формуванні політики щодо України. Однак, вона реалізується не через формальне ухвалення рішень, а через їхню поетапну трансформацію у процесі розгляду. Саме на рівні Конгресу початкові пропозиції адміністрації втрачають свою первинну цілісність і набувають нових параметрів, які відображають баланс політичних інтересів, бюджетних обмежень та інституційних процедур.

Разом з тим, роль Конгресу не є однозначно обмежувальною. З одного

боку, він ускладнює реалізацію політики, вводячи додаткові механізми контролю та політичного узгодження, а з іншого – забезпечує її відносну стабільність, стримуючи можливі різкі зміни курсу з боку виконавчої влади.

Отже, аналіз ролі Конгресу США у формуванні політики щодо України у 2025 році дозволяє зробити наступні висновки:

1) вплив Конгресу має системний характер і реалізується через бюджетні, законодавчі та політичні механізми, що охоплюють усі ключові компоненти політики щодо України;

2) у процесі розгляду рішень відбувається поступова трансформація їхніх параметрів, унаслідок чого початкові пропозиції адміністрації набувають нових змістових характеристик;

3) політика щодо України формується як результат внутрішньополітичного узгодження, що зумовлює її фрагментацію, умовність і залежність від процедурних рішень Конгресу;

4) діяльність Конгресу має подвійний характер, поєднуючи обмеження реалізації політики з одночасним забезпеченням її відносної стабільності.

Таким чином, у 2025 році Конгрес США виступає ключовим фактором, який визначає не лише параметри, а й реальний зміст політики щодо України. Американська підтримка формується не як фіксований курс, а як результат складного процесу політичного узгодження, що відображає ширшу трансформацію зовнішньої політики США. Україна зберігає важливе місце у цій системі, однак характер її підтримки дедалі більше залежить від внутрішніх політичних процесів у Сполучених Штатах Америки.

РОЗДІЛ 2

ЕКОНОМІЧНІ ІНСТРУМЕНТИ ПОЛІТИКИ США ЩОДО УКРАЇНИ У 2025 РОЦІ

2.1. Фінансова підтримка України: обсяги, механізми реалізації та політичні умови її надання

Фінансова підтримка України з боку Сполучених Штатів Америки в 2025 році – один з ключових економічних інструментів американської політики, оскільки вона безпосередньо, пов'язана зі здатністю української держави підтримувати макрофінансову стабільність в умовах війни. На відміну від військової допомоги, яка спрямована насамперед, на ведення бойових дій та зміцнення обороноздатності, фінансова підтримка має іншу логіку: вона забезпечує функціонування державного бюджету, соціальних виплат, критичних державних послуг, а також створює мінімальну економічну передбачуваність для внутрішніх та зовнішніх партнерів України.

Виходячи з цього, фінансова допомога США не може розглядатися лише як «гроші для України». Вона є складною системою різних інструментів, які мають відмінну природу, різні канали реалізації та різні наслідки для української економіки. Тобто, одна частина підтримки спрямовується на поточну бюджетну стабілізацію, інша – на гуманітарні та соціальні потреби, окремі інструменти пов'язані з кредитними гарантіями, міжнародними фінансовими установами або програмами відновлення.

У 2025 році така диференціація стає особливо важливою. Українська економіка продовжує працювати в умовах високих воєнних витрат, дефіциту бюджету, руйнування частини виробничої та енергетичної інфраструктури, а також потреби у зовнішньому фінансуванні для покриття базових державних

видатків. Тому, фінансова підтримка з боку США виконує не одну, а кілька функцій одночасно: стабілізаційну, соціальну, інституційну, інвестиційну та частково відновлювальну. Якщо не розділяти ці функції, то аналіз допомоги стає поверховим, оскільки загальна сума фінансування не показує її реального впливу.

Відтак, фінансова підтримка України – це не один пакет, а багатокомпонентна економічна система, де кожен елемент має власне конкретне призначення: одні інструменти підтримують поточну платоспроможність держави, інші зменшують соціальну напругу, ще інші створюють умови для залучення додаткових ресурсів або підготовки майбутнього відновлення (табл. 2.1)

Таблиця 2.1.

Економічна структура фінансової підтримки України з боку США у 2025 році

<i>Компонент фінансової підтримки</i>	<i>Основне економічне призначення</i>	<i>Канал реалізації</i>	<i>Вплив на бюджет України</i>	<i>Вплив на макроекономічну стабільність</i>	<i>Потенційні обмеження та ризики</i>
Бюджетна підтримка	Покриття частини дефіциту державного бюджету, підтримка поточних видатків держави	Прямі або опосередковані трансферти через урядові та міжнародні фінансові механізми	Дозволяє фінансувати соціальні виплати, зарплати в бюджетному секторі, базові державні послуги	Знижує ризик різкого бюджетного розриву, підтримує довіру до фінансової системи	Висока залежність від регулярності зовнішніх надходжень; ризик касових розривів у разі затримок
Гуманітарне та соціальне фінансування	Підтримка населення, внутрішньо переміщених осіб, громад та базових соціальних потреб	Міжнародні організації, агентства розвитку, партнерські програми	Частково розвантажує державний бюджет від соціального тиску	Пом'якшує соціальні наслідки війни, знижує ризик поглиблення бідності	Обмежений довгостроковий ефект, якщо не поєднується з економічним відновленням
Кредитні гарантії та фінансові зобов'язання	Полегшення доступу України до зовнішнього фінансування	Гарантійні інструменти США, міжнародні фінансові установи	Не завжди дає прямий ресурс одразу, але покращує можливості залучення	Підвищує довіру кредиторів та партнерів, знижує окремі фінансові ризики	Може збільшувати майбутнє боргове навантаження; ефект залежить від умов

			коштів		залучення коштів
Підтримка критичної інфраструктури	Відновлення або підтримка роботи енергетичних, транспортних, адміністративних та комунальних систем	Цільові програми, міжнародні фонди, технічна допомога	Зменшує потребу держави у термінових аварійних видатках	Підтримує функціонування економіки та базових послуг	Висока вартість проєктів, ризики неефективного використання коштів, залежність від безпекової ситуації
Програми відновлення та економічної стійкості	Підготовка умов для післявоєнного відновлення, підтримка підприємництва та місцевої економіки	Грантові програми, партнерські проєкти, фонди розвитку	Має непрямий бюджетний ефект через поживлення економічної активності	Створює основу для довшої економічної стабілізації	Ефект проявляється повільніше; потребує координації з українськими реформами та міжнародними партнерами
Технічна та інституційна допомога у фінансовій сфері	Підтримка управління державними фінансами, прозорості, контролю та адміністрування допомоги	Експертні програми, консультаційна підтримка, цифрові та контрольні механізми	Підвищує якість бюджетного планування і звітності	Зміцнює довіру донорів та кредиторів до України	Не замінює фінансування; її результат залежить від здатності українських інституцій впроваджувати зміни

*Джерело: розробка автора на основі [2; 9; 45; 56; 65; 66].

Як видно з табл. 2.1., фінансова підтримка України у 2025 році має не лінійну, а багаторівневу структуру. Її не можна оцінювати лише за загальним обсягом коштів, оскільки різні компоненти виконують різні завдання. Зокрема, бюджетна підтримка має найшвидший та найбільш прямий ефект, адже вона дозволяє державі виконувати поточні зобов'язання. Разом з тим, гуманітарне фінансування працює дещо по-іншому: воно не стільки закриває дефіцит бюджету, скільки зменшує соціальну напругу, яка неминуче зростає в умовах війни. Кредитні гарантії, навпаки, можуть не давати негайного прямого ресурсу, але впливають на здатність України залучати фінансування з інших джерел.

Найбільш важливим у цій структурі є те, що різні форми підтримки мають різний часовий горизонт. Так, бюджетна допомога потрібна негайно,

оскільки вона пов'язана з поточними видатками. Підтримка критичної інфраструктури має середньостроковий ефект, бо забезпечує функціонування економіки та базових послуг. Програми відновлення працюють повільніше, однак саме вони можуть визначати економічну стійкість України після завершення активної фази війни. Тобто, фінансова підтримка США у 2025 році поєднує термінові, стабілізаційні та довгострокові елементи.

Водночас така структура створює і низку ризиків:

1. Чим складнішою є система фінансування, тим більше значення має координація між різними каналами допомоги. Якщо бюджетна підтримка, гуманітарні програми та відновлювальні проекти не узгоджені між собою, їхній загальний ефект може бути нижчим, ніж очікується.

2. Залежність від зовнішнього фінансування посилює вразливість українського бюджету до затримок або перегляду рішень з боку партнерів.

3. Частина інструментів, особливо кредитні гарантії та позики, може створювати майбутнє боргове навантаження, що важливо враховувати в середньо- та довгостроковій перспективі.

Виходячи з цього, фінансова підтримка України з боку США у 2025 році має подвійний характер. З одного боку, вона є критично необхідною для підтримки економічної стійкості держави. Без зовнішнього фінансування Україні було б значно складніше одночасно забезпечувати оборонні потреби, соціальні видатки та базове функціонування державного апарату. З іншого боку, така підтримка не є нейтральною з погляду економічної залежності. Вона допомагає стабілізувати ситуацію, але водночас посилює значення зовнішніх донорів у бюджетному плануванні України.

Особливо важливо, що у 2025 році фінансова допомога не зводиться до короткострокового «закриття дірок» у бюджеті. Вона поступово стає частиною ширшої моделі економічної стійкості, в якій важливі не лише надходження коштів, а й правила їх використання, прозорість адміністрування, здатність українських інституцій звітувати перед партнерами та забезпечувати прогнозований результат. В цьому якраз і полягає головна відмінність

фінансової підтримки від суто гуманітарної або військової: вона одночасно впливає на поточну стабільність і на майбутню якість державного управління.

В межах саме економічного аналізу, важливо розмежовувати 3 рівні впливу американської фінансової підтримки.

1. Перший рівень – фіскальний, тобто вплив на державний бюджет, дефіцит і здатність фінансувати поточні зобов'язання.

2. Другий рівень – макроекономічний, пов'язаний із валютною стабільністю, інфляційними очікуваннями та довірою до фінансової системи.

3. Третій рівень – структурний, який стосується відновлення інфраструктури, підтримки економічної активності та підготовки України до післявоєнної реконструкції.

(Табл. 2.2).

Таблиця 2.2.

Рівні економічного впливу фінансової підтримки США на Україну у 2025 році

<i>Рівень впливу</i>	<i>Яку проблему вирішує</i>	<i>Через які інструменти реалізується</i>	<i>Який результат дає у короткостроковій перспективі</i>	<i>Який результат може дати у довгостроковій перспективі</i>	<i>Основне обмеження</i>
Фіскальний рівень	Дефіцит державного бюджету, потреба у фінансуванні соціальних та адміністративних видатків	Бюджетна підтримка, трансферти, гранти, цільове фінансування	Дає змогу уникнути різкого скорочення видатків та підтримати роботу державних інституцій	Зберігає базову спроможність держави виконувати свої функції в умовах війни	Залежність від регулярності надходжень та рішень зовнішніх партнерів
Макроекономічний рівень	Ризики фінансової нестабільності, тиск на валютний ринок, інфляційні очікування	Зовнішнє фінансування, кредитні гарантії, взаємодія з міжнародними фінансовими	Підтримує довіру до фінансової системи та знижує ризик різних кризових коливань	Формує основу для прогнозованої економічної політики	Ефект залежить від загального стану війни, експорту, енергетики та внутрішніх реформ

		установами			
Соціально-економічний рівень	Зростання соціального навантаження, потреби ВПО, вразливих груп населення, громад	Гуманітарні програми, соціальні гранти, підтримка громад	Пом'якшує соціальні наслідки війни та знижує тиск на бюджет	Підтримує соціальну стійкість та здатність громад функціонувати	Не створює самодостатнього економічного зростання без інвестицій і робочих місць
Інфраструктурний рівень	Руйнування енергетичних, транспортних, комунальних та виробничих об'єктів	Цільові програми відновлення, технічна допомога, фонди реконструкції	Відновлює критичні послуги та зменшує аварійні витрати	Підтримує економічне відновлення та повернення виробничої активності	Висока вартість, тривалі строки реалізації, ризику повторного руйнування
Інституційний рівень	Потреба у прозорому управлінні допомогою та довірі донорів	Технічна допомога, контрольні механізми, цифровізація фінансового управління	Покращує звітність та контроль за використанням коштів	Підвищує якість державного управління та здатність залучати нову допомогу	Результат залежить від управлінської спроможності України

*Джерело: розробка автора на основі [2; 9; 45; 56; 65; 66].

Як видно з табл. 2.2., економічний ефект фінансової підтримки США є ширшим, ніж просто збільшення зовнішніх надходжень. Так, на фіскальному рівні допомога дозволяє Україні уникати різкого скорочення видатків у тих сферах, які залишаються критично важливими для функціонування держави. На макроекономічному рівні вона підтримує довіру до фінансової системи, оскільки регулярність зовнішнього фінансування впливає на очікування ринку, поведінку бізнесу та загальну оцінку стійкості української економіки. На соціальному рівні допомога зменшує напругу, яка виникає через війну, переміщення населення і втрату доходів частиною громадян.

Однак, найбільш складним є інфраструктурний та інституційний рівні. Відновлення критичної інфраструктури потребує не лише коштів, а й часу, планування та безпекових умов. Тому, навіть значні фінансові ресурси не

гарантують швидкого результату, якщо проекти не мають належної координації. Інституційний рівень також не дає миттєвого ефекту, але саме він визначає, наскільки Україна здатна управляти допомогою так, щоб вона не розчинялася у поточних потребах, а створювала довгострокову економічну стійкість.

Виходячи з цього, в умовах військового конфлікту український бюджет має специфічну структуру: значна частина внутрішніх ресурсів спрямовується на оборонні потреби, тоді як невійськові видатки, зокрема соціальні виплати, підтримка державного управління, гуманітарні програми та відновлення критичної інфраструктури, значною мірою залежать від зовнішнього фінансування. Тому, фінансова підтримка США виконує функцію не заміщення української економіки, а підтримання її керованості. Вона дозволяє уникати ситуації, коли держава змушена або різко скорочувати видатки, або надмірно збільшувати внутрішні запозичення, або покривати дефіцит менш стабільними інструментами (табл. 2.3).

Таблиця 2.3.

Вплив фінансової підтримки США на ключові параметри державних фінансів України у 2025 році

<i>Параметр державних фінансів</i>	<i>Стан проблеми в умовах війни</i>	<i>Роль фінансової підтримки США</i>	<i>Безпосередній бюджетний ефект</i>	<i>Макроекономічний ефект</i>	<i>Ризик у разі затримки або скорочення підтримки</i>
Дефіцит державного бюджету	Власні доходи не покривають повного обсягу видатків, оскільки значна частина ресурсів спрямовується на оборону	Частково компенсує розрив між доходами та видатками	Дає змогу фінансувати частину невійськових видатків без різкого скорочення соціальних програм	Підтримує загальну фінансову керованість держави	Зростає потреба у внутрішніх запозиченнях або перегляді видатків
Бюджетна ліквідність	Видатки мають регулярний характер, а	Забезпечує додатковий ресурс для виконання	Зменшує ризик касових розривів	Підвищує передбачуваність бюджетного процесу	Можливі затримки виплат або необхідність

	надходження часто залежать від зовнішнього графіка	поточних платежів			короткострокового фінансування
Внутрішні запозичення	Держава змушена залучати ресурси на внутрішньому ринку	Зменшує потребу в надмірному внутрішньому борговому фінансуванні	Знижує тиск на банківську систему	Дає більше простору для кредитування приватного сектору	Зростання ставок та витіснення бізнесу з фінансового ринку
Боргова стійкість	Потреба у фінансуванні може збільшувати боргове навантаження	Грантові інструменти не створюють боргу, а гарантії й позики потребують обережного використання	Дозволяє збалансувати короткострокові потреби та майбутні зобов'язання	Впливає на довіру кредиторів та донорів	Надмірна частка позик може ускладнити післявоєнне відновлення
Валютна стабільність	Війна створює тиск на валютний ринок та платіжний баланс	Надходження зовнішнього фінансування підтримує валютну позицію держави	Зменшує потребу у внутрішніх кризових рішеннях	Стримує девальваційні очікування	Посилення тиску на курс і фінансові очікування
Довіра до фінансової системи	Бізнес та населення реагують на невизначеність бюджетної та зовнішньої підтримки	Регулярна допомога підтверджує міжнародну підтримку України	Підсилює прогнозованість державної фінансової політики	Підтримує стабільніші очікування економічних суб'єктів	Погіршення очікувань, зростання обережності бізнесу та населення

*Джерело: розробка автора на основі [2; 9; 45; 56; 65; 66].

Як видно з табл. 2.3., фінансова підтримка США має не один, а кілька взаємопов'язаних ефектів. Найочевидніший із них полягає у частковому покритті бюджетного дефіциту, однак її реальне значення є ширшим. Вона зменшує навантаження на внутрішній ринок запозичень, підтримує бюджетну

ліквідність, впливає на очікування бізнесу та населення, а також допомагає уникнути різких кризових рішень у сфері державних фінансів. Це означає, що американська допомога працює не лише як джерело грошей, а як інструмент підтримання фінансової довіри.

Особливо важливим є те, що різні види фінансової підтримки мають різний економічний ефект. Так, гранти найбільш корисні для поточного бюджету, оскільки не збільшують державний борг. Позики можуть бути необхідними у разі браку ресурсів, але вони формують майбутні зобов'язання. Кредитні гарантії діють опосередковано: вони не завжди одразу наповнюють бюджет, але покращують здатність України залучати кошти. Цільові програми, в свою чергу не завжди швидко впливають на дефіцит, проте важливі для окремих секторів, громад або інфраструктурних потреб. Тому, якість фінансової підтримки залежить не лише від її загальної суми, а від співвідношення між інструментами (табл. 2.4).

Таблиця 2.4.

Характеристика фінансових інструментів США за їхнім впливом на економіку України

Інструмент фінансової підтримки	Спосіб дії	Швидкість впливу на бюджет	Вплив на державний борг	Найбільш ефективно використаня	Основне обмеження	Загальна оцінка значення для України
Грантова допомога	Безповоротне фінансування, яке може спрямовуватися на визначені бюджетні або соціальні потреби	Висока, якщо кошти надходять напряду або через швидкі фінансові канали	Не збільшує борг	Соціальні видатки, підтримка функціонування держави, гуманітарні потреби	Залежить від політичної готовності донора продовжувати фінансування	Найбільш бажаний інструмент для України у короткостроковому періоді
Пряма бюджетна підтримка	Інтегрується у бюджетний процес і використовується для покриття визначених	Висока, оскільки безпосередньо впливає на ліквідність бюджету	Залежить від форми: грант або позика	Поточні невійськові видатки, стабілізація державних фінансів	Потребує високої прозорості та звітності	Ключовий інструмент для підтримки бюджетної стійкості

	видатків					
Пільгові позики	Надають ресурс із відтермінованим поверненням або м'якшими умовами	Середня або висока залежно від каналу	Збільшують боргові зобов'язання	Покриття дефіциту, коли грантових ресурсів недостатньо	Створюють майбутнє навантаження на бюджет	Корисні, але менш бажані, ніж гранти
Кредитні гарантії	США гарантують або полегшують залучення коштів від інших кредиторів	Непряма, оскільки ефект залежить від подальшого залучення фінансування	Може збільшувати борг у разі використання гарантованих позик	Розширення доступу до міжнародного фінансування	Не є прямим бюджетним ресурсом	Важливі для довіри кредиторів, але не замінюють прямої допомоги
Цільові програми через міжнародні організації	Кошти спрямовують через Світовий банк, USAID, фонди або партнерські механізми	Середня або низька, бо потребує узгодження	Переважає не збільшує борг, якщо має грантовий характер	Громади, інфраструктура, соціальні програми, прозорі проекти	Повільніша реалізація, складна координація	Важливі для контрольованого використання ресурсів
Технічна допомога у сфері фінансів	Експертна, цифрова, консультаційна та контрольна підтримка	Не дає прямого бюджетного ефекту	Не впливає на борг	Покращення управління державними фінансами	Не замінює ресурсного фінансування	Підсилює довіру донорів і якість адміністрування допомоги

*Джерело: розробка автора на основі [2; 9; 45; 56; 65; 66].

Як видно з табл. 2.4., найбільш цінними для України є ті інструменти, які одночасно швидко впливають на бюджет та не створюють додаткового боргового тиску. Тому, гранти та пряма бюджетна підтримка мають найбільше значення для короткострокової стабілізації. Водночас, позики та гарантії не можна оцінювати однозначно негативно, оскільки в умовах війни вони можуть закривати критичні потреби, однак їхнє використання потребує обережності. Якщо частка боргових інструментів зростає занадто швидко, поточна стабілізація може обернутися складнішими умовами післявоєнного відновлення.

Окремо потрібно враховувати часовий аспект. Український бюджет має щомісячні зобов'язання, тоді як зовнішнє фінансування часто надходить траншами. Тому, навіть значний обсяг допомоги не дає повного ефекту, якщо він надходить нерівномірно (табл. 2.5).

Таблиця 2.5.

Часовий проміжок фінансової підтримки США та її вплив на бюджетну стабільність України

<i>Елемент часової структури</i>	<i>Як проявляється у бюджетному процесі</i>	<i>Економічне значення</i>	<i>Можливий позитивний ефект</i>	<i>Можливий ризик</i>	<i>Практичне значення для України</i>
Регулярність траншів	Кошти надходять не постійно, а окремими частинами	Визначає здатність бюджету планувати видатки	Дає змогу поступово покривати потреби	Нерівномірність може створювати касові розриви	Потрібне точне планування графіка надходжень
Час між ухваленням рішення та фактичним надходженням	Рішення про підтримку не завжди означає негайне отримання коштів	Впливає на доступність ресурсу в конкретний період	Дає можливість підготувати бюджетне планування	Затримки ускладнюють виконання поточних платежів	Україна повинна мати резервні механізми фінансування
Прив'язка коштів до цільових напрямів	Частина фінансування може бути використана лише на визначені потреби	Обмежує гнучкість бюджету	Підвищує прозорість та довіру донорів	Не завжди покриває найнагальніші потреби	Потрібен баланс між контролем та гнучкістю
Сезонність бюджетних потреб	Окремі періоди мають вищі видатки через соціальні, інфраструктурні чи енергетичні потреби	Підвищує потребу у своєчасному фінансуванні	Дає змогу планувати пікові навантаження	Невідповідність графіка допомоги та потреб посилює ризики	Важлива координація між Україною та донорами
Передбачуваність майбутніх надходжень	Бюджет планується на основі очікуваної допомоги	Формує довіру до фінансового планування	Підтримує стабільність ринку та державних фінансів	Невизначеність змушує закладати резервні сценарії	Впливає на якість бюджетної політики

Джерело: розробка автора на основі [2; 9; 45; 56; 65; 66].

Як видно з табл. 2.5., для країни, яка перебуває у військовому конфлікті, нерегулярність надходжень може бути такою ж проблемною, як і недостатній

обсяг допомоги. Тобто, якщо транш надходить пізніше, ніж виникає бюджетна потреба, уряд змушений шукати тимчасові джерела покриття (внутрішнє запозичення, використання залишків коштів або перенесення окремих витрат). Це дозволяє тимчасово втримати ситуацію, але не замінює передбачуваного зовнішнього фінансування.

Для України американська допомога є важливим ресурсом, однак для США вона водночас виступає об'єктом постійного контролю, звітності та перевірки. Відтак, потрібно відрізнити фінансову допомогу як ресурс та фінансову допомогу як контрольований процес. У першому випадку увага зосереджується на сумі, напрямі та економічному значенні коштів. У другому – на тому, наскільки зрозумілою, перевірюваною і відповідальною є система їх використання. Саме другий аспект у 2025 році набуває особливої ваги, оскільки від нього залежить не лише ефективність конкретних програм, а й готовність США продовжувати підтримку України надалі (табл. 2.6).

Таблиця 2.6.

Умови та контроль фінансової підтримки України з боку США у 2025 році

<i>Елемент контролю</i>	<i>Вимога</i>	<i>Як проявляється у практиці використання коштів</i>	<i>Значення для США</i>	<i>Значення для України</i>	<i>Проблема</i>
Цільове використання коштів	Кошти мають спрямовуватися на визначені напрями, погоджені у межах програм допомоги	Фінансування прив'язується до конкретних бюджетних, соціальних, гуманітарних або відновлювальних потреб	Дозволяє уникнути звинувачень у неконтрольованому витрачанні ресурсів	Дає змогу отримувати підтримку під конкретні потреби	Зменшує гнучкість української сторони у разі появи термінових непередбачених витрат
Фінансова звітність	Україна повинна підтверджувати використання коштів через документи, звіти та відповідні фінансові	Формуються регулярні звіти для донорів, міжнародних організацій та партнерських структур	Підтримує довіру до програм допомоги	Посилює дисципліну бюджетного управління	Створює додаткове адміністративне навантаження

	процедури				
Аудит та перевірка	Використання ресурсів може перевірятися зовнішніми або спільними контрольними механізмами	Окремі програми супроводжуються перевітками, оцінкою результативності та контролем документів	Дає змогу демонструвати американським платникам податків контрольованість допомоги	Підвищує прозорість і легітимність використання коштів	Процедури можуть уповільнювати реалізацію окремих програм
Прозорість процедур	Рішення про використання коштів мають бути зрозумілими і відстежуваними	Важливу роль відіграє відкритість інформації, цифрові інструменти та публічна звітність	Знижує політичні ризики для донорської сторони	Підсилює репутацію України як відповідального партнера	Потребує високої якості управління та координації
Оцінка результативності	Важливим є не лише факт витрачання коштів, а й досягнення конкретного результату	Програми оцінюються за тим, чи дали вони практичний ефект	Дозволяє обґрунтувати доцільність продовження підтримки	Допомагає визначити більш ефективні напрями використання ресурсів	Не всі результати можна швидко виміряти в умовах війни
Запобігання корупційним ризикам	Допомога має використовуватися без зловживань і нецільового розподілу	Впроваджуються контрольні процедури, перевірки, вимоги до прозорості закупівель	Захищає політичну та фінансову репутацію США	Є важливим чинником довіри до українських інституцій	Будь-які скандали можуть вплинути на подальші рішення щодо підтримки

*Джерело: розробка автора на основі [2; 9; 45; 56; 65; 66].

Як видно з табл. 2.6., умови фінансової підтримки, подвійні. Так, з одного боку, вона ускладнює використання коштів, оскільки вимагає звітності, контролю і дотримання процедур. З іншого боку, саме ці вимоги роблять допомогу більш стійкою, адже дозволяють США обґрунтувати її продовження, а Україні – демонструвати відповідальність у використанні зовнішніх ресурсів.

Виходячи з цього, у 2025 році прозорість використання коштів стає не технічним питанням, а одним із чинників стабільності фінансової підтримки. Якщо українська сторона здатна показати, що допомога використовується цільово, контрольовано і результативно, це посилює аргументи на користь подальшого фінансування. На практиці це означає, що фінансова допомога

США вимагає від України не лише правильно визначати потреби, а й якісно адмініструвати отримані ресурси (табл. 2.7)

Таблиця 2.7.

Ризики використання фінансової підтримки США та їх можливі наслідки

<i>Ризик</i>	<i>В чому саме проблема</i>	<i>На якому етапі виникає</i>	<i>Як це впливає на використання коштів</i>	<i>Наслідки для України</i>	<i>Можливий спосіб зменшення ризику</i>
Недостатня координація між органами влади	Різні установи можуть мати різне бачення пріоритетів та процедур	Планування та розподіл ресурсів	Уповільнює ухвалення рішень і створює дублювання функцій	Зниження швидкості реалізації програм	Чіткий розподіл відповідальності між органами влади
Надмірна бюрократизація	Велика кількість погоджень та документів ускладнює використання коштів	Реалізація програм	Затримує виконання навіть за наявності фінансування	Частина програм може реалізовуватися повільніше, ніж потрібно	Спрощення процедур без втрати контролю
Нечіткість критеріїв ефективності	Не завжди зрозуміло, за якими показниками оцінювати результат	Оцінка використання допомоги	Ускладнює доведення результативності програм	Може знижувати довіру донорів	Попереднє визначення вимірюваних та реалістичних результатів
Низька якість локального адміністрування	На місцевому рівні може бракувати досвіду або ресурсів для роботи з програмами	Виконання на рівні громад та регіонів	Породжує нерівномірність використання допомоги	Одні громади використовують ресурси ефективніше, інші – повільніше	Навчання, методична підтримка, супровід проєктів
Ризик нецільового використання	Кошти можуть бути використані не за початковим призначенням	Закупівлі, розподіл, виконання програм	Підриває довіру до системи допомоги	Може ускладнити подальше фінансування	Аудит, цифровий моніторинг, відкритість закупівель
Недостатня комунікація результатів	Навіть ефективно використання коштів не завжди належно пояснюється партнерам та суспільству	Після реалізації програм	Зменшує видимість позитивного ефекту	Україна може не повністю використати репутаційний ефект допомоги	Регулярне публічне звітування і зрозуміла презентація результатів

*Джерело: розробка автора на основі [2; 9; 45; 56; 65; 66].

Як видно з табл. 2.7., якість фінансової підтримки значною мірою залежить від управлінської спроможності України. Навіть якщо кошти надані вчасно і в достатньому обсязі, їхній практичний результат може бути нижчим у разі слабкої координації, складних процедур або нечітких критеріїв ефективності.

Найбільш чутливим є поєднання контролю та швидкості. В умовах воєнного України потрібні швидкі рішення. Але зазвичай, вимагають перевірки, документування і підтвердження результатів. Через це виникає певна напруга між оперативністю і прозорістю. Надмірна швидкість без контролю створює ризик зловживань, тоді як надмірний контроль може сповільнювати використання коштів.

Разом з тим, варто зазначити що контроль за використанням допомоги має значення не лише для США, а й для України. Він сприяє підвищенню якості управління державними фінансами, формує культуру звітності та зменшує простір для нецільового використання ресурсів (табл. 2.8).

Таблиця 2.8.

Баланс між швидкістю використання фінансової допомоги та рівнем контролю

<i>Використання допомоги</i>	<i>Процес</i>	<i>Переваги для України</i>	<i>Ризики для України</i>	<i>Переваги для США</i>	<i>Доцільність</i>
Максимально швидке використання	Кошти спрямовуються на потреби з мінімальною кількістю процедур	Оперативне покриття нагальних потреб	Вищий ризик помилок, слабший контроль, складніша звітність	Швидкий видимий результат підтримки	Доцільна лише для кризових і невідкладних потреб
Збалансовано	Кошти використовуються достатньо швидко, але із базовими процедурами контролю	Поєднання оперативності та прийнятної прозорості	Потребує якісної координації	Дає можливість пояснювати результативність допомоги	Найбільш прийнятна для більшості програм
Посилений контроль	Використання коштів супроводжується	Підвищення довіри донорів,	Повільніше проходження ресурсів	Високий рівень захисту коштів і політичної	Доцільна для великих програм та

	докладною перевіркою та звітністю	менше ризиків зловживань		відповідальності	довгострокових проєктів
Надмірно зарегульовано	Процедури контролю домінують над практичною реалізацією	Формальна прозорість	Втрата часу, низька гнучкість, затримки результатів	Мінімізація репутаційних ризиків	Малоефективна в умовах воєнного стану
Слабко контрольовано	Пріоритет надається швидкому витрачанням без належної перевірки	Тимчасова оперативність	Високі ризики нецільового використання і втрати довіри	Швидке використання ресурсів	Небезпечна для довгострокового продовження підтримки

Джерело: розробка автора на основі [2; 9; 45; 56; 65; 66].

Як видно з табл. 2.8., найбільш доцільні у 2025 році є баланс використання фінансової підтримки. Вона дає змогу поєднати 2 вимоги, які в умовах воєнного стану, часто суперечать одна одній: швидкість і контроль. Для України це необхідно. Адже дозволяє не втрачати оперативність, але водночас не ставити під загрозу довіру донорів. Для США – це теж зручно. Оскільки, демонструє, що допомога не лише надається, але і водночас, контролюється.

Виходячи з цього, що політичні умови надання фінансової підтримки у 2025 році проявляються не стільки у відкритому тиску, скільки у прозорості, звітності, контролю та результативності. Саме вони визначають якість використання американської допомоги і впливають на подальшу готовність США підтримувати Україну фінансово. Тому, для України важливо не лише отримувати ресурси, але і ефективно ними управляти.

Отже, аналіз фінансової підтримки США України у 2025 році дозволяє зробити наступні висновки:

- 1) фінансова допомога має комплексний характер і реалізується через поєднання бюджетних, програмних та інституційних механізмів, що охоплюють різні рівні економічної системи України;
- 2) у процесі використання ресурсів відбувається їх адаптація до конкретних умов реалізації, унаслідок чого фактичні результати можуть відрізнятись від початково закладених параметрів;

3) ефективність фінансової підтримки визначається не лише обсягами коштів, а й якістю їх адміністрування, рівнем координації між інституціями та здатністю забезпечити прозоре і цільове використання ресурсів;

4) система контролю та звітності, що супроводжує надання допомоги, має подвійний характер, поєднуючи обмеження гнучкості її використання з одночасним забезпеченням довіри та стабільності фінансування.

Таким чином, у 2025 році фінансова підтримка США виступає не лише джерелом ресурсів для України, а й складним механізмом взаємодії, який визначає як практичні можливості їх використання, так і умови подальшого співробітництва. Американська допомога формується не як одноразове рішення, а як результат узгодження фінансових, інституційних та політичних параметрів, що відображає загальну логіку двосторонніх відносин. Україна зберігає ключове значення у цій системі, однак характер і масштаби її фінансової підтримки дедалі більше залежать від ефективності внутрішнього управління та рівня довіри з боку Сполучених Штатів Америки.

2.2. Економічні інтереси США у відносинах з Україною: ресурси, ринки та переговорні підходи

Економічний вимір політики США щодо України у 2025 році не обмежується лише фінансовою допомогою або підтримкою окремих секторів економіки. Він також проявляється і через економічні інтереси, в межах яких Україна розглядається не лише як об'єкт підтримки, а як елемент ширшої економічної стратегії США.

Так, на відміну від попередніх етапів, коли економічна складова переважно виконувала допоміжну функцію в межах політики підтримки, у 2025 році вона набуває самостійного значення, поступово перетворюючись на фактор, що визначає рамки прийняття рішень і впливає на характер двосторонніх відносин загалом [5; 36; 45]. Це означає, що економічні інтереси

США щодо України не випадкові або ситуативні, а поєднання ресурсних, ринкових і стратегічних міркувань, які підсилюють одне одного.

Виходячи з цього, Україна у 2025 році сприймається не як отримувач зовнішньої підтримки, а як економічний простір, у якому можуть реалізовуватися довгострокові інтереси. Таке її сприйняття відображає поступове зміщення акцентів, у межах якого підтримка поєднується з прагматичним інтересом [2; 9; 53] (табл. 2.9).

Таблиця 2.9.

Економічні інтереси США щодо України та їх реалізація у 2025 році

<i>Сфера інтересу</i>	<i>Конкретний прояв</i>	<i>Які передумови необхідні для реалізації</i>	<i>Які вигоди отримують США</i>	<i>Які вигоди отримує Україна</i>	<i>Ключові обмеження та ризики</i>
Ресурсна	Інтерес до сировинних секторів, зокрема стратегічних матеріалів	Контроль територій, стабільність видобутку, доступ до інфраструктури	Диверсифікація ресурсної бази, зменшення залежності від інших постачальників	Залучення інвестицій, розвиток галузей	Безпекова нестабільність, інвестиційні ризики
Ринкова	Участь американських компаній у торгівлі та відбудові	Функціонування економіки, платоспроможність, логістика	Розширення ринків збуту, нові контракти	Доступ до товарів, послуг і технологій	Обмежений внутрішній попит, ризики неповернення інвестицій
Інституційна	Просування стандартів і правил економічної діяльності	Проведення реформ, зміна регуляторного середовища	Формування передбачуваного середовища для бізнесу	Підвищення якості управління, інтеграція у західні системи	Повільність реформ, внутрішні обмеження
Інфраструктурна	Участь у проєктах відбудови	Наявність фінансування, безпека реалізації, координація	Доступ до великих проєктів і довгострокових контрактів	Відновлення економічної бази	Висока вартість, складність реалізації
Геоелектронічна	Закріплення економічного впливу у регіоні	Політична присутність, економічна інтеграція	Посилення позицій США у Європі	Поглиблення інтеграції із Заходом	Конкуренція інших акторів, нестабільність середовища

*Джерело: розробка автора на основі [5; 36; 45; 53; 56].

Як видно з табл. 2.9., економічні інтереси США залежать від певних передумов, які є визначальними. Наприклад, ресурсний інтерес безпосередньо пов'язаний із безпековою ситуацією, тоді як ринковий – із загальним станом економіки. В результаті формується ситуація, коли економічна політика США щодо України не лише прагматична, а й обережна. Вона враховує не тільки потенційні вигоди, але водночас і ризики, які можуть обмежити їх реалізацію.

Це пояснює, чому у 2025 році економічна взаємодія в одних сферах більш активна, тоді як в інших обмежена або навіть відкладеною. Така нерівномірність – це результат адаптації до умов, у яких реалізується економічна політика США щодо України.

Так, кщо раніше домінувала короткострокова логіка стабілізації, то у 2025 році дедалі більше значення набуває середньо- та довгострокове планування. Тобто, допомога починає розглядатися як частина ширшого процесу, у межах якого формуються майбутні економічні зв'язки [2; 9; 53].

Виходячи з цього, економічні інтереси США – це 2 взаємопов'язані рівні. Зокрема:

- 1) поточний, пов'язаний з підтримкою функціонування економіки України;
- 2) перспективний, орієнтований на формування умов для майбутньої економічної взаємодії.

У 2025 році переговорний процес між США та Україною – це так зване «збирання» економічних інтересів у практичні домовленості, причому ключовим стає не сам перелік інтересів, а спосіб їх комбінування у взаємопов'язані пакети рішень [2; 9]. Тобто, одночасне балансування кількох параметрів (доступу до ринків, участі у проєктах, інституційних вимог і темпів реалізації) – в межах єдиного переговорного «пакету». Жоден із них не реалізується ізолювано, а коригується через обмін поступками (trade-offs), які роблять угоду взаємно прийнятною [45; 53].

Віжтак, для США пріоритетом залишається передбачуваність умов та управління ризиками, а для України – доступ до ресурсів та швидкість їх

використання. Перетин цих пріоритетів, яраз і формує конкретні домовленості між країнами [9; 56] (табл. 2.10).

Таблиця 2.10.

Переговорний пакет як трансформація економічних інтересів США та України

<i>Компонент пакета</i>	<i>Зміст домовленості</i>	<i>Умови застосування</i>	<i>Межі зміни</i>	<i>Наслідок для США</i>	<i>Наслідок для України</i>
Доступ до секторів економіки	Визначення сфер, у яких допускається участь американських компаній (включно з відновленням і суміжними сервісами)	Потреба у швидкому запуску проєктів; наявність базової інфраструктури; мінімальні гарантії безпеки	Не поширюється на всі галузі одночасно; зберігаються винятки для чутливих секторів	Закріплення у вибраних сегментах із керованими ризиками	Отримання інвестицій і технологій при збереженні частини національного контролю
Формат участі у проєктах	Узгодження ролей: інвестор, підрядник, консорціум; частка участі та відповідальності	Наявність фінансування, партнерських структур і процедур закупівель	Обмеження на надмірну концентрацію участі в одному напрямі; вимоги конкуренції	Доступ до великих контрактів із розподілом ризиків	Можливість диверсифікувати партнерів і не втратити конкуренцію
Інституційні умови	Набір правил (прозорість, комплаєнс, процедури), за якими відбувається співпраця	Поступове впровадження стандартів; узгодження з внутрішніми реформами	Неможливість одномоментного запровадження всіх стандартів; допускається поетапність	Передбачуване середовище для бізнесу і контроль за виконанням	Підвищення якості управління при збереженні темпів адаптації
Темпи реалізації	Узгодження швидкості запуску і масштабування проєктів	Комбінація швидких рішень для критичних напрямів і планових для складних	Відмова від жорстких дедлайнів там, де вони підвищують ризики зриву	Зниження репутаційних і фінансових ризиків	Уникнення нереалістичних строків і штрафних наслідків
Контроль та звітність	Формати моніторингу виконання та підтвердження результатів	Поєднання внутрішніх процедур України і вимог донорів	Відмова від надмірної деталізації, яка блокує швидкість	Підзвітність перед політичними інститутами США	Збереження операційної гнучкості при прийнятному рівні контролю

Джерело: розробка автора на основі [2; 9; 45; 53; 56; 65].

Як видно з табл. 2.10., «пакет» – це не просто сума умов, а єдина система, де зміна одного елемента, автоматично тягне за собою зміни інших елементів.

Наприклад, розширення доступу до секторів без корекції інституційних умов підвищує ризики, а пришвидшення темпів без зміни формату контролю створює перевантаження процедур. Тому, під час переговорів сторони не обговорюють параметри окремо, а постійно перезбирають пакет, утримуючи його у межах прийнятності для обох сторін [45; 56]. Для США – це передбачуваність та управління ризиками, а для України – це доступність ресурсів та можливість реалізації без надмірних затримок. Саме навколо них і формується фінальний пакет економічних відносин [9; 56]. Але навіть після узгодження, пакет в робочому режимі може повторно коригуватись.

Зважаючи на це, окремим блоком економічних інтересів США у відносинах з Україною у 2025 році є ринок. Але не просто торгівля або ж, присутність американських компаній. Тому що, для США – це не просто збут товарів або послуг, а середовище, в якому формуються довгострокові економічні позиції, нові ланцюги постачання, інвестиційні можливості та доступ до секторів, що матимуть значення після завершення активної фази військовго конфлікту в Україні [36; 45; 56].

Варто зазначити, що український ринок у 2025 році – неоднорідний. Тобто, одні його сегменти залишаються дуже ризиковими через безпекову ситуацію, інші – навпаки, набувають підвищеної привабливості саме через масштаб потреб у відновленні, цифровізації, енергетичній стійкості та модернізації інфраструктури. Тому, ринковий інтерес США формується не як загальне прагнення «зайти в Україну», а як вибіркова присутність у тих сферах, де очікуваний економічний результат поєднується з прийнятним рівнем ризику [45; 53] (табл. 2.11).

Таблиця 2.11.

Ринкові сегменти України, що становлять інтерес для США у 2025 році

<i>Ринковий сегмент</i>	<i>Економічна характеристика сегмента</i>	<i>Потенційний інтерес США</i>	<i>Практична форма участі</i>	<i>Значення для України</i>	<i>Основні обмеження</i>
Ринок відбудови інфраструктури	Один із найбільш масштабних напрямів,	Можливість участі американських компаній	Контракти на відновлення, участь у	Отримання технологій, управлінського досвіду та	Висока вартість робіт, безпекові

	пов'язаний із відновленням транспортних, енергетичних, житлових, комунальних та промислових об'єктів	у великих проєктах, постачанні обладнання, інжинірингу та управлінні проєктами	консорціум ах, технічний супровід, консультаційні послуги	доступу до капіталу	ризика, складність координації
Енергетичний ринок	Сектор, що має критичне значення через руйнування інфраструктури та потребу у стійких енергетичних рішеннях	Інтерес до енергетичного обладнання, модернізації мереж, відновлюваної енергетики, енергетичної безпеки	Постачання технологій, участь у проєктах модернізації, експертна підтримка	Зменшення енергетичної вразливості, підвищення стійкості системи	Руйнування об'єктів, потреба у великих інвестиціях, залежність від безпекової ситуації
Аграрний ринок	Традиційно сильний сектор України, важливий для експорту та продовольчої безпеки	Інтерес до агротехнологій, логістики, зберігання, переробки та експортної інфраструктури	Постачання техніки, технологічні рішення, партнерство у переробці	Підвищення доданої вартості продукції та модернізація виробництва	Логістичні обмеження, ризики експорту, пошкодження інфраструктури
Ринок критичних і стратегічних ресурсів	Пов'язаний із потенціалом корисних копалин, сировини та матеріалів, що мають значення для промисловості й технологічних секторів	Диверсифікація доступу до ресурсів, зменшення залежності від нестабільних або конкурентних постачальників	Інвестиції, геологічні проєкти, участь у видобувних або переробних ланцюгах	Можливість розвитку сировинних секторів і залучення технологій	Потреба у прозорому регулюванні, довгий горизонт реалізації, високі ризики
Цифровий та ІТ-ринок	Гнучкий сектор, який зберігає потенціал навіть в умовах війни завдяки мобільності та високій кваліфікації	Доступ до українських ІТ-послуг, аутсорсингу, кібербезпеки, цифрових рішень	Контракти, спільні продукти, сервісні моделі, технологічні партнерства	Збереження високотехнологічного експорту та інтеграція у глобальні ринки	Міграція кадрів, конкуренція, потреба в захисті даних

	кадрів				
Фінансово-консалтинговий та юридичний ринок	Супровід інвестицій, проєктів відбудови, угод, аудитів та процедур відповідності	Забезпечення входу американського бізнесу через професійні послуги	Консалтинг, аудит, юридичний супровід, управління ризиками	Підвищення якості проєктного управління та прозорості угод	Обмежений масштаб без реального зростання інвестицій

*Джерело: розробка автора на основі [36; 45; 53; 56; 65; 66].

Як видно з табл. 2.11., ринковий інтерес США має не загальний, а секторний характер. Найбільш привабливими є ті напрями, де поєднуються потреби України та можливості американського бізнесу. Наприклад, ринок відбудови відкриває простір для великих контрактів, але водночас потребує складної координації та гарантій безпеки. Енергетичний сектор є важливим через свою стратегічну роль, однак його розвиток неможливий без захисту інфраструктури. Аграрний сектор має експортний потенціал, але його ефективність залежить від логістики та доступу до зовнішніх ринків [36; 45].

Особливої уваги заслуговують критичні ресурси та цифровий сектор. Перший напрям має довгострокове значення, оскільки пов'язаний із глобальною конкуренцією за стратегічні матеріали. Другий – більш гнучкий та може розвиватися навіть в умовах нестабільності, оскільки менше залежить від фізичної інфраструктури. Тож, ринкова присутність США в Україні у 2025 році нерівномірною. Вона концентрується там, де ризики можна контролювати, а економічний результат має перспективу [45; 56].

Водночас сам факт ринкової привабливості ще не означає автоматичного входження американського бізнесу. Для цього потрібні умови, які зменшують невизначеність і роблять економічну діяльність прогнозованою. У 2025 році такими умовами стають безпека, прозоре регулювання, зрозумілі процедури доступу до проєктів, захист інвестицій та наявність партнерських механізмів (табл. 2.12).

Таблиця 2.12.

Входження американського бізнесу на український ринок у 2025 році

<i>Входження</i>	<i>Характеристика</i>	<i>Чому важливо</i>	<i>Вплив на</i>	<i>Проблема у 2025 році</i>
------------------	-----------------------	---------------------	-----------------	-----------------------------

		для США	український ринок	
Безпекова передбачуваність	Можливість оцінити ризики роботи у певному секторі або регіоні	Бізнес не готовий вкладати ресурси без розуміння базового рівня ризику	Створює різницю між більш і менш, доступними регіонами та галузями	Ризики залишаються нерівномірними та швидко змінюються
Регуляторна зрозумілість	Чіткі правила входу, оподаткування, ліцензування, участі у проєктах	Дозволяє оцінити витрати, строки та правові наслідки діяльності	Підвищує довіру до ринку та зменшує простір для непрозорих рішень	Реформи тривають, але не всі процедури є достатньо швидкими
Захист інвестицій	Наявність правових гарантій і механізмів вирішення спорів	Знижує ризик втрати вкладень або невиконання зобов'язань	Робить Україну більш привабливою для довгострокових вкладень	Війна підвищує ризик навіть за наявності правових гарантій
Доступ до фінансування	Можливість отримати фінансову підтримку або гарантії для проєктів	Дає змогу зменшити ризик входу і розподілити фінансове навантаження	Активізує складніші й дорожчі проєкти	Без зовнішнього фінансування частина проєктів залишається нереалістичною
Наявність місцевих партнерів	Співпраця з українськими компаніями, громадами або державними структурами	Полегшує адаптацію до місцевих умов	Сприяє передачі досвіду і створенню локальних зв'язків	Якість партнерів нерівномірна, а управлінська спроможність відрізняється
Прозорість процедур закупівель і контрактів	Відкриті правила участі у відбудові та державних програмах	Знижує репутаційні ризики для американських компаній	Підвищує конкуренцію і якість реалізації проєктів	Надмірна складність процедур може сповільнювати участь

*Джерело: розробка автора на основі [45; 53; 56; 65; 66].

Як видно з табл. 2.12., для американського бізнесу важливе не тільки те, які можливості відкриває Україна, а й те, чи можна ці можливості реалізувати без надмірних втрат. На практиці це означає, що найбільш реалістичною є не масова присутність американського бізнесу в усіх сферах, а поступове входження у ті сегменти, де ризики нижчі, а правила зрозуміліші. Так, цифровий сектор або професійні послуги мають нижчий поріг входу, тоді як

інфраструктура, енергетика чи видобувні галузі потребують значно складнішої підготовки. Відповідно, ринкова політика США щодо України у 2025 році набуває вибіркового характеру [53; 56; 65].

Ще одним важливим аспектом є конкуренція за український ринок. США не є єдиним зовнішнім актором, зацікавленим у майбутній відбудові та економічному відновленні України. Європейські партнери, міжнародні фінансові інституції та приватні компанії з різних країн також розглядають Україну як перспективний простір для участі у проектах. Це означає, що американська присутність повинна вибудовуватися не лише через політичну підтримку, а й через конкурентні переваги: технології, фінансові інструменти, управлінський досвід і здатність працювати у складному середовищі [45; 56] (табл. 2.13).

Таблиця 2.13.

Конкурентні переваги та обмеження США на українському ринку у 2025 році

<i>Напрямок конкуренції</i>	<i>Переваги США</i>	<i>Їх реалізація</i>	<i>Обмеження США</i>	<i>Наслідок для українського ринку</i>
Технології та інновації	Американські компанії мають сильні позиції у цифрових, енергетичних, інженерних і управлінських рішеннях	Через участь у цифровізації, кібербезпеці, модернізації енергетики та управлінні складними проектами	Висока вартість технологій і потреба у фінансуванні	Україна отримує доступ до якісних рішень, але не завжди може швидко їх масштабувати
Фінансові інструменти	США можуть поєднувати приватний капітал, гарантії, кредитні механізми та політичну підтримку	Через проектне фінансування, страхування ризиків, участь у програмах відбудови	Не всі інструменти є швидкими або безумовними	Ринок стає більш відкритим для великих проєктів, але залежним від умов фінансування

Репутаційна вага	Участь американських компаній часто підвищує довіру до проекту	Може залучати інших партнерів і посилювати легітимність проєктів	Висока увага до прозорості та ризиків	Підвищується стандарт реалізації, але зростають вимоги до процедур
Управлінський досвід	США мають досвід великих інфраструктурних, енергетичних та технологічних проєктів	Через консалтинг, підрядні моделі, менеджмент проєктів	Необхідність адаптації до українських умов	Покращується якість управління, але виникає потреба у локалізації рішень
Політична підтримка бізнесу	Американська економічна присутність часто супроводжується дипломатичною підтримкою	Через публічні сигнали, міжурядові формати, участь агентств і посольства	Може викликати сприйняття надмірної зовнішньої залежності	Україна отримує сильного партнера, але має зберігати баланс інтересів
Доступ до глобальних мереж	Американські компанії інтегровані у світові фінансові, технологічні та виробничі ланцюги	Через включення українських секторів у ширші міжнародні ринки	Потреба відповідати високим стандартам	Український ринок може швидше інтегруватися у глобальні ланцюги, але зростає вимогливість до якості регулювання

*Джерело: розробка автора на основі [36; 45; 53; 56; 65; 66].

Як видно з табл. 2.13., США мають важливі конкурентні переваги, однак вони не гарантують автоматичної присутності на українському ринку. Їх реалізація залежить від того, наскільки українське середовище буде готове прийняти складні технологічні, фінансові та управлінські рішення. Для України це відкриває значні можливості, але водночас створює і нові вимоги. Якщо український ринок прагне залучити американські компанії не лише як підрядників, а як довгострокових партнерів, він має демонструвати прозорість, прогнозованість і здатність виконувати взяті зобов'язання [45; 56].

Виходячи з цього, США зацікавлені не в абстрактній присутності на українському ринку, а в закріпленні у тих сегментах, де поєднуються економічна перспектива, керовані ризики та можливість довгострокового впливу. Для України така взаємодія важлива, оскільки вона відкриває доступ до технологій, капіталу та управлінського досвіду. Водночас вона вимагає підвищення якості ринкового середовища, адже без зрозумілих правил і довіри

навіть найперспективніші сектори залишатимуться лише потенційною можливістю, а не реальною основою економічного партнерства.

Отже, аналіз економічних інтересів США у відносинах з Україною у 2025 році дозволяє зробити наступні висновки:

1) економічні інтереси США мають комплексний і багаторівневий характер та реалізуються через поєднання ресурсних, ринкових і інституційних механізмів, що охоплюють ключові напрями економічної взаємодії. В процесі їх реалізації відбувається поступова трансформація початкових економічних намірів, внаслідок чого вони адаптуються до умов українського ринку, безпекового середовища та інституційних обмежень;

2) ринковий вимір взаємодії формується як результат поєднання економічної доцільності, конкурентних умов і переговорних рішень, що зумовлює його вибірковий, нерівномірний і сегментований характер;

3) економічна політика США щодо України має подвійний характер, поєднуючи прагнення до розширення економічної присутності з необхідністю обмеження ризиків і врахування нестабільності середовища.

Таким чином, у 2025 році економічні інтереси США виступають одним із ключових факторів, що визначають зміст двосторонніх відносин з Україною. Вони формуються не як сукупність окремих напрямів співпраці, а як результат складного процесу узгодження між економічними можливостями, ринковими обмеженнями та стратегічними пріоритетами. Україна зберігає важливе місце у цій системі як перспективний економічний простір, однак характер і масштаби американської присутності дедалі більше залежать від якості ринкового середовища, рівня інституційної спроможності та здатності забезпечити передбачувані умови для економічної діяльності.

2.3. Санкційна політика США щодо Росії як інструмент економічного впливу

Санкційна політика США щодо Росії у 2025 році є окремим напрямом економічного впливу, який відрізняється як від фінансової підтримки України, так і від ринкових або ресурсних інтересів американської сторони.

Так, у 2025 році значення санкцій зростає ще й тому, що адміністрація Дональда Трампа демонструє більш прагматичний підхід до зовнішньої політики. Це не означає автоматичної відмови від санкцій або їх повного послаблення. Навпаки, санкції залишаються зручним інструментом саме тому, що дозволяють США впливати на Росію без прямого військового залучення і без негайного збільшення витрат для американського бюджету. Водночас їхня роль частково змінюється: вони дедалі більше розглядаються не лише як покарання за агресію, а як елемент ширшої стратегії тиску, стримування і можливого переговорного маневру [5; 6; 21; 41; 49].

Для України санкційна політика США має подвійне значення. З одного боку, вона обмежує економічні можливості Росії, зокрема її здатність фінансувати війну, підтримувати оборонно-промисловий комплекс і залучати критичні технології. З іншого боку, санкції не дають миттєвого результату і не можуть замінити військову, фінансову чи дипломатичну підтримку. Їхній ефект є поступовим, непрямим і залежить від того, наскільки послідовно США координують власні дії з партнерами [45; 56; 65].

Ефективність санкцій залежить від того, чи зачіпають вони ті сфери, через які Росія підтримує воєнну економіку, обходить обмеження або зберігає доступ до зовнішніх ринків (табл. 2.14)

Таблиця 2.14.

Санкційний вплив США на економіку Росії у 2025 році

<i>Елемент санкційного впливу</i>	<i>На що спрямований</i>	<i>Як саме обмежує Росію</i>	<i>Очікуваний економічний ефект</i>	<i>Значення для України</i>	<i>Основне обмеження ефективності</i>
Фінансовий канал	Банківська система, міжнародні платежі, активи, доступ до капіталу	Ускладнює розрахунки, обмежує операції з долларом, підвищує ризики для фінансових	Підвищення вартості зовнішніх операцій, зменшення фінансової гнучкості, посилення	Послаблює можливості Росії швидко фінансувати воєнні потреби та обходити зовнішній	Росія може частково переорієнтуватися на альтернативні платіжні системи, посередників і

		установ, які працюють із РФ	залежності від альтернативних фінансових схем	тиск	неформальні канали
Енергетичний канал	Експорт нафти, газу, нафтопродуктів, енергетичні компанії та пов'язана інфраструктура	Обмежує доходи від ключового джерела валютних надходжень, ускладнює страхування, логістику та продаж енергоносіїв	Зменшення доходів бюджету РФ або зростання витрат на експорт через обхідні маршрути	Знижує ресурсну базу, з якої фінансується агресія проти України	Світовий попит на енергоносії та участь третіх країн послаблюють ефект
Технологічний канал	Критичні технології, обладнання, мікроелектроніка, програмне забезпечення, компоненти подвійного призначення	Обмежує модернізацію промисловості та доступ до імпортованих компонентів, які можуть використовуватися у військових або суміжних секторах	Уповільнення технологічного оновлення, зростання залежності від контрабанди або менш якісних аналогів	Має значення для зниження технологічної спроможності російського ВПК	Складність контролю за реекспортом через треті країни
Промисловий канал	Окремі галузі російської економіки, зокрема оборонна, транспортна, машинобудівна, видобувна	Обмежує доступ до обладнання, інвестицій, сервісу та міжнародної кооперації	Поступове погіршення виробничих можливостей і зниження якості технологічних процесів	Ускладнює довгострокове підтримання російської військової машини	Ефект проявляється не одразу, а протягом тривалого часу
Персональний корпоративний канал	Олігархи, чиновники, компанії, пов'язані з державою або війною	Заморожує активи, обмежує пересування, підвищує репутаційні та фінансові ризики	Тиск на еліти та пов'язані з державою бізнес-групи	Створює політичний і символічний ефект відповідальності за агресію	Не завжди змінює поведінку режиму, якщо еліти залишаються залежними від Кремля
Вторинний канал	Треті країни, компанії та посередники, які допомагають РФ обходити	Поширює ризики санкцій на зовнішніх контрагентів Росії	Звуження простору для обходу санкцій, підвищення обережності	Посилює реальний тиск, бо б'є не лише по РФ, а й по її мережах	Може створювати напругу у відносинах США з третіми державами

	санкції		партнерів РФ	обходу	
--	---------	--	-----------------	--------	--

*Джерело: розробка автора на основі [5; 6; 21; 41; 45; 49; 56; 65; 66].

Як видно з табл. 2.14., санкційна політика США у 2025 році діє не через один механізм, а через поєднання кількох каналів, які разом формують більш широкий економічний тиск на Росію. Найшвидше проявляється фінансовий ефект, оскільки обмеження платежів, активів і доступу до капіталу майже одразу ускладнюють зовнішні операції. Однак найбільш довгострокове значення має технологічний і промислово-секторальний канали, бо саме вони поступово знижують здатність Росії оновлювати виробництво, підтримувати складні технологічні ланцюги та компенсувати втрати в оборонно-промисловому комплексі.

Окремо потрібно підкреслити енергетичний вимір. Для Росії енергетичний експорт залишається одним із важливих джерел доходів, тому будь-яке обмеження у цій сфері має не лише економічний, а й стратегічний зміст. Водночас саме енергетичні санкції є одними з найскладніших для реалізації, оскільки світовий ринок не може швидко відмовитися від енергоресурсів без ризику цінових коливань. Через це санкційна політика США змушена балансувати між бажанням зменшити доходи Росії та необхідністю не створити різкого шоку для союзників і глобальної економіки [45; 56].

Не менш важливим є вторинний канал санкційного впливу. У 2025 році він набуває особливої ваги, оскільки Росія вже має досвід адаптації до прямих обмежень і активно використовує посередників, треті юрисдикції та непрямі схеми торгівлі. Тому санкції, спрямовані лише на саму Росію, поступово втрачають частину ефективності, якщо вони не доповнюються тиском на мережі обходу. Саме вторинні санкції дозволяють США розширювати вплив за межі власної юрисдикції, однак водночас вони створюють нові дипломатичні труднощі, оскільки зачіпають інтереси третіх держав [21; 49; 56].

Виходячи з цього, санкційна політика США – не простр обмеження, а складна система економічного управління ризиками. Вона одночасно досягає кількох завдань:

- 1) тисне на Росію, не руйнуючи координацію із союзниками;
- 2) обмежує доходи російської економіки, не створюючи надмірних потрясінь на світових ринках;
- 3) перекриває обходи санкцій, не провокуючи надмірного конфлікту з країнами, які формально не є союзниками США.

(табл. 2.15).

Таблиця 2.15.

Дії санкційної політики США щодо Росії у 2025 році

<i>Дії</i>	<i>Основна мета санкцій</i>	<i>Інструменти мають найбільше значення</i>	<i>Результат</i>	<i>Важливість для України</i>	<i>Ризик або слабе місце</i>
Короткострокові	Створити швидкий тиск на окремі фінансові, корпоративні або політичні цілі	Замороження активів, обмеження платежів, персональні санкції, заборона окремих операцій	Російські компанії та особи стикаються з негайними фінансовими або репутаційними втратами	Дає політичний сигнал про підтримку України та відповідальність РФ	Не завжди змінює стратегічну поведінку Росії
Середньострокові	Ускладнити економічну адаптацію Росії до війни та зовнішнього тиску	Секторальні санкції, обмеження торгівлі, посилення контролю за обходом	Росія змушена витратити більше ресурсів на пошук альтернативних постачальників і логістичних маршрутів	Послаблює здатність РФ стабільно підтримувати воєнну економіку	РФ може частково пристосовуватися через треті країни
Довгострокові	Знизити технологічний і промисловий потенціал Росії	Заборона експорту високих технологій, обмеження обладнання, контроль компоненті	Поступове старіння виробничої бази, дефіцит якісних технологій, зниження ефективності	Обмежує довготривалу здатність Росії відновлювати військовий потенціал	Ефект помітний не одразу, що створює враження недостатньої результативності

		в подвійного призначення	галузей		
Політико-переговорні	Зберегти санкції як важіль впливу у можливих переговорах	Пакетні обмеження, умови зняття або пом'якшення санкцій, координація з партнерами	Санкції стають предметом політичного торгу або гарантією виконання домовленостей	Можуть посилювати переговорну позицію України, якщо не знімаються передчасно	Існує ризик використання санкцій як поступки без достатніх гарантій для України

*Джерело: розробка автора на основі [5; 6; 21; 41; 45; 49; 56; 65; 66].

Як видно з табл. 2.15., санкції мають різну швидкість і глибину впливу. Наприклад, технологічні обмеження не обов'язково одразу зупиняють російське виробництво, але вони поступово підвищують його вартість, погіршують якість компонентів і змушують Росію використовувати складніші схеми постачання. Саме такий накопичувальний ефект і є однією з головних переваг санкцій, хоча в публічному полі він не завжди виглядає достатньо помітним.

Для України найбільш чутливим є політико-переговорний горизонт санкцій. Якщо санкції зберігаються як важіль тиску, вони можуть посилювати переговорні позиції України, оскільки Росія змушена враховувати не лише військову, а й економічну ціну продовження агресії. Однак якщо санкції починають розглядатися як предмет швидкої угоди, виникає ризик їх передчасного послаблення. Тому, для України принципово важливо, щоб санкційна політика США залишалася пов'язаною не з абстрактним бажанням «домовитися», а з конкретними діями Росії та реальними гарантіями безпеки [6; 21; 49; 53].

Загалом, санкційний вплив США у 2025 році – це не одномоментне руйнування економіки Росії, а поступове її ускладнення. Так, санкції збільшують вартість зовнішньоекономічних операцій, порушують звичні логістичні зв'язки, змушують російські компанії шукати обхідні маршрути, а

також поступово знижують якість технологічного забезпечення окремих секторів [36; 45; 56].

Але за попередні роки, Росія розробила цілу систему пристосування до обмежень: переорієнтацію торгівлі, використання посередників, роботу через треті юрисдикції, заміну західних постачальників менш якісними альтернативами, а також посилення ролі держави у підтримці ключових галузей [21; 49; 56]. Тому реальна ефективність санкцій залежить не лише від того, наскільки жорсткими є американські обмеження, а від того, наскільки вони здатні перекривати не тільки прямі канали російської економічної активності, а й обхідні механізми (табл. 2.16).

Таблиця 2.16.

Співвідношення очікуваного ефекту санкцій США та адаптаційної реакції Росії у 2025 році

<i>Напрямок санкційного тиску</i>	<i>Очікуваний ефект для США</i>	<i>Реакція Росії на обмеження</i>	<i>Реальний результат у 2025 році</i>	<i>Значення для України</i>	<i>Висновок</i>
Фінансові операції та міжнародні розрахунки	США прагнуть ускладнити Росії доступ до міжнародних фінансових інструментів, зменшити швидкість розрахунків і підвищити ризики для банків та компаній, які співпрацюють із РФ	Росія активніше використовує альтернативні валюти, внутрішні платіжні системи, банки-посередники та непрямі фінансові канали	Фінансова система РФ не паралізована, але її зовнішні операції стають дорожчими, складнішими і менш прозорими	Україна отримує непрямий ефект, оскільки Росії складніше швидко мобілізувати зовнішні ресурси для підтримки війни	Санкції не зупиняють фінансову активність РФ повністю, але перетворюють її на більш витратну і ризикову
Експорт енергоносіїв	Мета полягає у зменшенні доходів Росії від нафти, газу та нафтопродуктів, які залишаються важливим джерелом наповнення бюджету	РФ змінює маршрути постачання, надає знижки покупцям, використовує складні логістичні схеми та посередницькі структури	Росія зберігає частину експортних доходів, але робить це з більшими витратами і менш вигідними умовами	Для України це важливо, бо навіть часткове зменшення енергетичних доходів обмежує ресурсну базу агресора	Енергетичні санкції мають ефект, але їхня сила залежить від готовності третіх країн підтримувати обмеження

Технологічний імпорнт	США прагнуть обмежити доступ РФ до компонентів, обладнання, програмного забезпечення та технологій подвійного призначення	Росія шукає альтернативних постачальників, використовує реекспорт через треті країни, накопичує запаси і застосовує менш якісні аналоги	Технологічна ізоляція не є повною, але якість і стабільність постачання погіршуються	Це має значення для України, оскільки з часом ускладнює модернізацію російського ВПК	Саме технологічний напрям є одним із найбільш перспективних для довгострокового послаблення РФ
Промислові ланцюги	Обмеження мають ускладнити доступ Росії до обладнання, сервісу, деталей і міжнародної кооперації	РФ намагається локалізувати виробництво, ремонтувати старе обладнання, замінювати імпортні комплектуючі простішими аналогами	Промисловість продовжує працювати, але поступово втрачає якість, гнучкість і технологічну складність	Україна отримує довгострокову перевагу, якщо санкції справді знижують здатність РФ підтримувати складне виробництво	Ефект санкцій тут не швидкий, але накопичувальний
Оборонно-промислові зв'язки	США намагаються обмежити доступ РФ до товарів і компонентів, які можуть використовуватися у військовому виробництві	Росія використовує приховані закупівлі, посередників, цивільні компанії та треті країни	Повного перекриття каналів немає, але закупівлі стають дорожчими, довгими і менш надійними	Для України це критично, бо йдеться про здатність РФ підтримувати воєнне виробництво	Результативність залежить від контролю за обходом санкцій, а не лише від ухвалення нових обмежень
Елітні та корпоративні активи	Завдання полягає у тиску на осіб і компанії, пов'язані з російською владою або війною	Частина активів приховується, переоформлюється або виводиться через складні юридичні конструкції	Персональний тиск створює репуґаційні й фінансові втрати, але не завжди змінює політичну поведінку РФ	Для України це має переважно політико-символічне значення, демонструючи відповідальність еліт за агресію	Персональні санкції важливі, але їх не можна переоцінювати як системний економічний інструмент

*Джерело: розробка автора на основі [21; 36; 41; 45; 49; 53; 56; 65; 66].

Як видно з табл. 2.16., санкції США у 2025 році не дають однакового результату в усіх сферах. Найбільш помітним є тиск там, де Росія залежить від

складних міжнародних зв'язків: фінансових розрахунків, технологічного імпорту, промислових компонентів і логістики. Натомість у сферах, де Росія має можливість швидше переорієнтуватися на альтернативних партнерів, ефект санкцій послаблюється. Це не означає, що санкції не працюють. Швидше, вони працюють не як заборона, яка повністю блокує діяльність, а як механізм подорожчання, ускладнення і погіршення якості економічних процесів.

Особливо важливо, що санкції мають різну часову логіку. Фінансові та персональні обмеження можуть бути помітними відносно швидко, але їхній системний вплив обмежений. Натомість технологічні та промислові санкції часто не дають миттєвого результату, однак поступово формують більш серйозні наслідки. Вони не зупиняють російську економіку одразу, але змушують її працювати у менш ефективному, дорожчому та технологічно слабшому режимі. Саме тому оцінювати санкції лише за короткостроковими результатами було б методологічно неправильно [45; 56].

У 2025 році ключовою проблемою для США стає не стільки запровадження нових санкцій, скільки підвищення якості контролю за їх виконанням. Росія вже навчилася обходити частину обмежень, тому санкційна політика зміщується від простого розширення списків до більш складного завдання: виявлення та перекриття обхідних каналів. Це робить санкції менш помітними у публічному просторі, але більш складними в управлінні (табл. 2.17).

Таблиця 2.17.

Обхід санкцій Росією та відповіді США у 2025 році

<i>Обхід</i>	<i>Його механізм</i>	<i>Небезпека для санкційного режиму</i>	<i>Відповідь США</i>	<i>Значення для України</i>
Реекспорт через треті країни	Обмежені товари не постачаються напряму до РФ, а спочатку потрапляють до держав або компаній-посередників, після чого	Такий механізм дозволяє РФ отримувати критичні компоненти, формально не порушуючи прямі канали	США можуть посилювати контроль за кінцевим користувачем, вводити вторинні санкції проти посередників і	Для України це один із найважливіших напрямів, бо саме через реекспорт РФ може отримувати деталі для

	переправляються російським споживачам	торгівлі зі США чи ЄС	вимагати від союзників точнішого моніторингу експорту	воєнного виробництва
Зміна юридичних власників і компаній-прокладок	Активи, компанії або операції переоформлюються на нові структури, формально не пов'язані з підсанкційними особами	Це ускладнює ідентифікацію реальних бенефіціарів і дозволяє уникати прямого блокування	США можуть розширювати перевірку бенефіціарної власності, застосовувати санкції до пов'язаних компаній і запроваджувати ширші критерії пов'язаності	Посилення контролю за власністю зменшує здатність російських еліт приховувати активи
Використання альтернативних логістичних маршрутів	Російські товари або імпортні компоненти переміщуються через нові маршрути, порти, перевізників і торговельні ланцюги	Це дозволяє зберігати зовнішню торгівлю навіть при формальному блокуванні традиційних напрямів	США можуть працювати через санкції проти судноплавних компаній, страхових структур, логістичних операторів і посередників	Такий контроль особливо важливий для зменшення доходів РФ від експорту та ускладнення імпорту компонентів
Перехід на альтернативні валюти і платіжні схеми	Операції здійснюються не через західні фінансові системи, а через альтернативні валюти, банки або неформальні механізми	Це послаблює фінансову ізоляцію і зменшує залежність РФ від доларової системи	США можуть застосовувати санкції до банків, які забезпечують такі операції, або обмежувати доступ посередників до західних ринків	Для України важливо, щоб фінансова адаптація РФ не дозволяла їй стабільно фінансувати війну
Імпортозаміщення і технологічна спрощеність	РФ намагається виробляти аналоги усередині країни або замінювати якісні компоненти дешевшими та менш ефективними	Це не повністю нейтралізує санкції, але дозволяє продовжувати роботу окремих галузей	США можуть концентруватися на найбільш критичних технологіях, де заміна є найскладнішою	Навіть якщо РФ адаптується, якість її виробництва знижується, що має довгострокове значення
Розмивання відповідальності через мережі посередників	У схемах обходу беруть участь багато компаній, частина яких формально не має прямого зв'язку з	Це ускладнює доказ порушення і збільшує час реагування	США можуть створювати розширені санкційні переліки, посилювати	Чим швидше виявляються такі мережі, тим менше шансів РФ зберігати

	РФ		розвідувально-фінансовий моніторинг і працювати з приватним сектором	стабільні канали постачання
--	----	--	--	-----------------------------

*Джерело: розробка автора на основі [21; 36; 41; 45; 49; 53; 56; 65; 66].

Як видно з табл. 2.17., головна боротьба у санкційній політиці 2025 року відбувається не тільки на рівні офіційних рішень, а на рівні практичного виконання. Сам факт ухвалення санкцій уже не гарантує результату, якщо залишаються працюючі схеми обходу. Тому результативність санкцій дедалі більше залежить від технічної, фінансової та розвідувальної спроможності США та союзників виявляти посередників, відстежувати поставки і застосовувати вторинний тиск.

Для України це має дуже важливе значення. Якщо Росія зберігає доступ до компонентів, обладнання або фінансових каналів через треті країни, то санкційний тиск втрачає частину свого ефекту. Якщо ж ці канали поступово перекриваються, тоді санкції починають працювати більш відчутно: не обов'язково як миттєвий удар, але як фактор зростання витрат, зниження якості виробництва і втрати технологічної переваги. Тобто для України найважливішим є не лише сам факт санкцій, а їхня здатність реально обмежувати ресурси, які Росія використовує для продовження війни [36; 45; 56].

Окремої уваги потребує питання міжнародної координації. Санкційна політика США має найбільший ефект тоді, коли вона діє разом із обмеженнями ЄС, Великої Британії, Канади, Японії та інших партнерів. Якщо між союзниками виникають розбіжності, Росія отримує можливість використовувати ці розриви. Тому в 2025 році санкційна політика є не тільки американським інструментом, а й тестом на здатність Заходу зберігати спільну економічну лінію щодо Росії [45; 56] (табл. 2.18).

Таблиця 2.18.

Фактори, що визначають реальну результативність санкційної політики
США у 2025 році

Результативність	Вплив на санкційну політику	Присилення санкцій	Послаблення санкцій	Значення для політики щодо України
Координація із союзниками	Санкції США стають значно ефективнішими, якщо їх підтримують інші великі економіки, адже тоді Росії складніше знайти альтернативні ринки та фінансові канали	Коли США, ЄС, Велика Британія та інші партнери діють синхронно й закривають однакові прогалини	Коли союзники мають різні економічні інтереси або різний рівень готовності до обмежень	Для України це означає, що американські санкції мають найбільшу цінність тоді, коли вони стають частиною ширшого західного тиску
Контроль за обходом санкцій	Навіть жорсткі санкції можуть втрачати сенс, якщо Росія зберігає доступ до потрібних товарів через посередників	Коли США вводять вторинні санкції, контролюють кінцевого користувача і тиснуть на компанії-посередники	Коли обхідні канали залишаються непоміченими або реагування запізнюється	Для України це один із ключових критеріїв, бо саме обхід санкцій часто підтримує російське військове виробництво
Точність санкційного удару	Санкції мають більший ефект, якщо спрямовані не просто на широкі сфери, а на критичні вузли російської економіки	Коли обмеження зачіпають технології, компоненти, фінансові канали та компанії, без яких складно підтримувати воєнну економіку	Коли санкції мають переважно символічний характер або дублюють уже заблоковані напрями	Для України важливо, щоб санкції били не лише по репутації РФ, а по її практичній здатності вести війну
Тривалість санкційного режиму	Частина санкцій дає результат лише через певний час, особливо у технологічній і промисловій сферах	Коли обмеження зберігаються довго і не знімаються без реальних змін у поведінці РФ	Коли санкції стають предметом швидкого політичного торгу	Для України ризик полягає у передчасному пом'якшенні санкцій без гарантій безпеки
Якість санкційного адміністрування	Санкції потребують постійного	Коли санкційні списки	Коли адміністрування відстає від схем	Для України це означає, що санкції мають

	оновлення, юридичної точності, моніторингу і взаємодії з приватним сектором	оновлюються, а бізнес отримує чіткі правила комплаєнсу	обходу	бути не разовими рішеннями, а постійним процесом
Політична сталість США	Санкції ефективніші, якщо Росія не очікує швидкої зміни американського курсу	Коли адміністрація демонструє послідовність і пов'язує санкції з конкретними діями РФ	Коли з'являються сигнали про можливе пом'якшення заради переговорів	Для України важливо, щоб санкції не перетворилися на поступку без реального тиску на Росію

*Джерело: розробка автора на основі [21; 36; 41; 45; 49; 53; 56; 65; 66].

Як видно з табл. 2.18., ефективність санкційної політики США у 2025 році залежить не від одного чинника, а від поєднання кількох умов. Найбільш важливими серед них є координація із союзниками, контроль за обходом, точність санкційного тиску і тривалість обмежень. Якщо хоча б один із цих елементів слабшає, загальний ефект санкцій знижується. Наприклад, навіть дуже точні технологічні санкції можуть бути менш дієвими, якщо Росія знаходить стабільні канали реекспорту. Або ж добре скоординовані санкції можуть втратити частину значення, якщо їх передчасно пом'якшити в межах політичної угоди.

В цілому ж, у 2025 році санкції перетворюються на систему постійного економічного обмеження, яка впливає на поведінку Росії, на позицію міжнародних партнерів, на переговорні можливості США та на стратегічне становище України [21; 36; 45; 56].

Так, фінансова підтримка спрямована на посилення України, економічні інтереси США – на формування майбутніх можливостей співпраці, а санкційна політика – на звуження простору дій Росії. Санкції стають способом визначення правил: які дії Росії вважаються неприйнятними, які економічні канали мають бути обмежені, які компанії чи держави ризикують потрапити під додатковий тиск у разі співпраці з Москвою [49; 53; 65].

Виходячи з цього, санкції визначають зовнішні межі для російської економіки, змушуючи її діяти в менш вигідному, менш технологічному та більш залежному середовищі. Однак водночас санкційний режим має власні внутрішні напруження: він повинен залишатися достатньо жорстким, щоб обмежувати Росію, але достатньо гнучким, щоб США могли використовувати його у своїй дипломатичі та переговорах (табл. 2.19).

Таблиця 2.19.

Санкції США щодо Росії як довготривалий економічний режим у 2025 році

<i>Елемент санкційного режиму</i>	<i>Його зміст</i>	<i>Прояв у 2025 році</i>	<i>Економічне значення для Росії</i>	<i>Значення для України</i>	<i>Основна проблема реалізації</i>
Обмежувальний	Санкції визначають, які сфери російської економіки мають бути відрізані або частково ізольовані від західних фінансів, технологій, ринків і послуг	США підтримують обмеження щодо фінансів, технологій, енергетичних доходів, компаній і осіб, пов'язаних із війною	Російська економіка не зупиняється, але втрачає частину якості, швидкості й зовнішньої гнучкості	Україна отримує непряме послаблення противника, оскільки Росії дорожче підтримувати війну	Ефект не завжди швидкий і часто менш помітний, ніж очікує суспільство
Стримувальний	Санкції мають не лише карати за вже здійснені дії, а й підвищувати ціну подальшої агресивної поведінки	Росія змушена враховувати, що нові дії можуть призвести до нових обмежень, зокрема проти секторів або посередників	Зростає невизначеність для бізнесу, інвесторів і зовнішніх партнерів РФ	Посилюється політичний аргумент України про необхідність утримання тиску	Стримування працює лише тоді, коли Росія вірить у готовність США реально посилювати санкції
Сигнальний	Санкції показують позицію США щодо російської	Навіть коли економічний ефект окремих санкцій	Росія стикається з репутаційною ізоляцією і зниженням	Україна отримує підтвердження, що російська	Символічний сигнал може бути слабким, якщо не підкріплюється

	агресії та демонструють союзникам межі допустимої взаємодії з РФ	обмежений, вони формують політичний сигнал для ринків, компаній і партнерів	довіри	агресія не нормалізується у міжнародній економіці	ся реальним контролем
Координаційний	Санкції змушують союзників і партнерів США узгоджувати економічну поведінку щодо Росії	США намагаються зберігати спільну лінію із союзниками та одночасно тиснути на треті країни, які допомагають РФ обходити обмеження	Росії складніше використовувати розриви між різними юрисдикціями	Для України важливо, щоб санкції не були лише американськими, а мали ширший західний характер	Різні економічні інтереси союзників можуть послаблювати єдність санкційного режиму
Переговорний	Санкції можуть бути не лише тиском, а й предметом майбутнього політичного торгу	У разі переговорів питання часткового пом'якшення або збереження санкцій може стати елементом домовленостей	Росія може прагнути обміняти політичні поступки на санкційне послаблення	Для України це ризик, якщо санкції будуть зняті без реальних гарантій безпеки	Існує небезпека передчасного використання санкцій як поступки
Накопичувальний	Санкції створюють результат не одразу, а через поступове зношення економічних можливостей Росії	Найбільш відчутними стають довгострокові наслідки: технологічне відставання, ускладнення виробництва, залежність від обмеженого кола партнерів	Російська економіка стає менш сучасною, дорожчою в обслуговуванні та менш конкурентною	Україна отримує стратегічний ефект, якщо санкції зберігаються достатньо довго	Політична нетерплячість може знизити цінність довгострокового ефекту

*Джерело: розробка автора на основі [21; 36; 41; 45; 49; 53; 56; 65; 66].

Як видно з табл. 2.19., санкції у 2025 році працюють не як один окремий інструмент, а як цілий режим економічного обмеження. Їхній результат не можна вимірювати лише тим, чи змінила Росія свою поведінку одразу після запровадження чергового пакета обмежень. Значно важливіше те, що санкції поступово змінюють умови, в яких Росія змушена діяти. Вона може пристосовуватися, знаходити посередників, змінювати маршрути, використовувати альтернативні фінансові схеми, але кожне таке пристосування робить її економічну поведінку дорожчою, складнішою і менш ефективною [45; 56].

Найважливішим для України є те, що санкції мають залишатися саме режимом, а не тимчасовою політичною реакцією. Якщо санкції швидко вводяться і так само швидко пом'якшуються, вони втрачають накопичувальний ефект. Натомість тривалість і послідовність створюють для Росії іншу проблему: навіть якщо вона не зазнає миттєвого обвалу, її економіка поступово переходить у стан обмеженої модернізації, де розвиток замінюється виживанням, а технологічне оновлення – пошуком обхідних рішень [36; 45].

Однак саме тут виникає головна політична небезпека для України. У 2025 році санкції можуть дедалі частіше розглядатися не лише як покарання або стримування, а як інструмент переговорного маневру. Це означає, що їхня цінність для США може полягати не тільки в тому, що вони тиснуть на Росію, а й у тому, що їх можна використати як предмет майбутнього торгу. Така логіка відповідає більш прагматичному стилю американської політики, але для України вона містить очевидний ризик: санкції можуть бути частково послаблені до того, як Росія реально змінить свою поведінку [21; 41; 49; 53]. Тобто, санкції можуть або посилювати позицію України, або навпаки – ставати предметом компромісу, який не повністю враховує українські інтереси (табл. 2.20).

Таблиця 2.20.

Сценарії використання санкцій США у політичному процесі 2025 року

<i>Сценарій використання санкцій</i>	<i>Його суть</i>	<i>Вплив на Росію</i>	<i>Вплив на позицію США</i>	<i>Наслідки для України</i>	<i>Оцінка ризику</i>
Збереження санкцій до фактичної зміни поведінки Росії	Санкції залишаються чинними доти, доки Росія не робить конкретних і перевірюваних кроків щодо припинення агресії або виконання домовленостей	Росія зберігає економічний тиск і не отримує винагороди лише за декларації	США демонструють послідовність і підсилюють довіру союзників	Це найбільш вигідний для України сценарій, бо санкції залишаються гарантією тиску	Низький ризик для України, але потребує політичної витримки США
Часткове пом'якшення в обмін на проміжні поступки Росії	США можуть погодитися на обмежене зняття або призупинення окремих санкцій в обмін на конкретні кроки Росії	Росія отримує стимул до мінімальних поступок, не змінюючи стратегічної поведінки повністю	США отримують переговорний результат, який можна показати як дипломатичний успіх	Україна може отримати тимчасову деескалацію, але ризикує втратити частину важеля тиску	Середній ризик, бо все залежить від змісту поступок і механізму повернення санкцій
Використання санкцій як широкої переговорної поступки	Санкції стають частиною великої політичної угоди і можуть бути пом'якшені заради швидкого компромісу	Росія отримує значне економічне полегшення без достатньо глибоких змін	США можуть досягти швидкого формального результату, але послабити довгостроковий тиск	Для України це небезпечно, якщо рішення ухвалюється без достатніх гарантій безпеки	Високий ризик, оскільки санкції можуть втратити стримувальне значення
Посилення санкцій у відповідь на затягування війни	США можуть використати нові обмеження як відповідь на відсутність реальних кроків Росії	Росія стикається з додатковими витратами і звуженням каналів обходу	США демонструють, що переговорна гнучкість має межі	Україна отримує посилення економічного тиску на агресора	Позитивний сценарій для України, але залежить від координації із союзниками
Формальне	Санкції	Росія	США	Україна	Прихований

збереження санкцій без достатнього контролю	залишаються на папері, але механізми обходу не перекриваються	адаптується і зменшує фактичний тиск	зберігають політичний сигнал, але втрачають практичну ефективність	отримує більше символічний, ніж реальний ефект	високий ризик, бо зовні санкції існують, але працюють слабше
---	---	--------------------------------------	--	--	--

*Джерело: розробка автора на основі [21; 36; 41; 45; 49; 53; 56; 65; 66].

Як видно з табл. 2.20., санкції мають кардинально різне значення залежно від того, як саме США їх використовують. Так, для України найбільш прийнятною є модель, за якої санкції не знімаються за сам факт переговорів або політичних заяв Росії, а пов'язуються з реальними, перевірюваними змінами. Тоді, санкції працюють як важіль примусу і як запобіжник проти імітації компромісу.

Натомість найбільш небезпечним є сценарій, коли санкції стають частиною швидкої політичної угоди і пом'якшуються до того, як Росія втрачає здатність продовжувати агресивну політику. Тому що, їхній найглибший ефект часто проявляється не в перші місяці, а з часом, коли обмеження починають впливати на технологічний розвиток, інвестиційну привабливість, виробничі можливості та міжнародну інтеграцію Росії [36; 45; 56]. Тому, передчасне послаблення санкцій може зруйнувати саме той ефект, який ще не встиг повністю проявитися (табл. 2.21).

Таблиця 2.21.

Довгострокові наслідки санкційного режиму США для економічної спроможності Росії

Напрямок довгострокового впливу	Його формування	Зміни в російській економіці	Чому це не завжди видно одразу	Значення для України
Технологічне відставання	Обмеження доступу до сучасного обладнання, програмного забезпечення, мікроелектронік і та компонентів подвійного призначення поступово зменшує	Росія змушена використовувати менш якісні аналоги, старі технології або складні схеми реекспорту	Підприємства можуть певний час працювати на запасах, старих системах або імпортувати через посередників	У довгостроковій перспективі це обмежує здатність РФ підтримувати сучасне воєнне та промислове виробництво

	можливості оновлення виробництва			
Зростання вартості економічних операцій	Санкції змушують Росію використовувати довші маршрути, посередників, альтернативні банки й менш вигідні умови торгівлі	Навіть якщо торгівля триває, вона стає дорожчою, менш прозорою та більш ризикованою	Зовні може здаватися, що обсяги збережені, але реальна ефективність операцій знижується	Росії складніше дешево й швидко мобілізувати ресурси для війни
Послаблення інвестиційної привабливості	Обмеження, репутаційні ризики та невизначеність відлякують західний капітал і ускладнюють прихід сучасних компаній	Російська економіка стає більш залежною від держави та вузького кола партнерів	Інвестиційний ефект завжди відкладений і не проявляється як миттєва криза	Зменшення інвестицій послаблює довгострокову економічну базу РФ
Зміна зовнішньоекономічної залежності	Через втрату доступу до західних ринків Росія переорієнтовується на обмежене коло партнерів	Зростає залежність від країн, які користуються слабшою переговорною позицією Росії	Формально РФ зберігає торгівлю, але на менш вигідних умовах	Це зменшує стратегічну автономію Росії й обмежує її економічний маневр
Деградація складних виробничих ланцюгів	Санкції б'ють по сервісу, комплектуючих, обладнанню і міжнародній кооперації	Підтримувати складне виробництво стає важче, а якість продукції поступово знижується	Деякі наслідки накопичуються повільно і проявляються через збої, подорожчання або спрощення продукції	Це має значення для зниження довгострокових можливостей російського ВПК
Нормалізація економіки обмежень	Росія адаптується до санкцій, але ця адаптація відбувається не через розвиток, а через пристосування до нижчої якості економічного середовища	Економіка переходить у режим виживання, де головним є не модернізація, а підтримання базових функцій	Такий стан може виглядати стабільним, але він не створює повноцінного розвитку	Україна отримує стратегічну перевагу, якщо санкції не дозволяють РФ швидко відновлювати потенціал

* Джерело: розробка автора на основі [21; 36; 45; 49; 53; 56; 65; 66].

Як видно з табл. 2.21, довгостроковий ефект санкцій полягає не у миттєвому руйнуванні російської економіки, а у поступовому погіршенні її якості. Для України це означає, що санкційна політика США має стратегічну цінність лише за умови тривалості, координації та зв'язку з реальними діями Росії. Санкції не повинні бути символічним додатком до політичних заяв і не повинні перетворюватися на легку поступку у переговорах. Їхня сила полягає саме в тому, що вони формують довгострокову економічну ціну агресії. Якщо ця ціна зберігається, Росія змушена витратити більше ресурсів на підтримання війни, втратити технологічну якість і дедалі більше залежати від обмеженого кола зовнішніх партнерів [45; 56].

Виходячи з цього, санкційна політика США щодо Росії у 2025 році – це не лише інструмент поточного тиску, а довготривалий економічний режим, який формує межі російського розвитку та впливає на переговорне середовище. Її головна цінність для України полягає не в миттєвому результаті, а в поступовому звуженні економічних можливостей Росії. Водночас ключовим ризиком залишається політичне використання санкцій як предмета швидкого компромісу. Саме тому для України важливо, щоб санкції залишалися пов'язаними з реальними діями Росії, а не лише з дипломатичними заявами або прагненням США до швидкого політичного результату.

Отже, аналіз санкційної політики США щодо Росії як інструменту економічного впливу у 2025 році, дозволяє зробити наступні висновки:

1) санкційна політика має комплексний та багаторівневий характер та реалізується через фінансові, технологічні, торговельні й інституційні обмеження, що спрямовані на ключові елементи функціонування російської економіки. В процесі її застосування відбувається поступова трансформація функцій санкцій, унаслідок чого вони поєднують у собі не лише інструмент економічного тиску, але й засіб політичного впливу та переговорного маневру;

2) ефективність санкцій визначається співвідношенням між їхнім прямим впливом і здатністю Росії до адаптації, що зумовлює їх нерівномірний, накопичувальний і частково обмежений характер;

3) санкційна політика поєднує довгострокове звуження економічних можливостей Росії з одночасною залежністю від політичних рішень США та рівня міжнародної координації.

Таким чином, у 2025 році санкції США виступають ключовим економічним інструментом впливу на Росію, який визначає не лише поточні умови її функціонування, але й довгострокові обмеження розвитку. Їхня ефективність формується не як результат окремих обмежень, а як наслідок тривалого і послідовного впливу, що поступово підвищує вартість агресивної політики. Україна зберігає важливе місце у цій системі як безпосередній бенефіціар санкційного тиску, однак його реальне значення дедалі більше залежить від здатності США забезпечувати сталість санкційного режиму, контролювати механізми обходу та утримувати санкції як інструмент стратегічного, а не ситуативного політичного впливу.

РОЗДІЛ 3

ВІЙСЬКОВА ПОЛІТИКА США ЩОДО УКРАЇНИ У 2025 РОЦІ

3.1. Військова допомога Україні: рішення адміністрації Дональда Трампа та їх реалізація

Військова допомога Україні у 2025 році є одним із найбільш чутливих і водночас найбільш показових напрямів політики адміністрації Дональда Трампа. На відміну від фінансової підтримки або санкційної політики, які мають переважно опосередкований вплив на перебіг війни, військова допомога безпосередньо пов'язана з обороноздатністю України, її здатністю утримувати фронт, компенсувати втрати техніки, підтримувати боєздатність підрозділів і зберігати можливість для подальших операцій. Саме тому будь-які зміни у підходах США до військової підтримки мають для України не лише політичне, а й практичне значення [2; 5; 7].

У 2025 році військова допомога США вже не сприймається як автоматичне продовження попередньої політики. Повернення Дональда Трампа до влади змінює саму атмосферу ухвалення рішень: допомога Україні починає частіше оцінюватися через категорії доцільності, результативності, вартості для США та можливого впливу на переговорну позицію сторін. Це не означає повного припинення військової підтримки, але означає, що вона стає більш умовною, вибірковою і залежною від ширшого політичного контексту [5; 21; 41; 53].

Особливо важливо, що військова допомога у 2025 році має подвійний характер. З одного боку, вона залишається способом підтримки України у війні проти Росії. З іншого боку, вона дедалі більше перетворюється на інструмент управління поведінкою України та Росії в контексті можливих переговорів. Іншими словами, йдеться вже не лише про передачу зброї, а про те, як через обсяги, темпи і типи постачання США можуть впливати на військово-політичну ситуацію загалом [1; 9; 53].

Для України це створює складну ситуацію. Військова допомога залишається критично необхідною, але її передбачуваність зменшується. Якщо раніше ключовим питанням було отримання потрібних систем озброєння, то у 2025 році не менш важливим стає питання стабільності каналів постачання, політичної готовності США продовжувати підтримку та здатності української сторони адаптуватися до можливих затримок або змін у пріоритетах [2; 5; 7] (табл. 3.1).

Таблиця 3.1.

Компоненти військової допомоги США Україні у 2025 році та їх
практичне значення

<i>Компонент військової допомоги</i>	<i>Практичний зміст</i>	<i>Військове значення для України</i>	<i>Особливість підходу адміністрації Трампа у 2025 році</i>	<i>Потенційне обмеження</i>	<i>Висновок</i>
Постачання боеприпасів	Передача артилерійських снарядів, ракет, боеприпасів до систем ППО та інших витратних ресурсів	Має критичне значення для щоденного ведення бойових дій, оскільки саме боеприпаси визначають інтенсивність оборони та здатність відповідати на російський вогневий тиск	Допомога у цій сфері може зберігатися як найбільш практично необхідна, однак її обсяги дедалі частіше оцінюються через питання запасів США та розподілу відповідальності із союзниками	Обмеженість виробничих потужностей, конкуренція потреб України з потребами американської армії та союзників	Боеприпаси є найбільш “буденним”, але найважливішим елементом допомоги, без якого інші види підтримки втрачають ефективність
Системи	Надання або	Дозволяє	Адміністрація	Дефіцит	ППО є одним

протиповітряної оборони	підтримка систем ППО, ракет до них, радарів і супровідного обладнання	захищати міста, енергетичну інфраструктуру, військові об'єкти і логістичні вузли від російських ракетних та дронних атак	може зберігати підтримку ППО як політично легітимний напрям, бо він має оборонний характер і не виглядає як інструмент ескалації	ракет, висока вартість, складність технічного обслуговування	із найбільш виправданих напрямів підтримки, оскільки поєднує військовий, гуманітарний і політичний ефект
Бронетехніка та транспорт	Передача бойових машин, ремонтної техніки, транспортних засобів, евакуаційних платформ	Підвищує мобільність підрозділів, дозволяє швидше перекидати сили, евакуювати поранених і підтримувати маневр	У 2025 році такі поставки можуть бути більш вибірковими, оскільки оцінюються не лише за потребами фронту, а й за можливістю обслуговування та ремонту	Високі втрати техніки, потреба у запчастинах, складність логістики	Техніка має цінність лише за умови стабільного ремонту й забезпечення, тому важливими стають не тільки поставки, а й сервісна база
Розвідувальна та інформаційна підтримка	Передача розвідданих, супутникової інформації, координаційних даних, попереджень про загрози	Дозволяє підвищувати точність дій, краще планувати оборону, відстежувати пересування російських сил	Цей компонент часто менш публічний, але може зберігатися навіть тоді, коли публічна дискусія про зброю стає більш суперечливою	Політична чутливість, ризик прямої асоціації США з бойовими діями	Розвіддані є "невидимим" компонентом допомоги, який може мати не менше значення, ніж фізична передача озброєння
Підготовка військових	Навчання українських військових роботі з технікою, управлінню підрозділами, тактичним діям, обслуговуванню систем	Підвищує якість використання західного озброєння і зменшує залежність від зовнішніх фахівців	У 2025 році акцент може зміститися від масовості навчання до його прикладної ефективності та швидкої адаптації до конкретних потреб фронту	Обмежений час підготовки, висока інтенсивність бойових дій, потреба швидко повертати військових на фронт	Навчання стає не допоміжним, а ключовим елементом, бо складна техніка без підготовлених екіпажів не створює очікуваного ефекту
Ремонт,	Забезпечення	Дає змогу	Цей напрям	Складність	Реалізація

логістика і технічний супровід	запчастин, ремонтних процедур, технічної документації, логістичних маршрутів	підтримувати отриману техніку у робочому стані, а не перетворювати її на разовий ресурс	може бути менш помітним у політичній риториці, але саме він визначає реальну сталість військової допомоги	координації, різноманітність техніки, потреба у спеціалістах	допомоги залежить не тільки від рішення про передачу, а й від здатності забезпечити життєвий цикл техніки
--------------------------------	--	---	---	--	---

*Джерело: розробка автора на основі [2; 5; 7; 9; 21; 45; 53; 65; 66].

Як видно з табл. 3.1., військова допомога США Україні у 2025 році складається не лише з видимих рішень про передачу озброєння. Її реальна цінність формується через поєднання кількох компонентів: боєприпасів, систем ППО, техніки, розвідданих, навчання і логістичного забезпечення. Якщо один із цих елементів випадає, загальна ефективність підтримки зменшується. Наприклад, передача бронетехніки без ремонту і запчастин не створює сталого військового результату, а постачання складних систем без навчання персоналу знижує швидкість їхнього використання.

Тому головна особливість військової допомоги у 2025 році полягає в тому, що її не можна оцінювати лише за кількістю пакетів або гучністю політичних заяв. Значно важливішими стають регулярність, технічна сумісність, здатність забезпечити обслуговування і відповідність конкретним потребам фронту. Саме це відрізняє військову допомогу від економічної: у військовій сфері навіть коротка затримка або неповний комплект поставки може мати безпосередні наслідки для боєздатності [5; 7; 45].

У 2025 році особливо помітним стає перехід від «дати більше» до «дати те, що може бути використано ефективно та контрольовано». З одного боку, такий підхід може виглядати раціональним, адже складна війна потребує не випадкових поставок, а системного забезпечення. З іншого – він створює ризик надмірної обережності, коли політичні міркування починають обмежувати оперативні потреби України [2; 9; 53].

У військовій сфері рішення має кілька рівнів: політичний, стратегічний, технічний і логістичний. Кожен із них може прискорювати або, навпаки, гальмувати реалізацію допомоги (табл. 3.2).

Таблиця 3.2.

Ухвалення та реалізація рішень щодо військової допомоги США Україні
у 2025 році

<i>Рівень рішення</i>	<i>Що саме вирішується</i>	<i>Чинники, які впливають</i>	<i>Прояв у 2025 році</i>	<i>Практичний наслідок для України</i>	<i>Основний ризик</i>
Політичний рівень	Чи продовжувати військову допомогу, у яких масштабах і з якою публічною аргументацією	Позиція президента, внутрішня політика США, ставлення виборців, конкуренція між прихильниками і критиками підтримки	Допомога частіше обґрунтовується не лише потребами України, а й американськими інтересами, контролем витрат і очікуваним результатом	Україна змушена доводити не тільки потребу в допомозі, а й її ефективність	Політична нестабільність може призводити до затримок або перегляду рішень
Стратегічний рівень	Які саме військові цілі має підтримувати допомога: оборону, стримування, посилення переговорної позиції або підготовку до тривалого протистояння	Оцінка перебігу війни, ризик ескалації, позиція союзників, можливість переговорів	Допомога дедалі частіше прив'язується до ширшого сценарію війни, а не лише до поточних запитів фронту	Україна отримує підтримку, але її параметри можуть не повністю збігатися з бажаною військовою логікою Києва	Надмірна орієнтація на політичний сценарій може зменшити відповідність реальним бойовим потребам
Технічний рівень	Які системи, боєприпаси, техніка або обладнання можуть бути передані	Наявність запасів, технічна сумісність, потреба у навчанні, ремонтотривалість	Рішення про передачу залежить не лише від бажання допомогти, а й від здатності України швидко інтегрувати систему	Підвищується значення підготовки, стандартів обслуговування і сумісності	Можливі ситуації, коли потрібна Україні система не передається через технічні або логістичні обмеження
Логістичний рівень	Як саме допомога буде доставлена,	Маршрути постачання, безпека логістики,	Реалізація допомоги стає окремим завданням, не	Вчасність постачання прямо впливає на	Затримки або неповний супровід можуть знижувати ефект

	розподілена, обслугована і відремонтована	наявність запчастин, робота союзників	менш важливим за саме політичне рішення	реальну цінність допомоги	навіть правильного рішення
Контрольний рівень	Як оцінюється використання допомоги і чи виправдала вона очікування	Вимоги звітності, політична критика, потреба демонструвати результат у США	Акцент на контролі посилюється, особливо через внутрішньополітичні дискусії в США	Україна має підтримувати прозорість і демонструвати результати використання допомоги	Надмірний контроль може уповільнювати рішення або створювати додаткове навантаження

*Джерело: розробка автора на основі [2; 5; 7; 9; 21; 41; 45; 53; 65; 66].

Як видно з табл. 3.2., рішення про військову допомогу у 2025 році є значно складнішим, ніж просто «надати або не надати зброю». На кожному рівні виникають власні обмеження. Політичний рівень визначає загальну готовність підтримувати Україну. Стратегічний – задає межі цієї підтримки. Технічний – визначає, що саме можна передати. Логістичний – показує, чи буде допомога реально доставлена і використана. Контрольний – впливає на подальші рішення, тому що у Вашингтоні дедалі частіше оцінюють не лише факт надання допомоги, а її практичний результат.

Для України особливо важливо, що у 2025 році військова допомога стає менш лінійною. Тобто, між потребою фронту та рішенням США виникає ціла низка проміжних фільтрів: політичних, технічних, логістичних і контрольних. Це створює ситуацію, коли навіть за наявності загальної підтримки конкретні поставки можуть затримуватися, змінюватися або скорочуватися. Тобто, США намагаються пов'язати передачу озброєння з реальними можливостями його застосування, обслуговування і політичного пояснення [5; 7; 53].

Виходячи з цього, оголошений військовий пакет не завжди означає негайну зміну на фронті, оскільки між політичним рішенням і практичним результатом існує часовий проміжок: підготовка, транспортування, навчання, розподіл, технічне налаштування та включення у бойові дії (табл 3.3).

Таблиця 3.3.

Етапи реалізації військової допомоги США Україні

<i>Етап реалізації</i>	<i>Його зміст</i>	<i>Що прискорює процес</i>	<i>Що уповільнює</i>	<i>Вплив на Україну</i>	<i>Значення</i>
Оголошення рішення	США публічно або непублічно визначають намір надати конкретний пакет допомоги	Політична воля, попередня підготовка, наявність готових запасів	Дискусії у США, потреба погодження із союзниками, внутрішня критика	Україна отримує політичний сигнал і може планувати подальші дії	Цей етап важливий, але сам по собі ще не створює військового результату
Формування пакета	Визначається конкретний склад допомоги: боєприпаси, техніка, обладнання, супровід	Чіткі українські запити, наявність сумісних систем, досвід попередніх поставок	Обмежені запаси, складність техніки, різні пріоритети сторін	Від складу пакета залежить, чи відповідатиме допомога реальним потребам фронту	Саме тут політичне рішення перетворюється на практичний військовий ресурс
Підготовка до передачі	Техніка або боєприпаси готуються до транспортування, перевіряються, комплектуються	Наявність готових складів, стандартизовані процедури, робота союзників	Потреба у ремонті, комплектуванні, документації, підготовці екіпажів	Затримка на цьому етапі може зменшити актуальність допомоги	Навіть правильний пакет може втратити частину цінності через повільну підготовку
Доставка і логістика	Допомога переміщується до України або через партнерські маршрути	Відпрацьовані логістичні канали, координація з європейськими партнерами	Безпекові ризики, перевантаження маршрутів, складність великогабаритної техніки	Вчасність доставки прямо впливає на здатність ЗСУ планувати операції	Логістика є прихованою, але критичною частиною військової підтримки
Навчання та інтеграція	Українські військові навчаються працювати з системами, а техніка включається у структуру підрозділів	Попередній досвід, стандартизоване навчання, підготовлені інструктори	Складність систем, нестача часу, потреба повернення військових на фронт	Без навчання навіть сучасна зброя не дає повного ефекту	Військова допомога має цінність лише тоді, коли вона реально інтегрована у бойове застосування
Бойове використання	Допомога застосовується на фронті або для захисту	Відповідність потребам, наявність боєприпасів,	Нестача комплектуючих, інтенсивність	Саме на цьому етапі допомога перетворює	Реальний результат залежить від усього

	тилових об'єктів	ремонтна підтримка	боїв, російська адаптація	вся на військовий ефект	попереднього ланцюга
Підтримка життєвого циклу	Забезпечується ремонт, запчастини, оновлення, подальше постачання боєприпасів	Сервісні центри, стабільні поставки, технічна документація	Різноманітність техніки, дефіцит деталей, залежність від зовнішніх партнерів	Визначає, чи буде допомога одноразовою або сталою	Це ключовий критерій довгострокової ефективності військової підтримки

*Джерело: розробка автора на основі [2; 5; 7; 9; 45; 53; 65; 66].

Як видно з табл. 3.3., військова допомога проходить довгий шлях від політичного рішення до реального бойового ефекту. Тому, у 2025 році для України важливі не лише оголошення з боку США, а й практична швидкість виконання цих рішень. Якщо допомога затримується на етапі формування пакета, доставки або навчання, її військова цінність може знижуватися, навіть якщо формально рішення було позитивним. Оскільки, війні час не менш важливий ресурс, ніж сама зброя.

Виходячи з цього, характер військової підтримки України з боку США, помітно змінився. Адміністрація Дональда Трампа дедалі частіше розглядає військову допомогу не як постійний потік ресурсів, а як набір окремих рішень, кожне з яких має бути обґрунтоване з точки зору результату, політичної доцільності та впливу на загальну стратегію США. Це означає, що військова допомога стає більш вибірковою: вона не обов'язково скорочується в усіх напрямках, але кожен напрям проходить більш жорстку оцінку [2; 5; 7; 9].

Особливо це проявляється у співвідношенні між оборонними та наступальними потребами України. Для Києва важливими залишаються обидва напрями: оборонні засоби потрібні для стримування російських атак, а ударні можливості – для впливу на оперативну ситуацію. Проте, для адміністрації Трампа ці категорії мають різне політичне значення. Так, оборонні системи (насамперед, ППО), легше пояснювати американському суспільству та союзникам, оскільки вони прямо пов'язані із захистом цивільного населення та критичної інфраструктури. Натомість, передача засобів, які можуть

асоціюватися з ескалацією або зміною балансу на полі бою, потребує складнішого політичного обґрунтування [5; 21; 45; 53].

Тож, у 2025 році прослідковується певна ієрархія військової допомоги: найбільш стійкими залишаються ті напрями, які мають очевидний оборонний характер, тоді як більш чутливі види підтримки стають предметом додаткових погоджень (табл. 3.4)

Таблиця 3.4.

Пріоритети військової допомоги США Україні у 2025 році

<i>Напрямок військової підтримки</i>	<i>Стратегічне значення для України</i>	<i>Важливість для США</i>	<i>Зміна підходу адміністрації Трампа у 2025 році</i>	<i>Ефект для України</i>	<i>Основна проблема реалізації</i>
Протиповітряна оборона	Захист міст, енергетики, військових об'єктів, логістики та тилової інфраструктури від російських ракетних і дронів ударів	Має виразно оборонний характер, тому легше обґрунтовується як допомога, що не провокує прямої ескалації	Залишається одним із найбільш прийнятних і політично виправданих напрямів підтримки	Дає змогу зменшувати наслідки російських атак і підтримувати стійкість тилу	Дефіцит ракет, висока вартість систем, потреба у постійному поповненні боєкомплекту
Артилерійські боєприпаси	Підтримання інтенсивності оборонних дій і можливості відповідати на російський вогневий тиск	Має прикладний характер і прямо впливає на здатність України тримати фронт	Підтримка зберігається, але дедалі більше залежить від запасів США та виробничих можливостей союзників	Забезпечує щоденну бойову спроможність підрозділів	Нестача виробничих потужностей і конкуренція за боєприпаси між різними потребами
Далекобійні можливості	Дають змогу впливати на російську логістику, склади, командні пункти й тилі вузли	Мають високу військову цінність, але водночас є політично чутливими	Рішення щодо таких засобів стають більш обережними й залежать від оцінки ризиків	Можуть суттєво посилити оперативні можливості України	Ризик ескалаційних звинувачень і складність політичного пояснення
Бронетехніка та	Потрібні для маневру,	Важливі для боєздатності,	Підхід стає більш	Підвищує мобільність і	Високі втрати,

мобільність	евакуації, ротації та підтримки механізованих підрозділів	але потребують тривалого технічного супроводу	вибірковим: важлива не лише передача, а й здатність підтримувати техніку в строю	стійкість підрозділів	складність ремонту, потреба у запчастинах
Розвідка та координаційна підтримка	Допомагає планувати оборону, відстежувати загрози, підвищувати точність рішень	Менш публічний, але дуже ефективний інструмент впливу без прямої передачі великих озброєнь	Може залишатися стабільним напрямом навіть за політичних дискусій щодо інших видів допомоги	Підвищує якість ухвалення військових рішень Україною	Політична чутливість і обмеження щодо рівня залучення США
Навчання та підготовка	Забезпечує ефективне використання складних систем і підвищує професійність українських підрозділів	Дає змогу показати результативність допомоги без постійного збільшення обсягів передачі техніки	Акцент зміщується на швидке, прикладне й цільове навчання	Дозволяє краще використовувати вже отриману допомогу	Час підготовки обмежений, а потреби фронту залишаються невідкладними

*Джерело: розробка автора на основі [2; 5; 7; 9; 21; 45; 53; 65; 66].

Як видно з табл. 3.4., військова допомога США у 2025 році неоднорідна. Так, одні напрями (ППО, боєприпаси та навчання), мають відносно стабільну логіку підтримки, оскільки їх легше пов'язати з обороною України та необхідністю стримування наслідків російської агресії. Інші напрями (далекобійні можливості або більш складні види озброєнь), стають значно чутливішими, бо виходять за межі простої оборонної аргументації і потребують окремого політичного пояснення.

Для України така зміна має практичні наслідки. Вона означає, що військове планування дедалі більше залежить не лише від потреб фронту, а й від того, які саме види допомоги готові підтримувати США у конкретний момент. Це створює ситуацію, коли Україна змушена адаптувати свої очікування до зовнішньої політичної логіки Вашингтона. Іншими словами,

військова допомога у 2025 році стає не просто ресурсом, а змінною умовою, яку необхідно враховувати в оборонному плануванні [5; 7; 45].

Окремого значення набуває питання темпів допомоги. Для фронту важливо не тільки те, що саме передається, але й коли це надходить. Військова допомога може бути правильною за змістом, але запізнілою за часом. Так, у 2025 році ця проблема посилюється, оскільки політичні дискусії у США, оцінка ефективності попередніх пакетів і переговорний контекст можуть впливати на швидкість ухвалення та реалізації рішень [2; 9; 53].

Таблиця 3.5.

Темпи надання військової допомоги США на оборонну спроможність
України у 2025 році

<i>Темп допомоги</i>	<i>Прояв на практиці</i>	<i>Вплив на українські військові можливості</i>	<i>Вплив на планування ЗСУ</i>	<i>Значення для США</i>	<i>Висновок</i>
Своєчасне надання критично потрібних засобів	Пакет допомоги відповідає актуальним потребам фронту і надходить у період, коли його ще можна швидко інтегрувати в бойове застосування	Україна отримує можливість стабілізувати окремі ділянки фронту, посилити ППО або компенсувати дефіцит боєприпасів	Командування може планувати оборонні або локальні активні дії з урахуванням реального ресурсу	США демонструють ефективність підтримки й отримують аргумент на користь її продовження	Це найбільш цінний формат допомоги, оскільки політичне рішення швидко перетворюється на військовий результат
Запізніле надання потрібних систем	Рішення ухвалюється після тривалих дискусій, а постачання надходить тоді, коли ситуація на фронті вже змінилася	Допомога залишається корисною, але її оперативна цінність зменшується	Україна змушена змінювати плани, використовувати ресурс не там, де він був потрібен спочатку	США формально виконують зобов'язання, але результат виглядає менш переконливо	Затримка не скасовує значення допомоги, але зменшує її військову ефективність
Неритмічне постачання	Пакети надходять нерівномірно, з перервами або без достатньої передбачуваності	Підрозділи змушені економити ресурси, знижувати інтенсивність застосування озброєння або	Планування стає обережнішим, зростає залежність від запасів і внутрішніх резервів	Для США це зменшує політичну відповідальність за великий одноразовий пакет, але погіршує	Неритмічність є однією з найбільших проблем, бо фронт потребує не символічних рішень, а

		шукати заміни		сприйняття надійності	стабільного постачання
Передача систем без достатнього супроводу	Озброєння надходить, але не забезпечується повним комплектом боєприпасів, запчастин, навчання або ремонту	Реальна бойова цінність техніки знижується, оскільки її неможливо використовувати на повну	Україна змушена самостійно вирішувати частину технічних і логістичних проблем	США можуть показати факт передачі, але ефективність такого рішення залишається обмеженою	Допомога має значення лише тоді, коли передається не “залізо”, а повний функціональний комплекс
Політично обмежене постачання	Передаються лише ті системи, які не створюють надмірних політичних ризиків для адміністрації	Україна отримує підтримку, але не завжди саме ту, яка найбільше потрібна для зміни ситуації на полі бою	Оборонне планування змушене підлаштовуватися під зовнішні політичні межі	США зменшують ризик критики й ескалаційних звинувачень	Такий підхід підтримує Україну, але не завжди дозволяє повністю використати потенціал допомоги

*Джерело: розробка автора на основі [2; 5; 7; 9; 45; 53; 65; 66].

Як видно з табл. 3.5., у військовій сфері затримка здатна змінити значення навіть дуже цінного ресурсу. Наприклад, додаткові ракети для ППО мають найвищу цінність тоді, коли вони надходять до або під час активної хвилі російських атак. Артилерійські боєприпаси є критичними тоді, коли фронт потребує підтримання інтенсивності вогню. Якщо ж допомога приходить після зміни ситуації, вона залишається корисною, але вже не виконує тієї функції, для якої була потрібна спочатку.

У цьому полягає одна з головних відмінностей військової допомоги від економічних інструментів. Економічні рішення можуть мати відкладений ефект, тоді як військова підтримка прив’язана до конкретного часу, конкретної загрози і конкретної ділянки фронту. Тому у 2025 році для України критично важливою стає не лише політична готовність США допомагати, а й операційна здатність цієї допомоги швидко доходити до практичного застосування [5; 7; 45].

Ще одним важливим аспектом є те, що адміністрація Трампа у 2025 році дедалі частіше пов’язує військову допомогу з питанням «результативності». На

перший погляд, така логіка є зрозумілою: будь-яка держава, що надає значні ресурси, прагне бачити практичний результат. Проте, у випадку України така логіка має складні наслідки. Результативність військової допомоги не завжди можна швидко або просто виміряти. Наприклад, успішна робота ППО може проявлятися не у «нових здобутках», а у збереженні енергетичної системи або зменшенні втрат серед цивільного населення. Ефективність боєприпасів може проявлятися не у просуванні, а у здатності утримати позиції. Тому вимога швидкого і видимого результату може не завжди відповідати реальній логіці війни на виснаження [5; 7; 53].

Виходячи з цього, важливо розрізнити кілька рівнів результативності військової допомоги: тактичний, оперативний, стратегічний і політичний. Кожен з них показує різну сторону впливу американської підтримки (табл. 3.6).

Таблиця 3.6.

Рівні результативності військової допомоги США Україні у 2025 році

<i>Рівень результативності</i>	<i>Оцінка</i>	<i>Результат</i>	<i>Важливість для України</i>	<i>Оціка США</i>	<i>Проблема оцінювання</i>
Тактичний рівень	Вплив конкретних систем, боєприпасів або техніки на дії окремих підрозділів	Підвищення вогневої спроможності, кращий захист позицій, ефективніше ураження цілей, зменшення втрат	Дає безпосередній ефект на полі бою й допомагає підрозділам виконувати конкретні завдання	Може оцінюватися через звіти про використання, ефективність систем і конкретні бойові результати	Частина результатів не є публічною або не може бути повністю розкрита з міркувань безпеки
Оперативний рівень	Вплив допомоги на ситуацію на напрямках фронту, логістику, оборонні рубежі й здатність маневрувати	Стабілізація ділянок фронту, зниження тиску ворога, підтримання резервів, покращення управління силами	Дозволяє не лише реагувати на загрози, а й планувати ширші дії	США можуть очікувати більш помітних показників, але оперативний ефект часто не виглядає як швидка перемога	Оперативний результат залежить не лише від допомоги США, а й від дій Росії, мобілізації, погоди, логістики та інших факторів
Стратегічний	Вплив	Україна	Це ключовий	У США	Стратегічн

рівень	допомоги на здатність України продовжувати війну, утримувати оборону і зберігати державну стійкість	зберігає здатність чинити опір, не допускає різкого погіршення ситуації, підтримує довгострокову обороноздатність	рівень для виживання держави в умовах тривалої війни	стратегічний ефект може сприйматися менш очевидно, бо він часто означає “не допустити гіршого”, а не досягти швидкого прориву	ий результат складно пояснити суспільству, яке очікує швидких і видимих результатів
Політичний рівень	Вплив військової допомоги на переговорах у позицію України, позицію союзників і сприйняття США як партнера	Україна має сильніші позиції у дипломатичних контактах, союзники бачать готовність США підтримувати Київ	Військова підтримка підсилює не лише фронт, а й політичну суб’єктність України	Для США цей рівень важливий, бо демонструє лідерство і вплив на перебіг війни	Політичний результат може вступати у суперечність із бажанням швидкого врегулювання
Психологічний рівень	Вплив допомоги на моральний стан українського суспільства, армії та союзників	Підтримка віри у продовження партнерства, зменшення відчуття ізоляції, посилення довіри до зовнішньої підтримки	У тривалій війні психологічна сталість є важливою частиною обороноздатності	У США цей ефект часто недооцінюється, бо не має прямого кількісного виміру	Його складно виміряти, але втрата такого ефекту може мати серйозні наслідки

*Джерело: розробка автора на основі [2; 5; 7; 9; 21; 45; 53; 65; 66].

Як видно з табл. 3.6., результативність військової допомоги не можна зводити лише до кількості знищеної техніки противника або до зміни лінії фронту. У війні на виснаження значення має і здатність утримувати позиції, і захищати тил, і зберігати боєздатність, і підтримувати політичну суб’єктність України. Саме тому допомога США може бути ефективною навіть тоді, коли вона не призводить до швидких наступальних результатів. Вона може виконувати іншу, але не менш важливу функцію – не допустити втрати оборонної стійкості.

Для адміністрації Трампа така логіка є складною, оскільки її політичний стиль орієнтований на видимі результати і можливість швидко пояснити доцільність рішень. Водночас військова реальність в Україні вимагає довготривалої підтримки, де частина результатів є непрямую, відкладеною або неопублічною. У цьому і полягає одна з головних напруг військової політики США у 2025 році: між бажанням швидкої політичної ефективності та реальною потребою України у сталій військовій підтримці [5; 21; 41; 53].

Виходячи з цього, на відміну від економічної або санкційної політики, військова допомога має значно коротший горизонт впливу. Її результат може проявлятися швидко, але водночас він дуже залежить від своєчасності, повноти комплектування та відповідності конкретним потребам фронту. Тому, для України особливо важливо, що військова підтримка США у 2025 році впливає на різні рівні оборонної стійкості. Вона може підтримувати щоденну здатність підрозділів вести бойові дії, допомагати утримувати критичні напрямки, зменшувати наслідки російських ударів по тилу, а також підтримувати загальну впевненість у тому, що Україна не залишається сам на сам із російською воєнною машиною. Водночас кожен із цих рівнів має власну логіку і не може бути замінений іншим. Наприклад, постачання ППО не компенсує нестачу артилерійських боєприпасів, а навчання військових не дає негайного ефекту без достатньої кількості техніки та засобів ураження [2; 9; 53] (табл. 3.7).

Таблиця 3.7.

Вплив військової допомоги США на воєнну стійкість України у 2025 році

<i>Складові воєнної стійкості України</i>	<i>Вплив військової допомоги США</i>	<i>Рішення адміністрації Трампа, що мають найбільше</i>	<i>Результат для України</i>	<i>Фактор послаблення результату</i>	<i>Висновок</i>
---	--	---	----------------------------------	--	-----------------

		<i>значення</i>			
Стійкість лінії фронту	Постачання боєприпасів, техніки, засобів зв'язку та розвідки дозволяє підтримувати боєздатність підрозділів і уникати різкого просідання оборони на окремих напрямках	Найважливішими є рішення щодо регулярності поставок артилерійських боєприпасів, бронетехніки, транспортних засобів і розвідувальної підтримки	Україна отримує можливість утримувати позиції навіть за умов високого російського тиску та значної інтенсивності бойових дій	Неритмічність постачання, дефіцит боєприпасів, затримки у передачі техніки або неповний логістичний супровід	Допомога США не завжди змінює фронт радикально, але вона може запобігати його небезпечному погіршенню
Захист тилу та критичної інфраструктури	Системи ППО, ракети до них, радары й засоби виявлення допомагають зменшувати наслідки російських ракетних і дронів атак	Найбільше значення мають рішення щодо підтримки ППО та поповнення боєкомплекту до вже наявних систем	Зменшуються втрати серед цивільного населення, зберігається працездатність енергетики, логістики та військової інфраструктури	Висока вартість ракет, обмежені запаси, масованість російських атак і потреба одночасно прикривати багато об'єктів	ППО є не лише військовим, а й стратегічним інструментом підтримки державної стійкості
Оперативна адаптація ЗСУ	Розвідувальна підтримка, навчання та постачання спеціалізованого обладнання допомагають швидше реагувати на зміну російської тактики	Значення мають рішення щодо обміну інформацією, підготовки військових і передачі обладнання, яке дозволяє покращити управління підрозділами	Українські сили можуть краще планувати оборонні дії, швидше виявляти загрози та точніше використовувати наявні ресурси	Обмеження доступу до окремих видів інформації, політична чутливість розвідданих, нестача часу на підготовку	У тривалій війні здатність адаптуватися інколи є важливішою за одноразове отримання нової техніки
Збереження технічної боєздатності	Ремонт, запчастини, технічний супровід і стандартизоване обслуговування дозволяють продовжуват	Вирішальним є не тільки рішення про нові поставки, а й рішення щодо підтримки життєвого циклу раніше переданих	Техніка довше залишається у строю, а українська армія не втрачає боєздатність через технічне	Різноманітність систем, нестача запчастин, складність ремонту та залежність від зовнішніх сервісних	Реальна цінність допомоги визначається не фактом передачі техніки, а її тривалим функціонуванням

	и використання вже переданої техніки	систем	виснаження	ланцюгів	
Морально-політична стійкість	Постійність військової допомоги підтримує впевненість українського суспільства й армії у збереженні міжнародної підтримки	Важливими є не лише великі пакети, а й регулярні сигнали про готовність США продовжувати допомогу	Зменшується відчуття ізоляції, посилюється довіра до партнерства, підтримується готовність до тривалого спротиву	Публічні сумніви у США, затримки рішень, суперечливі заяви або різке скорочення допомоги	Військова допомога має також психологічний вимір, який прямо впливає на стійкість держави

*Джерело: розробка автора на основі [2; 5; 7; 9; 21; 45; 53; 65; 66].

Як видно з табл. 3.7., військова допомога США у 2025 році має багатовимірний вплив. Вона не зводиться лише до підтримки фронту (хоча, саме він є її найбільш очевидним виміром). Насправді ця допомога одночасно працює на кількох рівнях: військовому, технічному, інфраструктурному та психологічному. Для України це особливо важливо, тому що тривала війна вимагає не тільки зброї як такої, а збереження всієї системи оборонної стійкості.

Водночас є і слабке місце американської допомоги у 2025 році. Її ефект залежить від системності. Якщо допомога надходить нерегулярно або без повного супроводу, її значення зменшується. Наприклад, передані системи ППО мають високу цінність лише за умови постійного постачання ракет. Бронетехніка зберігає бойову цінність лише тоді, коли є ремонт і запчастини. Розвідувальна підтримка ефективна лише тоді, коли вона інтегрована у процес ухвалення військових рішень. Отже, військова допомога у 2025 році повинна оцінюватися як система, а не як сума окремих поставок [5; 7; 45].

Водночас рішення адміністрації Трампа у військовій сфері дедалі більше пов'язані з питанням меж підтримки. США прагнуть допомагати Україні так, щоб не перейти до прямої участі у війні та не створити ситуацію неконтрольованої ескалації. Тому частина рішень ухвалюється обережно, а

певні види допомоги можуть затримуватися або проходити додаткове політичне погодження [21; 41; 53]. Для України це створює складний баланс: допомога залишається необхідною, але її межі визначаються не лише військовими потребами, а й американською оцінкою ризиків (табл. 3.8).

Таблиця 3.8.

Співвідношення військових потреб України та політичних обмежень
США у рішеннях щодо допомоги у 2025 році

<i>Військова потреба України</i>	<i>Важливість для ведення війни</i>	<i>Її розгляд адміністрацією США</i>	<i>Які політичні або стратегічні обмеження виникають</i>	<i>Можливий компромісний формат підтримки</i>	<i>Наслідок для України</i>
Потреба у стабільному постачанні боєприпасів	Без регулярних боєприпасів українські підрозділи не можуть підтримувати необхідну інтенсивність вогню, а оборона стає менш стійкою	США визнають критичність цього напрямку, але враховують власні запаси, виробничі можливості та потреби союзників	Обмежені виробничі потужності, конкуренція за ресурси, критика витрат усередині США	Поступове збільшення виробництва, спільна координація із союзниками, пріоритетне постачання найбільш потрібних типів боєприпасів	Україна отримує підтримку, але її обсяги можуть не повністю відповідати реальній інтенсивності бойових дій
Потреба у сучасній ППО	ППО захищає не лише військові об'єкти, а й енергетику, міста, логістику та тилову інфраструктуру	Адміністрація може легше підтримувати цей напрям, бо він має очевидно оборонний і гуманітарний характер	Дефіцит систем і ракет, висока вартість, потреба США зберігати власні резерви	Пріоритетне постачання ракет, ремонт наявних систем, залучення союзників до поповнення компонентів	Захист покращується, але повного покриття території України досягти важко
Потреба у далекобійних засобах	Далекобійні можливості дозволяють уражати логістику,	США розглядають цей напрям як військово корисний, але політично	Ризик ескалаційних звинувачень, небажання прямо	Обмеження щодо дальності, умов використання	Україна отримує лише часткове посилення, яке не завжди

	склади та командні вузли противника, знижуючи його здатність наступати	чутливий	асоціювати США з ударами по глибокому тилу РФ	ня або вибіркова передача окремих засобів	відповідає повному спектру потреб
Потреба у бронетехніці та засобах маневру	Для ротації, евакуації, маневру і локальних операцій потрібні транспортні та бойові платформи	США можуть підтримувати цей напрям, якщо є розуміння подальшого обслуговування техніки	Високі втрати, потреба у ремонті, складність утримання різномірного парку	Передача обмежених партій разом із ремонтним і логістичним супроводом	Україна посилює мобільність, але стикається з технічним навантаженням
Потреба у навчанні та підготовці	Складні системи потребують підготовлених екіпажів, командирів і технічних спеціалістів	США можуть підтримувати навчання як менш ескалаційний, але результативний інструмент	Обмежений час, потреба швидко повертати військових на фронт, складність навчання під час війни	Короткі інтенсивні курси, модульна підготовка, навчання інструкторів	Україна отримує кращу якість використання зброї, але не завжди має достатньо часу для повної підготовки
Потреба у довгостроковій стандартизації	Для стійкої оборони важливо поступово зменшувати різномісність техніки й переходити до більш передбачуваної системи забезпечення	США можуть підтримувати стандартизацію, але адміністрація Трампа більше орієнтована на швидкий практичний результат	Довгий горизонт реалізації, висока вартість, потреба у стратегічному плануванні	Поступова уніфікація окремих напрямів, пріоритет найбільш ефективних систем	Україна отримує перспективу більш якісної армії, але цей ефект не є швидким

* Джерело: розробка автора на основі [2; 5; 7; 9; 21; 41; 45; 53; 65; 66].

Як видно з табл. 3.8., між військовими потребами України та політичними обмеженнями США існує постійна напруга. Україна потребує швидких, масштабних і максимально практичних рішень, бо війна створює безперервний тиск на фронті й у тилу. США, своєю чергою, ухвалюють рішення у складнішому політичному середовищі, де враховуються ризики ескалації,

наявність власних запасів, позиція союзників, внутрішні дискусії та бажання адміністрації демонструвати контроль над витратами [21; 41; 53].

Це не означає, що американська допомога втрачає значення. Навпаки, вона залишається критично важливою. Але її реальний вплив формується через компроміс між тим, що Україні потрібно з військової точки зору, і тим, що США готові надати з політичної точки зору. В цьому, якраз і полягає головна особливість 2025 року: військова допомога стає не лише питанням оборонної доцільності, а й питанням політичного балансування.

Ще одним важливим аспектом є те, що військова допомога США впливає не тільки на поточну бойову ситуацію, а й на майбутню модель української армії. Навіть якщо адміністрація Трампа орієнтується на більш прагматичний підхід, сам факт продовження американської підтримки сприяє поступовій інтеграції України у західну військово-технічну логіку. Йдеться про стандарти управління, навчання, сумісність озброєнь, логістику, технічне обслуговування та планування оборони [5; 7; 65].

Водночас цей процес не є простим. Україна отримує різні типи озброєнь від різних партнерів, а це створює проблему різнорідності техніки. З одного боку, така допомога дозволяє швидко закривати критичні потреби. З іншого – вона ускладнює ремонт, навчання, забезпечення запчастинами та стандартизацію. Тому довгостроковий ефект військової допомоги залежить від того, чи зможе Україна перейти від екстреного отримання різних систем до більш впорядкованої моделі оборонного розвитку (табл. 3.9).

Таблиця 3.9.

Довгострокові наслідки військової допомоги США для розвитку
оборонної спроможності України

<i>Напрямок довгострокового впливу</i>	<i>Його формування</i>	<i>Позитивний результат для України</i>	<i>Потенційна проблема</i>	<i>Значення для військової політики США</i>
Технічна модернізація ЗСУ	Передача сучасних систем, обладнання, засобів зв'язку, розвідки та управління поступово змінює технічний рівень української армії	Україна отримує доступ до якісніших військових технологій і поступово відходить від старих радянських стандартів	Різномірність поставленої техніки створює складність ремонту, навчання та забезпечення	США можуть впливати на напрям модернізації української армії через типи систем, які передаються
Зміна стандартів підготовки	Навчальні програми, інструкторська підтримка і робота з новими системами змінюють підходи до підготовки військових	Підвищується професійність, здатність працювати зі складними системами та взаємодіяти з партнерами	Швидкість війни не завжди дозволяє проводити повноцінну підготовку	Навчання є відносно безпечним для США способом посилювати Україну без прямої участі у війні
Посилення логістичної залежності від Заходу	Чим більше західної техніки отримує Україна, тим більше вона залежить від зовнішніх запчастин, ремонту і боєприпасів	Україна інтегрується у західну систему забезпечення і поступово змінює оборонну модель	Залежність від зовнішніх поставок може створювати вразливість у разі політичних затримок	США отримують важелі впливу через контроль за темпами і масштабами подальшої підтримки
Поступова сумісність із західними партнерами	Використання західних систем і процедур покращує здатність України взаємодіяти із союзниками	Українська армія стає більш сумісною із західними стандартами	Повна сумісність потребує часу, ресурсів і системної реформи	США можуть розглядати підтримку як інвестицію у майбутню архітектуру безпеки
Формування оборонної культури стійкості	Досвід використання західної допомоги у реальній війні змінює підходи до планування, управління ресурсами і взаємодії з партнерами	Україна накопичує унікальний досвід сучасної війни, який має значення для всієї західної безпекової спільноти	Постійний стрес війни може обмежувати можливість системного осмислення цього досвіду	Для США Україна стає не лише отримувачем допомоги, а й джерелом важливого військового досвіду

* Джерело: розробка автора на основі [5; 7; 21; 45; 53; 65; 66].

Як видно з табл. 3.9., військова допомога США має для України не лише короткострокове, а й довгострокове значення. Вона впливає на технічний вигляд української армії, стандарти підготовки, логістику, сумісність із

партнерами та загальну культуру оборонного планування. Проте цей вплив є суперечливим. З одного боку, він допомагає Україні модернізувати армію. З іншого – створює нові залежності від зовнішніх постачань, політичних рішень США та здатності союзників підтримувати складні військово-технічні системи.

Виходячи з цього, військова допомога США Україні у 2025 році є не лише реакцією на поточні потреби війни, а й чинником формування майбутньої оборонної спроможності України. Її значення визначається не тільки тим, скільки озброєнь передано, а тим, наскільки ця допомога підтримує стійкість фронту, захист тилу, технічну боєздатність, адаптацію ЗСУ та довгострокову модернізацію оборонного сектору. Водночас рішення адміністрації Дональда Трампа роблять цю допомогу більш умовною і політично чутливою, що змушує Україну враховувати не лише власні військові потреби, а й змінну логіку американської політики. Тому для України ключовими залишаються сталість, передбачуваність і повнота військової підтримки, без яких навіть значні окремі рішення США не можуть забезпечити максимального практичного ефекту.

Отже, аналіз військової допомоги США Україні у 2025 році дозволяє зробити наступні висновки:

- 1) військова допомога – це система, що реалізується через поєднання постачання озброєння, боєприпасів, протиповітряної оборони, розвідувальної підтримки, навчання та технічного супроводу;
- 2) в процесі ухвалення рішень відбувається поступова трансформація її параметрів, внаслідок чого допомога стає більш вибірковою, політично чутливою та залежною від оцінки її практичної результативності;
- 3) військова підтримка України формується як результат узгодження між потребами фронту, стратегічними інтересами США, ризиками ескалації та внутрішньополітичними обмеженнями американської адміністрації;
- 4) військова допомога має подвійний характер, поєднуючи безпосереднє посилення обороноздатності України з одночасним використанням її як інструменту політичного впливу та переговорного балансування.

Таким чином, у 2025 році військова допомога США виступає ключовим фактором, який визначає не лише поточну оборонну спроможність України, а й довгострокові умови її військової стійкості. Американська підтримка формується не як автоматичне продовження попереднього курсу, а як результат складного процесу політичного, стратегічного й технічного узгодження. Україна зберігає важливе місце у цій системі, однак характер та ефективність її військової підтримки дедалі більше залежать від стабільності рішень адміністрації США, своєчасності постачань та здатності перетворювати надану допомогу на реальний оборонний результат.

3.2. Трансформація підходів США до безпекової підтримки України та оборонного сектору

У 2025 році безпекова підтримка України з боку США поступово виходить за межі класичної логіки воєнної допомоги і набуває ширшого змісту. Так, США дедалі менше сприймають безпекову підтримку як набір термінових рішень, спрямованих лише на закриття поточних потреб фронту. Натомість формується більш складний підхід, у якому поточна допомога поєднується з довгостроковим впливом на оборонний сектор України. Така логіка відповідає загальному стилю адміністрації Трампа, яка прагне бачити не тільки факт підтримки, а й її практичний результат, контрольованість і відповідність інтересам США [21; 41; 53].

Тобто, США впливають на те, як Україна планує оборону, як використовує ресурси, як організовує підготовку особового складу, як вибудовує логістику таяк адаптується до західних стандартів [5; 65; 66] (табл. 3.10).

Таблиця 3.10.

Трансформація підходів США до безпекової підтримки України у 2025 році

<i>Критерій трансформації</i>	<i>Попередня логіка підтримки</i>	<i>Логіка 2025 року</i>	<i>Прояв на практиці</i>	<i>Значення для України</i>	<i>Висновок</i>
Мета підтримки	Основна увага приділялася допомозі Україні у стримуванні російської агресії та компенсації критичних військових потреб	Підтримка дедалі більше розглядається як інструмент не лише стримування, а й формування майбутньої оборонної моделі України	США звертають увагу не тільки на поточні запити, а й на те, як допомога впливає на структуру сектору безпеки	Україна отримує не лише ресурс, а й зовнішню рамку для оборонного розвитку	Безпекова підтримка стає довгостроковим інструментом впливу, а не лише реакцією на війну
Критерій ефективності	Ефективність часто оцінювалася через факт надання допомоги та її відповідність нагальним потребам	У 2025 році посилюється увага до результативності, керованості та практичного використання підтримки	Зростає значення звітності, оцінки результатів, здатності України інтегрувати допомогу у власну систему	Україна має не лише отримувати підтримку, а й демонструвати її практичну ефективність	Підтримка стає більш умовною, але водночас більш системною
Часовий горизонт	Переважає коротко- та середньостроковий підхід, пов'язаний із конкретними фазами війни	Поступово формується поєднання поточних потреб і довгострокового планування оборонного сектору	Поряд із терміновими рішеннями зростає увага до підготовки, логістики, стандартизації та управління	Україна отримує можливість будувати більш стійку оборонну систему	США починають розглядати Україну як довгостроковий елемент європейської безпеки
Роль українського оборонного сектору	Оборонний сектор розглядався насамперед як система, яка потребує підтримки в умовах війни	Він дедалі більше сприймається як об'єкт трансформації та адаптації до західних підходів	Посилюється увага до управління, планування, професійної підготовки, сумісності з партнерами	Україна поступово переходить від екстреної оборонної моделі до більш структурованої	Війна стає не лише викликом, а й чинником прискореної модернізації
Роль США	США виступали переважно як головний донор	У 2025 році США дедалі більше виконують	Американські підходи впливають на	Україна отримує доступ до досвіду і	Підтримка поєднує партнерство та елементи

	і військово-політичний партнер	роль зовнішнього архітектора окремих напрямів оборонної трансформації	стандарти, процедури, пріоритети та оцінку результатів	стандартів, але водночас стає залежнішою від зовнішньої логіки підтримки	зовнішнього впливу
Взаємодія із союзниками	Союзники доповнювали американську допомогу, але США залишалися центральним координатором	У 2025 році посилюється очікування, що європейські партнери братимуть більшу частину відповідальності	США прагнуть розподілити навантаження і не бути єдиним джерелом підтримки	Україна має працювати не лише з Вашингтоном, а з ширшою коаліцією партнерів	Безпекова підтримка стає більш багатосторонньою, але й складнішою в координації

*Джерело: розробка автора на основі [5; 7; 21; 41; 45; 49; 53; 65; 66].

Як видно з табл. 3.10., безпекова допомога дедалі більше пов'язується з вимогами до організації оборонного сектору, якості управління, здатності планувати ресурси та інтегрувати західні стандарти. Для України це важливо. Оскільки, підтримка перестає бути лише зовнішнім ресурсом і стає чинником внутрішньої перебудови оборонної системи.

При цьому така трансформація має подвійний ефект. З одного боку, вона сприяє модернізації, підвищенню сумісності з партнерами, посиленню професійності та поступовому відходу від застарілих підходів. З іншого боку, вона створює додаткові вимоги до України, оскільки відтепер успішність підтримки оцінюється не лише за військовими потребами, а й за здатністю держави організувати оборонний сектор відповідно до очікувань партнерів [5; 7; 45].

Особливо важливою складовою є перехід від екстреної моделі безпеки до більш структурованої. У перші роки повномасштабної війни значна частина рішень ухвалювалася в умовах гострої необхідності. У 2025 році така логіка не зникає повністю, однак поряд із нею з'являється інший підхід – поступове створення системи, яка має бути здатною функціонувати не лише в моменті, а й

у тривалій перспективі. Саме тут проявляється вплив США на оборонний сектор України як на інституційну систему (табл. 3.11).

Таблиця 3.11.

Вплив США на інституційну трансформацію оборонного сектору України
у 2025 році

<i>Напрямок інституційної трансформації</i>	<i>Зміст змін</i>	<i>Вплив США на процес</i>	<i>Практичне значення для України</i>	<i>Потенційне обмеження</i>	<i>Висновок</i>
Оборонне планування	Перехід від короткострокового реагування на потреби фронту до більш системного визначення пріоритетів, ресурсів і сценаріїв розвитку	США через консультації, оцінку потреб і логіку допомоги стимулюють більш структуроване планування	Україна отримує можливість краще узгоджувати поточні потреби з майбутнім розвитком армії	Війна постійно змушує повертатися до екстрених рішень	Планування стає ключовим елементом оборонної стійкості, але його складно реалізувати в умовах постійної загрози
Управління ресурсами	Більш точне визначення, які ресурси потрібні, де вони використовуються і як оцінюється їх результативність	США посилюють увагу до прозорості, обліку, ефективності та практичного використання допомоги	Україна може краще розподіляти отримані ресурси й уникати дублювання або неефективного використання	Високе навантаження на систему управління і потреба у швидких рішеннях	Підтримка стає не лише питанням постачання, а й питанням якості внутрішнього адміністрування
Сумісність із західними партнерами	Поступове наближення української армії до західних процедур, стандартів, підходів до управління й логістики	США задають важливу частину стандартів через навчання, технічну допомогу та характер переданих систем	Україна підвищує здатність взаємодіяти із союзниками і використовувати західну техніку ефективніше	Повна сумісність потребує часу, ресурсів і уніфікації різномірної техніки	Війна прискорює інтеграцію України у західний безпековий простір, але цей процес залишається нерівномірним
Професійна підготовка кадрів	Зміна підходів до навчання військових, командирів,	США підтримують навчальні програми,	Україна отримує якісніші управлінські	Нестача часу на повноцінне навчання	Людський капітал стає не менш важливим,

	технічного персоналу та фахівців із планування	інструкторську допомогу, передачу практичного досвіду	й технічні спроможності	через потреби фронту	ніж техніка чи боєприпаси
Логістична культура	Перехід до більш складної системи обслуговування, ремонту, постачання запчастин і підтримки життєвого циклу техніки	США впливають через технічні стандарти, ремонтні процедури, вимоги до супроводу систем	Україна поступово вчиться працювати з різними типами західного озброєння не як із разовим ресурсом, а як із довгостроковою системою	Різномірність техніки, залежність від зовнішніх постачальників і складність ремонтних ланцюгів	Логістика стає центральним елементом оборонної реформи, хоча часто залишається менш помітною
Цивільний контроль і підзвітність	Посилення ролі прозорості, контролю, звітності та взаємодії між політичним і військовим рівнями	США зацікавлені у тому, щоб підтримка була зрозумілою, контрольованою і політично захищеною	Україна підвищує довіру партнерів і зміцнює легітимність оборонного сектору	Надмірна бюрократизація може сповільнювати рішення	Підзвітність стає неформальною, а умовою довгострокового партнерства

*Джерело: розробка автора на основі [5; 7; 21; 45; 53; 65; 66].

Як видно з табл. 3.11., вплив США на оборонний сектор України у 2025 році має не тільки військово-технічний, а й інституційний характер. Це дуже важливо, оскільки довгострокова спроможність України залежить не лише від кількості отриманого озброєння, а й від здатності правильно планувати, обліковувати, обслуговувати, ремонтувати і використовувати ці ресурси. Саме тому трансформація оборонного сектору поступово стає одним із головних напрямів безпекової підтримки.

Разом з тим, Україна змушена модернізувати оборонний сектор у надзвичайно складних умовах: під час війни, під постійним тиском фронту, з великими втратами, обмеженими ресурсами та залежністю від партнерів. Це означає, що трансформація відбувається нерівномірно. Одні елементи змінюються швидше (наприклад, навчання або використання окремих західних

систем). Інші – значно повільніше (зокрема, довгострокове планування, стандартизація логістики чи повна інтеграція управлінських процедур) [5; 7; 45].

Для США така нерівномірність також має значення. Адміністрація Трампа прагне бачити результат, однак оборонна трансформація не може бути миттєвою. Вона потребує часу, стабільної підтримки та узгодженості між поточними потребами війни та довгостроковими цілями. Тут якраз і виникає одна з головних суперечностей 2025 року: США хочуть більш ефективної, контрольованої та результативної підтримки, тоді як Україна потребує одночасно і швидких рішень для фронту, і ресурсів для системних змін (табл. 3.12).

Таблиця 3.12.

Співвідношення короткострокових потреб війни та довгострокової трансформації оборонного сектору України

<i>Вимір безпекової підтримки</i>	<i>Короткострокова потреба України</i>	<i>Довгострокова мета трансформації</i>	<i>Як США намагаються поєднати ці рівні</i>	<i>Основна напруга</i>	<i>Значення для майбутньої безпеки України</i>
Озброєння і техніка	Швидко отримувати засоби, які потрібні для утримання фронту, захисту тилу та компенсації втрат	Поступово сформувати більш сумісну, стандартизовану і технічно зрозумілу систему озброєння	США можуть підтримувати найбільш критичні поставки, одночасно стимулюючи перехід до більш впорядкованої структури техніки	Чим більше різних систем надходить у кризовому режимі, тим складніше їх обслуговувати і стандартизувати	Майбутня сила ЗСУ залежатиме не лише від кількості техніки, а від її сумісності та ремонтпридатності
Навчання військових	Швидко готувати особовий склад для використання конкретних систем і повернення на фронт	Створити сталі навчальні практики, які підвищують професійність армії в цілому	США підтримують прикладне навчання, але водночас просувають більш системні стандарти підготовки	Короткі курси дають швидкий результат, але не завжди формують глибоку професійну школу	Якість підготовки визначатиме здатність України використовувати західну техніку на повну

Логістика і ремонт	Оперативно повертати техніку в стрій і забезпечувати підрозділи запчастинами	Побудувати сталі ремонтні й логістичні ланцюги, які не залежать від разових рішень	США можуть надавати технічний супровід і допомагати формувати процедури обслуговування	Негайні потреби часто змушують використовувати тимчасові рішення	Без сильної логістики навіть сучасне озброєння швидко втрачає бойову цінність
Управління сектором оборони	Приймати швидкі рішення в умовах тиску фронту і невизначеності	Розвивати прозору, підзвітну і планову систему управління оборонними ресурсами	США пов'язують підтримку з вимогами до координації, звітності й ефективності	Надмірні процедури можуть сповільнювати і воєнні рішення, але їх відсутність знижує довіру партнерів	Баланс між швидкістю і підзвітністю стане основою довгострокового партнерства
Стратегічне планування	Реагувати на поточні загрози, які швидко змінюються	Визначити модель армії після війни та її місце у європейській безпеці	США стимулюють Україну мислити не лише фронтом, а майбутньою оборонною архітектурою	Тривала війна ускладнює планування післявоєнної моделі	Саме стратегічне планування визначить, чи стане Україна стійким безпековим партнером Заходу

*Джерело: розробка автора на основі [5; 7; 21; 41; 45; 53; 65; 66].

Як видно з табл. 3.12., головна складність безпекової підтримки України у 2025 році полягає в необхідності одночасно вирішувати дві різні задачі. Перша – забезпечувати стійкість у війні. Друга – будувати оборонний сектор, здатний функціонувати у довгостроковій перспективі. Ці задачі не суперечать одна одній повністю, але між ними постійно виникає напруга. Те, що потрібно швидко для фронту, не завжди ідеально вписується у майбутню стандартизовану модель армії. І навпаки, те, що правильно з точки зору довгострокової трансформації, не завжди може дати швидкий результат у бойових умовах.

Трансформація підходів США до безпекової підтримки України у 2025 році не може розглядатися як простий перехід від однієї моделі допомоги до

іншої. Насправді цей процес є значно складнішим, оскільки він відбувається в умовах одночасної дії кількох суперечливих чинників: потреби України у швидкій і стабільній підтримці, прагнення адміністрації Дональда Трампа контролювати масштаби американського залучення, необхідності зберегти єдність із союзниками та бажання уникнути неконтрольованої ескалації з Росією [5; 7; 21; 41; 45; 53; 65; 66].

Разом з тим, така підтримка має певні обмеження. Вони не завжди проголошуються відкрито, але фактично визначають реальний обсяг американського впливу (табл. 3.13).

Таблиця 3.13.

Обмеження трансформації безпекової підтримки США Україні у 2025 році

<i>Тип обмеження</i>	<i>Його зміст</i>	<i>Вплив на підхід США</i>	<i>Вплив на Україну</i>	<i>Довгостроковий наслідок для оборонного сектору</i>
Політичне обмеження	Підтримка України дедалі більше залежить від внутрішньої політичної логіки США, позиції адміністрації, настроїв виборців і критики витрат	Адміністрація прагне пояснювати підтримку не лише як союзницький обов'язок, а як дію, що має відповідати американським інтересам	Україна змушена не тільки аргументувати свої безпекові потреби, а й демонструвати, що підтримка США має практичний результат	Оборонний сектор України поступово адаптується до логіки зовнішньої оцінки ефективності
Стратегічне обмеження	США прагнуть підтримувати Україну, але не переходити межу прямого зіткнення з Росією	Частина рішень ухвалюється обережно, із постійною оцінкою ризиків ескалації	Україна отримує підтримку, однак не завжди у тому форматі, який був би оптимальним з погляду воєнної логіки	Формується модель безпеки, у якій українські можливості розширюються, але в межах політичних застережень партнерів
Ресурсне обмеження	Запаси озброєння, виробничі та фінансові ресурси США не є необмеженими	Підтримка стає більш вибірковою, з акцентом на напрями, які мають найбільше значення або найкраще політично пояснюються	Україна стикається з нерівномірністю ресурсів і необхідністю пріоритезувати потреби	Оборонний сектор змушений переходити до більш раціонального планування і використання ресурсів

Інституційне обмеження	Безпекова підтримка проходить через складні механізми погодження між адміністрацією, оборонними структурами, Конгресом і союзниками	Навіть за наявності політичної згоди практична реалізація може сповільнюватися через процедури	Україна залежить не лише від політичних рішень, а й від адміністративної здатності США та партнерів їх виконувати	Зростає значення координації, планування та здатності працювати з багатьма центрами рішень
Координаційне обмеження	США прагнуть розподілити тягар підтримки з європейськими союзниками, але інтереси партнерів не завжди повністю збігаються	Вашингтон частково переносить відповідальність на союзників і стимулює багатосторонні формати	Україна повинна вибудовувати безпекову взаємодію не лише з США, а з цілою коаліцією партнерів	Оборонний сектор України поступово вбудовується у складну багаторівневу систему західної підтримки
Оцінювальне обмеження	Допомога дедалі частіше розглядається через критерії результативності, підзвітності та практичного ефекту	США приділяють більше уваги не самому факту підтримки, а тому, як вона використовується	Україна має доводити ефективність не лише на полі бою, а й у сфері управління, логістики та звітності	Поступово формується нова культура оборонного управління, де зовнішня довіра стає частиною безпекової спроможності

*Джерело: розробка автора на основі [5; 7; 21; 41; 45; 53; 56; 65; 66].

Як видно з табл. 3.13., трансформація безпекової підтримки України у 2025 році відбувається в обмеженнях, через які американський підхід стає більш умовним, вибіркоким і вимогливим. Для України це означає, що сам факт партнерства зі США більше не може сприйматися як гарантія автоматичного розширення підтримки. Потрібно постійно демонструвати ефективність, здатність до координації та готовність реформувати оборонний сектор відповідно до нових умов. Тобто, Україна змушена думати не лише про те, які ресурси потрібні зараз, а й про те, як ці ресурси будуть інтегровані у більш широку систему оборони. Через це безпекова підтримка США стає не просто зовнішнім чинником, а одним із факторів внутрішньої перебудови оборонного сектору.

Водночас у 2025 році в американському підході зберігається кілька важливих суперечностей. Так, США одночасно прагнуть допомагати Україні, контролювати ризики, зберігати політичну гнучкість і не втрачати можливість впливати на майбутні переговори (табл. 3.14).

Таблиця 3.14.

Внутрішні суперечності підходів США до безпекової підтримки України
у 2025 році

Суперечність	Її зміст	Причини виникнення у 2025 році	Вплив на підтримку	Наслідок для України
Стабільність підтримки vs політична гнучкість США	Україна потребує передбачуваної безпекової підтримки, тоді як США прагнуть зберігати можливість швидко змінювати курс залежно від політичних обставин	Адміністрація Трампа орієнтується на прагматичний підхід, у якому підтримка має бути не безумовною, а керованою	Підтримка може зберігатися, але її параметри залишаються змінними	Україна змушена планувати оборонний сектор у ситуації, коли зовнішня підтримка важлива, але не повністю гарантована
Довгострокова модернізація vs короткострокова воєнна потреба	Для оборонного сектору потрібні системні зміни, але війна постійно вимагає негайних рішень	У 2025 році Україна одночасно веде війну та намагається модернізувати армію	Частина ресурсів спрямовується на поточні потреби, а частина – на інституційні зміни, що створює напругу між двома рівнями	Модернізація відбувається нерівномірно, оскільки фронт часто диктує пріоритети швидше, ніж стратегічне планування
Контроль ефективності vs швидкість рішень	США зацікавлені у звітності та підзвітності, але надмірний контроль може сповільнювати практичні рішення	Внутрішньополітична критика у США змушує адміністрацію уважніше обґрунтовувати підтримку	Процедури погодження, моніторингу й оцінки можуть ускладнювати оперативність	Україна отримує більш контрольовану підтримку, але інколи ціною втрати часу
Європейська відповідальність vs американське лідерство	США прагнуть, щоб Європа брала більше відповідальності, але водночас саме Вашингтон залишається ключовим центром політичної ваги	Адміністрація Трампа традиційно наполягає на перерозподілі тягаря між союзниками	Безпекова підтримка стає багатосторонньою, але складнішою в координації	Україна отримує ширшу коаліцію партнерів, але мусить працювати з більш складною системою рішень

Українська суб'єктність vs зовнішнє стратегічне планування	Україна сама визначає свої безпекові потреби, але значна частина ресурсів і стандартів надходить ззовні	Залежність від партнерської допомоги посилює вплив США на оборонну модель України	Американські підходи впливають на пріоритети, стандарти й критерії ефективності	Україна зберігає суб'єктність, але її оборонна політика дедалі більше формується у взаємодії із зовнішніми партнерами
--	---	---	---	---

*Джерело: розробка автора на основі [5; 7; 21; 41; 45; 49; 53; 56; 65; 66].

Як видно з табл. 3.14., головна особливість безпекової підтримки США у 2025 році полягає в тому, що вона одночасно посилює Україну і ставить її у складнішу систему залежностей. Україна залишається активним учасником взаємодії, однак її оборонна політика дедалі більше має враховувати очікування партнерів, їхні політичні цикли, ресурсні можливості й стратегічні обмеження.

Найбільш чутливою є суперечність між довгостроковою модернізацією та короткостроковими потребами війни. Для України без забезпечення фронту будь-які реформи втрачають практичне значення. Водночас без структурної перебудови оборонного сектору навіть значні поставки не створюють сталої безпекової спроможності. Тому у 2025 році Україна фактично змушена робити дві речі одночасно: воювати і реформуватися. Це створює дуже високий тиск на державні інституції, але водночас прискорює ті зміни, які в мирний час могли б тривати значно довше [5; 7; 45].

Виходячи з цього, ефективність означає здатність підтримки змінювати оборонний сектор як систему: робити його більш керованим, сумісним, підзвітним, технологічно здатним і стратегічно орієнтованим (табл. 3.15).

Таблиця 3.15.

Ефективність трансформованої безпекової підтримки США для оборонного сектору України

<i>Критерій ефективності</i>	<i>Що саме оцінюється</i>	<i>Прояв позитивного результату</i>	<i>Можливе зниження ефективності</i>	<i>Значення для довгострокової безпеки України</i>
Інституційна ефективність	Наскільки підтримка сприяє кращому управлінню оборонним	Оборонна система стає більш організованою, рішення ухвалюються на	Високе навантаження війни, бюрократична складність,	Без інституційної ефективності навіть значна зовнішня допомога може використовуватися не

	сектором, плануванню, обліку ресурсів і координації між структурами	основі чіткіших пріоритетів, а ресурси використовуються раціональніше	нестача часу для повноцінних змін	повністю
Стратегічна ефективність	Чи допомагає підтримка формувати майбутню модель української безпеки, а не лише реагувати на поточні загрози	Україна поступово переходить до довгострокового оборонного планування і визначення майбутньої структури армії	Постійна зміна фронтової ситуації може змушувати відкладати стратегічні рішення	Саме стратегічна ефективність визначає, чи зможе Україна після війни мати стійку оборонну систему
Сумісність із партнерами	Наскільки український оборонний сектор наближається до стандартів, процедур і логіки взаємодії із західними партнерами	Поліпшується здатність України працювати у спільних форматах, використовувати західні системи й інтегруватися у безпекову архітектуру Заходу	Різноманітність отриманого озброєння, різні стандарти партнерів, складність уніфікації	Сумісність є основою майбутньої взаємодії України із західною системою безпеки
Управлінська підзвітність	Чи забезпечує Україна прозорість, контроль і пояснюваність використання підтримки	Зростає довіра партнерів, зменшуються політичні ризики для США, полегшується ухвалення подальших рішень	Надмірна звітність може створювати бюрократичне навантаження, особливо під час війни	Підзвітність стає не лише вимогою донорів, а й елементом зрілої оборонної системи
Адаптивність оборонного сектору	Наскільки система здатна швидко пристосовуватися до змін у війні, технологіях і підходах партнерів	Україна швидше інтегрує нові практики, навчається використовувати різні системи, змінює процедури відповідно до реальних потреб	Виснаження війною, кадрові втрати, нестача часу на осмислення досвіду	Адаптивність є ключовою перевагою України у війні проти більшого противника
Стійкість до політичних коливань	Наскільки оборонний сектор може функціонувати навіть за змін у темпах або пріоритетах зовнішньої підтримки	Україна розвиває власну здатність планувати, розподіляти ресурси й підтримувати базову оборонну спроможність	Висока залежність від зовнішніх поставок і рішень США	Чим вищою є така стійкість, тим менше оборонна система залежить від політичних циклів партнерів

*Джерело: розробка автора на основі [5; 7; 21; 41; 45; 53; 56; 65; 66].

Як видно з табл. 3.15., ефективність безпекової підтримки США у 2025 році, не можна зводити до питання «достатньо чи недостатньо допомоги». Вона має неоднозначний, але важливий результат. Так, адміністрація Трампа ускладнює підтримку через умови, контроль та політичні обмеження, але водночас підштовхує Україну до більш системного оборонного мислення. Тобто, американська політика не лише надає ресурси, але і змушує український оборонний сектор ставати більш організованим, підзвітним та орієнтованим на довгострокову взаємодію із Заходом.

Це важливо тому, що у 2025 році американська політика дедалі більше зміщується від логіки негайної підтримки до логіки формування довгострокових умов безпеки. Іншими словами, США починають розглядати український оборонний сектор не лише як систему, що потребує допомоги під час війни, а як елемент стримування Росії та стабілізації східноєвропейського простору [5; 7; 21; 45].

Для України принципова різниця полягає між ситуативною підтримкою, яка залежить від політичного рішення кожної конкретної адміністрації, і більш сталою безпековою моделлю, де допомога, навчання, оборонне планування, технологічна співпраця і координація з союзниками мають передбачуваний характер. У 2025 році ця різниця стає особливо відчутною, оскільки адміністрація Трампа демонструє прагнення до більш прагматичного, умовного й результативно орієнтованого підходу [21; 41; 53].

Для України це створює складну дилему. З одного боку, саме американська підтримка залишається одним із головних факторів її оборонної стійкості. З іншого боку, така підтримка не може бути єдиною основою безпеки, якщо її параметри залежать від політичного циклу у США. Тому трансформація оборонного сектору України має бути спрямована не лише на отримання зовнішньої допомоги, а й на створення такої системи, яка здатна використовувати цю допомогу для нарощування власної стійкості (табл. 3.16).

Таблиця 3.16.

Форми безпекової взаємодії США та України після трансформації
підходів у 2025 році

<i>Форма безпекової взаємодії</i>	<i>Її зміст</i>	<i>Прояв у політиці США</i>	<i>Значення для оборонного сектору України</i>	<i>Основні переваги</i>	<i>Основні ризики</i>
Ситуативна підтримка	Допомога надається залежно від поточної політичної ситуації, стану фронту, внутрішніх дискусій у США та оцінки доцільності конкретного рішення	США можуть періодично підтримувати Україну, але без жорсткого довгострокового зобов'язання щодо обсягів, строків і напрямів підтримки	Оборонний сектор змушений постійно адаптувати планування до змін зовнішнього середовища, що ускладнює довгострокову модернізацію	Дає США гнучкість і дозволяє швидко змінювати курс відповідно до політичних умов	Для України це найменш передбачуваний формат, який створює ризик пауз, затримок і неповної реалізації оборонних планів
Умовно-стратегічне партнерство	Підтримка зберігається на стабільнішому рівні, але прив'язується до певних критеріїв: ефективності, прозорості, реформ, результатів на полі бою та політичних рішень	США продовжують допомогу, однак дедалі частіше вимагають обґрунтування її результативності й можуть переглядати параметри підтримки	Україна отримує можливість планувати розвиток сектору, але змушена враховувати зовнішні критерії оцінки	Поєднує відносну стабільність із контролем, що може підтримувати довіру партнерів	У разі зміни політичної кон'юнктури критерії можуть стати інструментом обмеження допомоги
Довгострокова оборонна інтеграція	Україна поступово вбудовується у західні системи планування, навчання,	США підтримують не тільки поточні потреби, а й структурну перебудову сектору оборони,	Оборонний сектор отримує перспективу системного розвитку, а не лише	Найбільш корисний формат для модернізації армії та підвищення сумісності з	Потребує тривалості, великих ресурсів і політичної стабільності з боку США та

	стандартизації, логістики та оборонно-промислової співпраці	сумісність і спільні програми	екстреного забезпечення	партнерами	союзників
Європеїзована модель підтримки за участі США	США зберігають політичне та технологічне лідерство, але більша частина практичного навантаження переходить до європейських союзників	Адміністрація США стимулює Європу брати більше відповідальності, залишаючи за собою роль координатора або ключового гаранта окремих напрямів	Україна працює з ширшою коаліцією партнерів, що розширює можливості, але ускладнює координацію	Зменшує залежність від одного центру ухвалення рішень і розподіляє навантаження	Різні темпи, інтереси й можливості союзників можуть знижувати цілісність підтримки
Модель обмежених гарантій	США не беруть на себе повноцінних союзницьких зобов'язань, але підтримують окремі напрями безпеки: ППО, розвідку, навчання, оборонні реформи	Підтримка зосереджується на сферах, які мають оборонний характер і не створюють надмірних політичних ризиків для Вашингтона	Україна отримує важливі елементи захисту, але не повну систему гарантування безпеки	Реалістичний формат для адміністрації, яка уникає надмірного залучення	Може не відповідати повному масштабу безпекових загроз для України

*Джерело: розробка автора на основі [5; 7; 21; 41; 45; 49; 53; 56; 65; 66].

Як видно з табл. 3.16., найменш вигідною для України є ситуативна підтримка, оскільки вона не дозволяє будувати довгострокову оборонну політику. Натомість, найбільш перспективним виглядає поєднання умовно-стратегічного партнерства з елементами довгострокової оборонної інтеграції. Така модель не усуває всіх ризиків, але дає Україні можливість не просто отримувати допомогу, а поступово перетворювати її на власну спроможність.

Разом з тим, адміністрація Трампа у 2025 році навряд чи орієнтується на безумовну та необмежену модель підтримки. Її підхід радше передбачає поєднання підтримки з вимогами, очікуванням результату і прагненням перекласти частину відповідальності на європейських партнерів [21; 41; 49]. Для України це означає, що безпекова стратегія має бути багатовекторною:

спиратися на США, але не обмежуватися лише ними; використовувати американську допомогу, але одночасно зміцнювати власний оборонно-промисловий, управлінський та кадровий потенціал.

Для України гарантії безпеки мають практичний зміст: чи буде підтримка достатньо швидкою, чи матиме вона визначені механізми, чи залежатиме від політичної волі окремої адміністрації, чи буде закріплена у більш стабільних домовленостях. Відповідно, трансформація підходів США до безпекової підтримки безпосередньо пов'язана з тим, чи зможе Україна отримати не тільки допомогу, а й зрозумілу модель реагування на майбутні загрози [5; 45; 53; 65] (табл. 3.17).

Таблиця 3.17.

Майбутня безпекова модель України та роль США в її формуванні

<i>Елемент безпекової моделі</i>	<i>Практичний зміст для України</i>	<i>Потенційна роль США</i>	<i>Важливість у 2025 році</i>	<i>Обмеження реалізації</i>	<i>Оцінка</i>
Передбачуваність підтримки	Україна має розуміти, які напрями допомоги можуть бути збережені у середньостроковій перспективі, щоб планувати оборонний сектор не в режимі постійної невизначеності	США можуть закріплювати і підтримку через довгострокові програми, міжвідомчі механізми, координацію із союзниками та регулярні формати консультацій	У 2025 році політична умовність допомоги зростає, тому передбачуваність стає не менш важливою, ніж сам обсяг підтримки	Адміністрація Трампа прагне залишати простір для маневру і не завжди готова до жорстких довгострокових зобов'язань	Це ключовий елемент, без якого оборонне планування України залишається вразливим
Швидкість реагування на кризу	У разі нового загострення Україна потребує не загальних політичних заяв, а швидкого доступу до критичних ресурсів	США можуть підтримувати механізми швидкого реагування, готові запаси, координацію з партнерами та логістичні маршрути	В умовах війни затримка навіть на кілька тижнів може змінювати практичну цінність підтримки	Бюрократичні процедури, внутрішньополітичні дискусії та оцінка ризиків можуть уповільнювати рішення	Швидкість є практичним виміром гарантій безпеки, а не технічним питанням

Стійкість оборонної промисловості	Україна має розвивати власне виробництво, ремонт, модернізацію та обслуговування техніки, щоб не залежати повністю від зовнішніх поставок	США можуть сприяти технологічному партнерству, спільним виробничим проектам, доступу до стандартів і компонентів	Після досвіду тривалої війни стає очевидним, що лише імпортна допомога не може бути основою довгострокової безпеки	Технологічні обмеження, питання контролю, вартість виробництва і ризику безпеки	Це один із найважливіших напрямів переходу від залежності до власної спроможності
Інституційна сумісність із партнерами	Український сектор безпеки має бути здатним працювати з різними союзниками у спільних форматах, швидко інтегрувати підтримку й виконувати стандарти	США можуть задавати стандарти планування, підготовки, управління ресурсами та логістики	У 2025 році підтримка стає дедалі більш багатосторонньою, тому сумісність визначає її практичну ефективність	Різні партнери мають різні стандарти, а Україна одночасно використовує багато типів систем	Сумісність є умовою не тільки військової ефективності, а й політичної довіри
Контроль ризиками ескалації за	Україна потребує підтримки, яка не блокується через постійні побоювання партнерів, але водночас не створює неконтрольованого політичного конфлікту	США намагаються визначити межі підтримки так, щоб посилювати Україну і водночас уникати прямої конфронтації з Росією	У 2025 році адміністрація Трампа особливо чутлива до «втягування» США у війну	Такий контроль може звужувати спектр доступних для України можливостей	Це необхідний, але проблемний елемент, бо він часто створює напругу між потребами України і обережністю США
Механізм політичного закріплення домовленостей	Україна зацікавлена в тому, щоб підтримка не залежала повністю від персональної позиції президента або короткострок	США можуть закріплювати окремі формати підтримки через документи, програми, коаліції та взаємодію з	У 2025 році персоналізований стиль політики робить це питання особливо актуальним	Адміністрація може уникати надмірно жорстких зобов'язань, щоб зберегти політичну свободу дій	Без політичного закріплення підтримка залишається важливою, але недостатньо стабільною

	ової політичної ситуації	Конгресом			
--	--------------------------	-----------	--	--	--

*Джерело: розробка автора на основі [5; 7; 21; 41; 45; 49; 53; 56; 65; 66].

Як видно з табл. 3.17., майбутня безпекова модель України залежить не лише від кількості допомоги, а від її організації. Якщо підтримка залишається ситуативною, вона може бути корисною в окремі моменти, але не створює довгострокової впевненості. Якщо ж вона перетворюється на систему із зрозумілими механізмами реагування, координації, виробництва, навчання та політичного закріплення, тоді вона стає частиною стійкості української держави.

Саме тому у 2025 році для України важливо не просто добиватися чергових рішень про підтримку, а формувати таку рамку співпраці зі США, яка зменшуватиме залежність від випадкових політичних коливань. Це особливо актуально в умовах адміністрації Трампа, де зовнішня політика значною мірою підпорядковується прагматичній логіці, переговорам і оцінці вигоди [21; 41; 49]. Україна в такій ситуації має доводити, що її оборонна стійкість є не лише українською потребою, а й елементом ширшого інтересу США та їхніх союзників.

Виходячи з цього, безпекова підтримка США може по-різному впливати на майбутню самостійність України. Вона може або закріпити залежність від зовнішнього постачання, або стати інструментом посилення власних спроможностей. Все залежить від того, чи буде Україна використовувати підтримку лише як ресурс виживання, чи як основу для розвитку власної оборонної системи.

Водночас, Україна вже не є лише державою, якій допомагають. Вона накопичує унікальний досвід сучасної війни, працює із західними системами у реальних бойових умовах і може надавати партнерам цінну інформацію про ефективність технологій, тактик і організаційних рішень [5; 7; 45] (табл. 3.18).

Таблиця 3.18.

Перехід України від отримувача допомоги до активного безпекового
партнера США

<i>Стан оборонного сектору</i>	<i>Основна характеристика</i>	<i>Роль США у такій моделі</i>	<i>Позиція України</i>	<i>Сильні сторони моделі</i>	<i>Слабкі сторони моделі</i>
Оборонний сектор як отримувач допомоги	Україна переважно залежить від зовнішніх рішень, ресурсів, графіків постачання та політичної волі партнерів	США виступають головним джерелом підтримки, визначаючи значну частину її параметрів	Україна формулює потреби, але має обмежений вплив на кінцеву структуру підтримки	Дозволяє швидко отримувати критичні ресурси в умовах війни	Висока залежність від політичних рішень США, складність довгострокового планування
Оборонний сектор як адаптивний партнер	Україна не лише отримує допомогу, а й інтегрує її у власні процедури, навчається, змінює управління і підвищує сумісність	США впливають через стандарти, навчання, координацію і технічну підтримку	Україна активніше бере участь у формуванні пріоритетів і демонструє здатність використовувати допомогу ефективно	Зростає якість управління, підготовки й взаємодії з партнерами	Залишається залежність від зовнішніх ресурсів, особливо у складних технологічних напрямках
Оборонний сектор як співтворець безпекового досвіду	Україна стає джерелом практичного досвіду сучасної війни, який важливий для США і союзників	США не лише надають підтримку, а й отримують аналітичний, тактичний і технологічний досвід від України	Україна виступає не тільки прохачем допомоги, а партнером, який має власну безпекову цінність	Формується більш рівноправна основа для довгострокової співпраці	Для переходу до цієї моделі потрібна інституційна сталість, сильна оборонна промисловість і здатність системно узагальнювати досвід

* Джерело: розробка автора на основі [5; 7; 21; 45; 53; 65; 66].

Як видно з табл. 3.18., Україна може бути цінною не лише через те, що потребує підтримки, а й через те, що її досвід має значення для всієї західної системи безпеки.

Виходячи з цього, головне значення трансформації підходів США до безпекової підтримки України у 2025 році, полягає у формуванні майбутньої моделі української безпеки: від ситуативної підтримки – до більш структурованого партнерства, від залежності від допомоги – до поступового розвитку власної оборонної спроможності, від ролі отримувача – до ролі активного учасника західної безпекової архітектури. Водночас цей процес залишається нестабільним і залежить від політичної послідовності США, здатності України до внутрішньої трансформації та готовності союзників закріплювати підтримку не лише деклараціями, а практичними довгостроковими механізмами.

Отже, аналіз трансформації підходів США до безпекової підтримки України та розвитку її оборонного сектору у 2025 році дозволяє зробити наступні висновки:

1) безпекова підтримка США має системний характер і реалізується не лише через військову допомогу, а й через інституційні, управлінські, технологічні та координаційні механізми, що охоплюють усі ключові елементи функціонування оборонного сектору України;

2) в процесі реалізації підтримки відбувається поступова трансформація її змісту, внаслідок чого вона переходить від реактивної моделі до більш структурної, результативно орієнтованої та довгостроково спрямованої форми;

3) безпекова підтримка формується як результат складного поєднання стратегічних інтересів США, внутрішньополітичних факторів, ресурсних обмежень і необхідності координації з союзниками, що зумовлює її варіативність, умовність і залежність від зовнішніх рішень;

4) трансформація підходів США має подвійний характер, поєднуючи посилення оборонної спроможності України та стимулювання її інституційного розвитку з одночасним формуванням нових форм залежності від зовнішніх ресурсів, стандартів і політичної динаміки підтримки.

Таким чином, у 2025 році безпекова підтримка США виступає ключовим фактором, який визначає не лише поточні параметри оборонної стійкості України, а й напрям її довгострокової трансформації. Американська підтримка формується не як стабільно фіксована модель, а як результат складного процесу стратегічного балансування, що відображає ширші зміни у зовнішній політиці США. Україна зберігає важливе місце у цій системі, однак ефективність її безпекового розвитку дедалі більше залежить від здатності поєднувати зовнішню підтримку з внутрішнім посиленням власного оборонного сектору.

3.3. Військово-політичні аспекти врегулювання війни: позиція США та переговорні ініціативи

У 2025 році питання врегулювання російсько-української війни у політиці США набуває самостійного значення і вже не зводиться лише до теми військової допомоги або загальної підтримки України.

Особливість позиції США у 2025 році полягає в тому, що адміністрація Дональда Трампа дедалі більше орієнтується на досягнення видимого політичного результату. Для неї завершення або хоча б призупинення війни стає не тільки безпековим завданням, а й доказом ефективності нового зовнішньополітичного стилю. Тому переговорна логіка починає займати значно більше місця, ніж раніше. Водночас це не означає, що США автоматично переходять до підтримки будь-якого компромісу. Тобто, йдеться про спробу знайти такий формат, який дозволив би одночасно продемонструвати миротворчу роль Вашингтона, не втратити повністю позицію підтримки України і не взяти на себе надмірні довгострокові зобов'язання [21; 41; 49; 56].

Виходячи з цього, важливо розрізнити поняття, які часто змішуються у політичній риторичі: мирне врегулювання, припинення вогню, замороження конфлікту, переговорний процес і політична угода. Для України вони мають різне значення.

Зокрема, мирне врегулювання передбачає не лише припинення бойових дій, а й вирішення базових питань безпеки, територіальної цілісності та гарантій. Припинення вогню може бути лише тимчасовим військовим режимом. Замороження конфлікту означає збереження невирішеної проблеми на тривалий час. Переговорний процес може як наближати справедливе врегулювання, так і створювати ризик тиску на слабшу сторону. Тому, для України дуже важливо, щоб американські переговорні ініціативи не підміняли справжнє врегулювання формальним припиненням активних бойових дій [1; 12; 53; 56] (табл. 3.19).

Таблиця 3.19.

Військово-політичні формати можливого врегулювання війни та їх значення для США та України у 2025 році

<i>Формат врегулювання</i>	<i>Його зміст</i>	<i>Сприйняття адміністрацією США</i>	<i>Значення для України</i>	<i>Основний ризик</i>	<i>Висновок</i>
Припинення вогню	Тимчасове зупинення активних бойових дій без остаточного вирішення політичних і територіальних питань	Може бути подане як швидкий дипломатичний успіх та доказ здатності адміністрації Трампа «зупинити війну»	Дає короткострокове зниження інтенсивності бойових дій, але не гарантує безпеки в майбутньому	Росія може використати паузу для перегрупування, відновлення сил і підготовки нового етапу агресії	Такий формат може бути корисним лише за наявності жорстких механізмів контролю та гарантій, інакше він створює ризик імітації миру
Замороження конфлікту	Фактичне припинення масштабних бойових дій без політичного вирішення причин війни	Для США може виглядати як зручний спосіб зменшити витрати та перевести українське питання в менш гостру фазу	Україна отримує паузу, але залишається у стані постійної загрози, невизначеності й обмеженої безпеки	Невирішений конфлікт може стати інструментом постійного російського тиску	Це один із найбільш небезпечних сценаріїв, бо він знижує інтенсивність війни, але не усуває її джерела
Переговорна угода з політичними умовами	Домовленість, яка включає не лише припинення	Може відповідати прагненню США до	Може бути прийнятною лише тоді, коли не	Небезпека нав'язаних компромісів або нечітких	Значення такого формату залежить не

	вогню, а й певні політичні параметри майбутнього статусу, гарантій або контролю	комплексного результату, який можна представити як дипломатичне досягнення	руйнує суверенітет України і не легітимізує агресію	формулювань, які Росія використає проти України	від самого факту угоди, а від її змісту, гарантій і механізмів виконання
Врегулювання через гарантії безпеки	Завершення або стабілізація війни пов'язується з довгостроковими гарантіями для України, військовою підтримкою та механізмами реагування	Для США це складніший варіант, бо він потребує більшої відповідальності та участі союзників	Це найбільш цінний формат, оскільки він не лише зупиняє бойові дії, а й зменшує ризик повторення агресії	США можуть уникати надто жорстких зобов'язань, залишаючи гарантії неповними	Такий формат є найбільш стратегічно важливим, але й найскладнішим для реалізації
Силове примушення до переговорів	Переговори починаються не через взаємну готовність сторін, а через зміну балансу сил і неможливість досягти цілей військовим шляхом	США можуть намагатися впливати на баланс так, щоб підштовхнути сторону до переговорів	Для України цей формат вигідний лише тоді, коли її позиція залишається достатньо сильною	Якщо допомога обмежується зарано, Україна може опинитися в переговорах у слабшій позиції	Військовий баланс є основою політичного врегулювання, тому переговори без достатньої оборонної стійкості створюють ризик несправедливого миру

* Джерело: розробка автора на основі [1; 12; 21; 41; 49; 53; 56; 65; 66].

Як видно з табл. 3.19., військово-політичне врегулювання не єдиний варіант з наперед визначеним змістом. Навпаки, під словом «мир» можуть приховуватися дуже різні сценарії: від реального безпекового врегулювання до фактичного замороження війни. Для США, особливо в логіці адміністрації Трампа, привабливим може бути сценарій швидкого політичного результату, який демонструє здатність Вашингтона впливати на міжнародні конфлікти. Для України ж важливо, щоб результат не був лише швидким, а був безпечним і життєздатним.

Саме тут виникає головна відмінність між американським та українським поглядом на переговори. Для США переговори у 2025 році можуть бути способом зменшення витрат, політичного маневру та демонстрації дипломатичної ефективності. Для України переговори – це питання виживання держави, майбутніх кордонів, гарантій безпеки й недопущення повторної агресії. Тому одне й те саме поняття «мирне врегулювання» може мати різне значення для Вашингтона та Києва [1; 12; 53].

Важливо також зазначити, що адміністрація Трампа розглядає переговори не ізольовано, а як процес, на який можна впливати через військові, економічні та дипломатичні важелі.

Так, у 2025 році переговори складаються з кількох елементів: стану фронту, позиції України, готовності Росії до поступок, ролі США як посередника або тиску, позиції європейських союзників та характеру майбутніх гарантій. Якщо один із цих елементів випадає, переговори можуть перетворитися не на врегулювання, а на тимчасову паузу (табл. 3.20).

Таблиця 3.20.

Переговори США щодо врегулювання російсько-української війни у 2025 році

<i>Компонент переговорів</i>	<i>Його зміст</i>	<i>Важливість для США</i>	<i>Важливість для України</i>	<i>Можливе порушення балансу</i>	<i>Значення</i>
Військовий баланс на момент переговорів	Співвідношення сил сторін, здатність України утримувати оборону, а Росії – продовжувати наступальний тиск	США можуть використовувати цей баланс для визначення моменту, коли переговори виглядатимуть реалістичними	Україна не може входити в переговори з позиції слабкості, бо це підвищує ризик нав'язаних умов	Передчасне обмеження підтримки України або різке посилення російського тиску	Військовий баланс визначає не тільки можливість переговорів, а й характер майбутніх умов
Політична рамка переговорів	Формулювання мети: «мир», «припинення вогню», «угода», «гарантії», «стабілізація»	Дозволяє США публічно пояснити власну ініціативу та створити зрозумілий політичний результат	Для України важливо, щоб рамка не підміняла справедливе врегулювання абстрактною зупинкою війни	Нечіткі формулювання, які різні сторони можуть тлумачити по-різному	Саме політична рамка визначає, чи буде процес спрямований на безпеку, чи лише на швидке припинення бойових дій

Позиція Росії	Готовність або неготовність Москви до реальних поступок, а не лише до переговорної імітації	США можуть намагатися перевірити, чи можлива угода без подальшої ескалації	Україна має оцінювати, чи не використовує Росія переговори як паузу для відновлення сил	Відсутність реального механізму примусу Росії до виконання домовленостей	Без зміни поведінки Росії переговори можуть стати лише інструментом затягування часу
Роль союзників	Участь Європи, НАТО, окремих партнерів у підтримці переговорного процесу та майбутніх гарантіях	США можуть прагнути розподілити відповідальність і зменшити власне навантаження	Україна потребує не лише американської, а й ширшої коаліційної підтримки	Різні інтереси союзників, відсутність єдиної позиції або повільність рішень	Без союзників домовленості можуть бути слабкими, а з надто великою кількістю акторів – складними для узгодження
Механізм контролю домовленостей	Інструменти перевірки припинення вогню, виконання умов, реагування на порушення	Дозволяє США показати, що угода не є лише декларацією	Для України це критично, бо без контролю будь-яке перемир'я може бути порушене Росією	Відсутність чітких санкцій за порушення або слабкі міжнародні механізми	Контроль є різницею між реальним врегулюванням та небезпечною політичною декларацією
Гарантії після домовленостей	Підтримка України після припинення активних бойових дій: військова, політична, економічна, безпекова	США можуть використати гарантії як спосіб зробити угоду прийнятнішою без прямого вступу у війну	Україна потребує гарантій, які не залишать її сам на сам із Росією після паузи	Небажання США брати на себе жорсткі зобов'язання	Саме гарантії визначають, чи стане врегулювання довгостроковим, чи лише тимчасовим перепочинком

*Джерело: розробка автора на основі [1; 5; 7; 12; 21; 41; 45; 49; 53; 56; 65; 66].

Як видно з табл. 3.20., переговорна ініціатива США у 2025 році може бути ефективною лише тоді, коли вона не обмежується публічним закликком до миру. Справжнє врегулювання потребує цілісної архітектури: сильнішої позиції України, чіткої політичної рамки, реального тиску на Росію, участі союзників, механізму контролю і гарантій після домовленостей. Без цього переговори ризикують стати не інструментом завершення війни, а способом її тимчасового замороження.

Для адміністрації Трампа це створює складну політичну задачу. З одного боку, вона зацікавлена у швидкому результаті, який можна представити як успіх. З іншого боку, занадто швидке врегулювання без належних умов може мати зворотний ефект: воно не вирішить проблему безпеки, а лише перенесе її в майбутнє. Саме тому переговорна політика США у 2025 році перебуває між двома варіантами: швидким політичним ефектом та довгостроковою безпекою [21; 41; 49].

Виходячи з цього, Україна має не просто реагувати на американські ініціативи, а намагатися впливати на їх зміст. Її завдання полягає в тому, щоб пояснювати партнерам різницю між припиненням бойових дій і справжнім врегулюванням. Якщо ця різниця буде втрачена, переговорний процес може стати джерелом додаткових ризиків. Якщо ж вона буде збережена, переговори можуть стати інструментом посилення української безпеки, а не її обмеження.

У 2025 році позиція США має особливість: адміністрація Дональда Трампа зацікавлена у результаті, який можна було б політично представити як успішне завершення або принаймні призупинення війни. Але для України формальний результат не дорівнює безпечному результату. Перемир'я без гарантій, домовленість без механізмів контролю або політичний компроміс без відповідальності Росії можуть створити не мир, а лише відкладену загрозу. Тому, військово-політичний зміст переговорів залежить від того, чи не буде процес побудований за логікою «спочатку зупинити війну, а потім вирішувати решту питань». Така послідовність є найбільш ризиковою для України, оскільки вона може закріпити невизначеність і дати Росії час для відновлення сил [1; 12; 49; 56] (табл. 3.21).

Таблиця 3.21.

Переговорний порядок денний у можливих ініціативах США щодо
врегулювання війни у 2025 році

<i>Елемент переговорного порядку денного</i>	<i>Його зміст</i>	<i>Розуміння у підході США</i>	<i>Важливість для України</i>	<i>Ризик у разі неправильного розміщення в порядку денному</i>	<i>Висновок</i>

Припинення вогню	Зупинення активних бойових дій, фіксація певного режиму тиші, визначення ліній контакту та правил поведінки сторін	Для адміністрації США це може бути найбільш швидкий і політично помітний результат, який легко представити як “зупинку війни”	Для України припинення вогню має сенс лише тоді, коли воно не закріплює російські здобутки й не створює паузу для нового наступу	Якщо припинення вогню стає першим і майже єдиним результатом, інші питання можуть бути відкладені на невизначений час	Припинення вогню не можна розглядати як самодостатнє врегулювання; воно має бути лише частиною ширшої безпекової угоди
Механізм контролю за дотриманням домовленостей	Визначення того, хто і як перевіряє виконання угоди, фіксує порушення, реагує на них і застосовує наслідки	США можуть підтримувати контроль як спосіб зробити угоду більш переконливою, але можуть уникати надмірно жорстких зобов'язань власної участі	Для України контроль є питанням виживання домовленості, бо без нього Росія може порушувати режим і перекладати відповідальність	Якщо контроль буде слабким або формальним, домовленість перетвориться на політичну декларацію без реальної сили	Якість контролю є головним критерієм відмінності між реальним врегулюванням і тимчасовою паузою
Гарантії безпеки після домовленостей	Зобов'язання партнерів щодо підтримки України у разі повторної агресії, забезпечення оборонної спроможності та політичного реагування	США можуть прагнути до формули, яка демонструє підтримку, але не створює прямого автоматичного залучення до війни	Для України гарантії потрібні не як символ, а як практичний механізм стримування Росії після завершення активних боїв	Нечіткі гарантії можуть створити ілюзію безпеки, не змінюючи реального балансу загроз	Без гарантій будь-яка угода буде нестійкою, навіть якщо вона тимчасово зупинить бойові дії
Питання територій та суверенітету	Визначення того, чи обговорюються окуповані території, у якому форматі, з якими юридичними формулами і без яких	США можуть намагатися винести це питання у більш пізню фазу, щоб не зірвати початкові переговори	Для України відкладення територіального питання не повинно означати фактичного визнання окупації або легітимації російського контролю	Якщо питання буде “заморожене” без чіткої правової позиції, Росія отримає простір для нав'язування власного статус-кво	Територіальне питання не обов'язково має вирішуватися першим, але воно не може бути виключене з рамки врегулювання

	поступок				я
Санкційний режим щодо Росії	Визначення, чи залишаються санкції, чи можуть бути частково послаблені, і за яких умов це можливо	США можуть розглядати санкції як переговорний ресурс, який можна використати для стимулювання поступок Росії	Для України санкції є важелем тиску, який не повинен зніматися до реальної зміни поведінки Росії	Передчасне пом'якшення санкцій може зменшити ціну агресії для Росії та послабити стимул виконувати домовленості	Санкції мають бути пов'язані не з початком переговорів, а з перевірюваним виконанням домовленостей
Роль союзників та міжнародних організацій	Участь Європи, НАТО, окремих держав і міжнародних структур у гарантуванні, контролі та підтримці домовленостей	США можуть прагнути розподілити відповідальність, щоб зменшити власне навантаження	Для України ширша участь партнерів підвищує легітимність і стійкість майбутньої угоди	Розпорошеність відповідальності може зробити механізм повільним і нечітким	Союзники потрібні не лише як політична підтримка, а як частина практичного механізму виконання угоди
Післявоєнна безпекова модель України	Визначення майбутнього рівня оборонної підтримки, військової модернізації, взаємодії з партнерами та здатності України стримувати нову агресію	США можуть підтримувати модель обмежених гарантій або довгострокового партнерства без формальних союзницьких зобов'язань	Для України саме післявоєнна модель визначає, чи не стане домовленість лише паузою перед новим етапом війни	Якщо це питання буде відкладене, Україна отримає припинення бойових дій без зрозумілої архітектури безпеки	Майбутня безпекова модель має бути не додатком до угоди, а її центральною частиною

*Джерело: розробка автора на основі [1; 5; 7; 12; 21; 41; 49; 53; 56; 65; 66].

Як видно з табл. 3.21., переговорний порядок денний сам по собі є інструментом політики. Якщо на перше місце ставиться лише припинення вогню, а гарантії, контроль і майбутня безпекова модель відсуваються «на потім», тоді процес може виглядати успішним політично, але бути слабким стратегічно. В цьому полягає головний ризик для України у 2025 році: США можуть бути зацікавлені у швидкому результаті, тоді як Україна потребує результату, який не створює умов для повторної агресії.

Тому, для України дуже важливо наполягати на зв'язку між усіма елементами порядку денного. Припинення вогню має бути пов'язане з контролем, контроль – із відповідальністю за порушення, гарантії – з реальними механізмами підтримки, а будь-яке санкційне пом'якшення – з перевірюваними діями Росії. Інакше переговори можуть перетворитися на набір окремих домовленостей, які не створюють цілісного безпекового результату [1; 12; 53; 56].

Виходячи з цього, якщо спочатку фіксується припинення вогню, а потім починаються довгі політичні консультації, Росія отримує паузу і можливість затягувати процес. Якщо ж припинення вогню одразу вбудовується у пакет із контролем, гарантіями й відповідальністю, ризик маніпуляції значно менший. Тому, для України важливо не допустити поділу переговорів на «легкий перший етап» та «складні питання на майбутнє», бо саме так часто формується заморожений конфлікт (табл. 3.22).

Таблиця 3.22.

Моделі переговорного процесу та їх військово-політичні наслідки для України

<i>Модель переговорів</i>	<i>Її зміст</i>	<i>Привабливість для США</i>	<i>Що отримує Україна</i>	<i>Що отримує Росія</i>	<i>Ризик для довгострокового врегулювання</i>	<i>Оцінка</i>
Модель «спочатку тиша – потім політика»	Спершу досягається припинення вогню, а питання гарантій, територій, санкцій і відповідальності відкладаються на наступні раунди	Дає швидкий політичний результат і дозволяє адміністрації США заявити про зниження інтенсивності війни	Україна отримує короткострокове зменшення бойового тиску, але без упевненості у майбутній безпеці	Росія отримує паузу, можливість перегруповання та шанс затягнути політичний етап	Дуже високий, бо складні питання можуть залишитися невирішеними	Для України ця модель є небезпечною, якщо не супроводжується жорстким контролем і гарантіями
Модель «пакетного врегулювання»	Припинення вогню, контроль, гарантії,	Складніша для швидкого політично	Україна отримує не лише паузу, а	Росія має менше простору для	Середній, бо складність процесу	Це найбільш бажана модель для

	санкції та майбутня безпекова модель розглядаються як взаємопов'язані елементи однієї домовленості	го успіху, але дає США шанс представити більш відповідальне врегулювання	комплекс умов, які зменшують ризик повторної агресії	вибірково виконання домовленостей	може затягувати переговори	України, хоча вона потребує більшої політичної витримки США
Модель «часткових технічних домовленостей»	Сторони домовляються щодо окремих гуманітарних, логістичних або безпекових питань без загального політичного врегулювання	Дозволяє США демонструвати поступовий прогрес без необхідності одразу вирішувати найскладніші питання	Україна може отримати локальні практичні результати, наприклад у гуманітарній або безпековій сфері	Росія може використувати часткові домовленості для нормалізації власної участі у процесі	Середній або високий, якщо технічні домовленості підміняють політичне врегулювання	Така модель може бути корисною лише як допоміжна, а не як заміна основного процесу
Модель «переговорів під тиском часу»	США або інші актори намагаються швидко вивести сторони на угоду через політичні дедлайни	Відповідає прагненню адміністрації Трампа до швидкого видимого результату	Україна може опинитися в ситуації обмеженого часу для захисту своїх принципів позицій	Росія може підвищувати ставки, розуміючи зацікавленість США у швидкому результаті	Високий, бо швидкість може переважити якість домовленостей	Для України ця модель ризикова, якщо дедлайни встановлюються не з урахуванням її безпекових інтересів
Модель «умовного процесу»	Кожен наступний етап переговорів в відкривається лише після виконання попередніх умов і перевірки дій сторін	Дає США можливість зберігати контроль над процесом і показувати, що переговори не є безумовною	Україна отримує більш захищений формат, де Росія не може просуватися далі без виконання зобов'язань	Росія втрачає можливість використувати переговори лише для паузи або затягування	Нижчий, якщо умови чіткі й підтримані союзникам	Це один із найбільш раціональних форматів, але він потребує жорсткої позиції США та партнерів

		поступко ю Росії				
--	--	---------------------	--	--	--	--

*Джерело: розробка автора на основі [1; 12; 21; 41; 49; 53; 56; 65; 66].

Як видно з табл. 3.22., для України найбільшу загрозу становлять не самі переговори як такі, а переговори з неправильною послідовністю. Якщо політична потреба США у швидкому результаті переважає над потребою у довгостроковій безпеці, тоді переговорний процес може закріпити проблему замість її вирішення. Тому, українська позиція має бути зосереджена не лише на змісті окремих вимог, а й на процедурі: які питання розглядаються разом, які умови мають бути виконані, хто фіксує порушення і які наслідки настають у разі невиконання домовленостей.

Виходячи з цього, особливо важливою стає роль США як держави, здатної не просто ініціювати переговори, а встановлювати правила переговорної поведінки. Якщо Вашингтон наполягає на умовності, контролі та гарантіях, переговори можуть бути корисними для України. Якщо ж США обмежуються тиском на сторони задля швидкого компромісу, тоді переговори можуть створити асиметрію, у якій Україна буде змушена доводити необхідність власної безпеки, а Росія – лише демонструвати формальну готовність до діалогу [21; 41; 49; 53].

Ще один важливий аспект стосується переговорної суб'єктності України. Так, існує ризик, що через активізацію американських ініціатив частина рішень може обговорюватися у форматах, де Україна не матиме повного контролю над порядком денним. Це не означає, що США обов'язково діятимуть проти українських інтересів. Але сама асиметрія ресурсів і політичного впливу створює ситуацію, у якій українська позиція має бути не просто озвучена, а інституційно закріплена в переговорному процесі

Таблиця 3.23.

Збереження переговорної суб'єктності України в умовах активної ролі
США у 2025 році

<i>Збереженн я</i>	<i>Її зміст</i>	<i>Співвідношенн я з позицією</i>	<i>Що дає Україні</i>	<i>Що відбувається в</i>	<i>Оцінка</i>
------------------------	-----------------	---------------------------------------	---------------------------	------------------------------	---------------

<i>суб'єктності</i>		<i>США</i>		<i>разі її відсутності</i>	
Принцип участі України в усіх ключових рішеннях	Жодні параметри врегулювання не повинні визначатися без прямої участі української сторони	США можуть виступати посередником або ініціатором, але не замінювати Україну у визначенні умов	Україна зберігає контроль над власними безпековими інтересами	Виникає ризик “домовленосте й про Україну без України” або неформального тиску	Це базова умова легітимності будь-якого процесу
Закріплення українських червоних ліній	Україна має чітко визначити питання, які не можуть бути предметом поступок: суверенітет, легітимність окупації, право на безпекові союзи	США можуть прагнути гнучкості, але мають розуміти межі української позиції	Зменшується ризик нечітких формулювань і небезпечних компромісів	Переговорна рамка може поступово зміщуватися у бік прийнятності для Росії	Червоні лінії потрібні не для блокування переговорів, а для захисту їхнього змісту
Окрема українська стратегія комунікації із союзниками	Україна має працювати не лише з США, а й з європейськими партнерами, щоб її позиція не залежала від одного центру впливу	США залишаються ключовим актором, але ширша коаліція зменшує ризик одностороннього тиску	Україна отримує додаткову політичну опору і ширший простір маневру	У разі залежності лише від Вашингтона будь-яка зміна американської позиції стає критичною	Багатоканальна дипломатія є засобом збереження суб'єктності
Прив'язка переговорів до механізмів контролю	Україна має наполягати, щоб будь-яка домовленість включала перевірку виконання і наслідки за порушення	США можуть підтримати це як спосіб зробити угоду надійнішою, але можуть уникати надмірних зобов'язань	Україна отримує запобіжник проти російської імітації виконання домовленостей	Без контролю Росія може використовувати угоду як тимчасову паузу	Контроль є не технічною деталлю, а основою безпеки
Збереження військово-політичної стійкості	Україна не повинна входити в переговори у	США мають розуміти, що переговори без української	Україна здатна вести переговори не лише як	Слабка позиція на момент переговорів	Військово-політична стійкість є основою

під час переговорів	стані критичної залежності або різкого послаблення позиції	стійкості можуть призвести до нав'язаного миру	сторона, що потребує припинення вогню, а як держава, яка захищає власні умови безпеки	підвищує ризик невігідних поступок	переговорної суб'єктності
Відмова від підміни гарантій політичним и декларація ми	Україна має домагатися практичних механізмів підтримки, а не лише загальних заяв про майбутню допомогу	США можуть бути схильні до формул, які залишають простір для маневру	Україна отримує реальні інструменти реагування на майбутні загрози	Декларативні гарантії створюють ілюзію безпеки без реального стримування	Якість гарантій визначає якість усього врегулювання

*Джерело: розробка автора на основі [1; 5; 7; 12; 21; 41; 45; 49; 53; 56; 65; 66].

Як видно з табл. 3.23., переговорна суб'єктність України не є автоматичною навіть за підтримки США. Вона потребує постійного політичного захисту, чітких позицій та активної дипломатичної роботи. Найважливіше полягає в тому, що Україна має бути не лише об'єктом переговорної ініціативи, а співтворцем її змісту. Інакше переговорний процес може змститися у площину, де головним стане не безпека України, а зручність політичного результату для зовнішніх акторів.

З одного боку, адміністрація Дональда Трампа зацікавлена в тому, щоб продемонструвати здатність завершувати війни через переговори, а тому може надавати перевагу швидким, політично помітним рішенням. З іншого боку, надто поверхове врегулювання здатне не зменшити, а навпаки, законсервувати загрозу. Для України така різниця дуже важлива: швидке припинення вогню без гарантій може виглядати як мир у публічній риторичі, але в реальності залишити країну перед тією ж безпековою проблемою, тільки в іншій формі [12; 53] (табл. 3.24).

Таблиця 3.24.

Прийнятність військово-політичного врегулювання для України у 2025 році

<i>Критерій прийнятності</i>	<i>Його практичний зміст</i>	<i>Важливість для України</i>	<i>Враховування США</i>	<i>Ігнорування критерію</i>	<i>Висновок</i>
Безпекова незворотність домовленостей	Домовленість має не просто зупинити бойові дії, а створити механізм, який ускладнює або робить політично й військово надто дорогим повторний напад Росії	Україна вже має досвід того, що формальні домовленості без реального механізму стримування не гарантують безпеки	США можуть підтримати цей критерій через участь у гарантіях, координацію з союзниками, збереження допомоги та механізми реагування	Припинення бойових дій перетворюється на тимчасову паузу, яку Росія може використати для відновлення сил	Це головний критерій, бо без нього будь-який мир буде нестійким
Неприпустимість легітимації агресії	Угода не повинна прямо або опосередковано визнавати право Росії на здобутки, отримані силою	Для України це питання не лише територій, а й принципу державного суверенітету	США можуть прагнути обережних формулювань, щоб не зірвати переговори, але вони не мають перетворюватися на фактичне визнання російських вимог	Виникає небезпечний прецедент, за якого агресія може винагороджуватися політично	Формулювання угоди мають бути юридично і політично чіткими
Збереження оборонної спроможності України після угоди	Україна повинна мати право і можливість підтримувати сильну армію, розвивати оборонний сектор і співпрацювати з партнерами	Без власної оборонної спроможності і навіть міжнародні гарантії залишаються неповними	США можуть підтримувати цей напрям як менш ризикову альтернативу прямим союзницьким зобов'язанням	Україна стає залежною від доброї волі зовнішніх акторів і вразливою до повторної агресії	Мир без сильної України не буде стабільним
Механізм перевірки і відповідальності	Будь-які домовленості мають містити процедури фіксації	Росія може використовувати нечіткість угоди для поступового	США можуть брати участь у створенні моніторингових форматів або	Угода перетворюється на декларацію без сили примусу	Контроль є не технічною деталлю, а основою життєздатно

	порушень, відповідальних акторів і наслідки для порушника	її розмивання	підтримувати коаліційний контроль		сті врегулювання
Збереження міжнародної коаліції підтримки України	Навіть після домовленості і Україна не повинна втратити політичну, військову та економічну підтримку партнерів	Після припинення активних бойових дій загроза не зникає автоматично	США можуть координувати перехід від воєнної підтримки до довгострокової безпекової взаємодії	Партнери можуть вважати питання “закритим”, тоді як Росія зберігатиме потенціал тиску	Після угоди підтримка не менш важлива, ніж підтримка під час війни
Українська суб’єктність у визначенні умов	Україна має бути учасником формування, погодження і контролю домовленостей, а не лише стороною, якій повідомляють результати	Без участі України будь-яка формула врегулювання втрачає легітимність і практичну стійкість	США можуть виступати посередником, але не повинні замінювати українську позицію власною логікою політичної доцільності	Зростає ризик домовленостей, які зручні зовнішнім акторам, але небезпечні для України	Врегулювання без України як повноцінного суб’єкта не може бути стабільним

*Джерело: розробка автора на основі [1; 5; 7; 12; 21; 41; 45; 49; 53; 56; 65; 66].

Як видно з табл. 3.24., прийнятність врегулювання для України визначається не одним показником, а сукупністю умов. Недостатньо лише зафіксувати припинення вогню або провести переговори за участі міжнародних партнерів. Якщо не буде гарантій, контролю, оборонної спроможності та чіткої позиції щодо неприйнятності легітимації агресії, домовленість ризикує стати не завершенням війни, а її перенесенням у менш видиму, але не менш небезпечну форму.

Тому, роль США дуже важлива. Вашингтон здатен або підняти якість переговорного процесу, наполягаючи на гарантіях і контролі, або, навпаки, знизити її, якщо головним пріоритетом стане швидкість політичного результату.

Для України найнебезпечнішим є варіант, коли США прагнуть продемонструвати дипломатичний успіх, але не наполягають на достатньо сильній післягодній безпеці [21; 41; 49; 53]. Оскільки, часто найбільші ризики виникають не під час підписання домовленості, а після неї. Якщо угода не має механізму виконання, не передбачає збереження підтримки України і не містить інструментів реагування на порушення, вона може дуже швидко втратити практичне значення (табл. 3.25).

Таблиця 3.25.

Післягодні ризики врегулювання та роль США у їх мінімізації

<i>Післягодній ризик</i>	<i>Його прояв після домовленостей</i>	<i>Ризик для України</i>	<i>Роль США</i>	<i>Зменшення ризику</i>	<i>Оцінка</i>
Використання паузи Росією для відновлення сил	Після припинення активних бойових дій Росія може перегрупувати і війська, відновити запаси, переорієнтувати економіку та підготувати новий етап тиску	Україна може опинитися в ситуації, коли формально війна зупинена, але реальна загроза швидко відновлюється	США можуть підтримувати і спостереження, збереження військової допомоги Україні та санкційний тиск на Росію	Заборона нарощування сил біля лінії зіткнення, моніторинг, швидкі наслідки за порушення	Без цього ризику будь-яке перемир'я може стати подарунком для Росії
Ослаблення міжнародної уваги до України	Після оголошення "миру" партнери можуть поступово зменшувати політичну активність і ресурси	Україна залишиться з невирішеною загрозою, але вже з меншим рівнем зовнішньої підтримки	США можуть утримувати коаліційну увагу через регулярні консультації, програми безпеки та дипломатичний моніторинг	Інституціоналізовані формати підтримки після угоди	Ризик високий, бо політична втома від війни може швидко перетворитися на втрату фокусу
Розмитість гарантій безпеки	Гарантії можуть бути сформульовані як загальні заяви без чітких	У разі нового нападу Україна може знову опинитися в	США можуть наполягати на практичних, а не	Чіткі процедури реагування, визначені види підтримки, попередньо погоджені	Декларативні гарантії створюють ілюзію захисту, але не замінюють

	зобов'язань і механізмів реагування	ситуації очікування політичного рішення партнерів	декларативних гарантіях	механізми допомоги	реальної безпеки
Втрата санкційного важеля	Санкції можуть бути пом'якшені одразу після початку переговорів або першої домовленості	Росія отримає економічне полегшення, не довівши реальної зміни поведінки	США можуть прив'язати санкційне пом'якшення до перевірюваного виконання конкретних умов	Принцип “спочатку виконання — потім пом'якшення”	Санкції мають залишатися важелем контролю, а не нагородою за сам факт переговорів
Нечіткість статусу окупованих територій	Територіальне питання може бути відкладене без чіткої правової позиції щодо невизнання окупації	Це створює ризик фактичного закріплення російського контролю через тривалу невизначеність	США можуть підтримувати формулу невизнання силових змін кордонів	Юридична фіксація невизнання окупації та політична підтримка позиції України	Відкладення питання не повинно перетворюватися на мовчазне прийняття статус-кво
Послаблення української оборонної модернізації	Після угоди може виникнути спокуса скоротити допомогу й відкласти довгострокове посилення України	Без модернізованої оборони Україна залишиться залежною від зовнішньої реакції в разі нового нападу	США можуть підтримувати оборонне планування, навчання, виробництво, ППО та технологічну співпрацю	Перехід від кризової допомоги до довгострокової оборонної програми	Саме післяугодна оборонна модернізація визначає реальну стійкість миру

*Джерело: розробка автора на основі [1; 5; 7; 12; 21; 41; 45; 49; 53; 56; 65; 66].

Як видно з табл. 3.25., для України найбільш небезпечним є не сам компроміс, а ситуація, коли компроміс знімає зовнішній тиск із Росії швидше, ніж створює реальні механізми захисту України. Тому позиція США має значення не лише під час переговорів, а й після них. Якщо Вашингтон обмежиться роллю ініціатора угоди, але не братиме участі у підтримці її виконання, врегулювання може залишитися нестійким.

Будь-які переговори передбачають певну гнучкість, але не всяка гнучкість прийнятна. Для України поступки можуть бути тактичними лише тоді, коли вони не руйнують стратегічних основ державності, безпеки та міжнародно-правової позиції. США, зі свого боку, можуть бути зацікавлені в тому, щоб розширити простір компромісу, однак такий простір не може включати питання, які становлять основу українського суверенітету [12; 21; 53] (табл. 3.26).

Таблиця 3.26.

Допустимі переговорні поступки у військово-політичному врегулюванні

<i>Сфера можливих поступок</i>	<i>Предмет обговорення</i>	<i>Що не повинно ставати предметом поступки</i>	<i>Погляд та думка США</i>	<i>Ризик для України</i>	<i>Висновок</i>
Темпи реалізації домовленостей	Поетапність виконання, графіки контролю, черговість технічних дій і гуманітарних заходів	Відмова від самого принципу контролю або від наслідків за порушення	США можуть підтримувати поетапність як спосіб зробити процес реалістичним	Росія може використовувати поетапність для затягування виконання	Поетапність допустима лише тоді, коли вона має чіткі умови і строки
Гуманітарні питання	Обміни, повернення цивільних, гуманітарні коридори, доступ міжнародних організацій	Використання гуманітарних тем як заміни безпекового врегулювання	США можуть подавати гуманітарні домовленості як видимий прогрес	Гуманітарний прогрес може створити ілюзію ширшого врегулювання	Гуманітарні питання важливі, але вони не можуть замінити гарантії безпеки
Формати міжнародної участі	Хто саме бере участь у контролі, гарантіях, консультаціях і моніторингу	Усунення України від ключових форматів або заміна її позиції позицією зовнішніх акторів	США можуть прагнути до ефективного вузького формату переговорів	Виникає ризик обговорення умов без повної української участі	Формат може бути гнучким, але участь України має бути обов'язковою
Технічні параметри припинення вогню	Лінії розмежування, правила спостереження, процедура повідомлення про порушення	Визнання цих ліній як політичного кордону або легітимація окупації	США можуть підтримувати технічні формули для швидкого зниження бойової	Технічна лінія може поступово перетворитися на політичний статус-кво	Технічне не повинно ставати політичним без згоди України

			активності		
Санкційні умови	Можливість часткового перегляду санкцій після виконання конкретних дій Росією	Зняття санкцій за сам факт переговорів або декларативні заяви	США можуть розглядати санкції як інструмент стимулювання Росії	Росія отримує винагороду без реальних поступок	Санкційні поступки мають бути тільки відповіддю на перевірене виконання
Майбутні безпекові формули	Конкретні механізми співпраці, консультацій, військової підтримки, гарантій	Обмеження права України на самостійний вибір безпекових партнерств	США можуть шукати формулу, яка зменшує напругу з Росією	Україна може втратити простір для майбутнього безпекового розвитку	Безпекова формула не повинна обмежувати суверенне право України на вибір союзників

*Джерело: розробка автора на основі [1; 5; 7; 12; 21; 41; 49; 53; 56; 65; 66].

Як видно з табл. 3.26., у переговорах існує простір для технічної гнучкості, але не для поступок, які підривають базові основи української безпеки. Україна може погоджуватися на поетапність, технічні режими контролю, гуманітарні домовленості або різні формати міжнародної участі. Однак вона не може погоджуватися на легітимацію агресії, декларативні гарантії без механізмів, послаблення власної обороноздатності або обмеження права на майбутнє безпекове партнерство.

Виходячи з цього, військово-політичне врегулювання війни у 2025 році має оцінюватися не за фактом домовленості, а за її здатністю створити реальний, контрольований і довгостроковий безпековий порядок. Позиція США у цьому процесі є визначальною, оскільки саме Вашингтон може впливати на темп переговорів, зміст гарантій, санкційну логіку та участь союзників. Водночас американське прагнення до швидкого результату не повинно підміняти українську потребу в безпечному результаті. Для України прийнятним може бути лише таке врегулювання, яке не фіксує агресію як політичну норму, не послаблює її оборонної спроможності, не залишає гарантії на рівні декларацій і не виключає її з процесу визначення власного майбутнього.

Отже, аналіз військово-політичних аспектів врегулювання російсько-української війни та переговорних ініціатив США у 2025 році дозволяє зробити наступні висновки:

1) позиція США щодо врегулювання війни має системний характер і формується через поєднання військових, дипломатичних та політичних інструментів, що охоплюють як процес переговорів, так і визначення їх змісту, послідовності та умов реалізації;

2) у процесі формування переговорної політики відбувається поступова трансформація її логіки — від підтримки України як інструменту стримування Росії до використання цієї підтримки як елемента впливу на параметри можливого політичного врегулювання;

3) переговорний процес формується як результат складної взаємодії інтересів США, України, Росії та союзників, що зумовлює його багаторівневність, варіативність і залежність від зовнішніх політичних та військових факторів;

4) роль США у врегулюванні має подвійний характер, поєднуючи здатність формувати переговорну архітектуру, визначати порядок денний і забезпечувати ресурсну підтримку з одночасним ризиком спрощення змісту врегулювання через орієнтацію на швидкий політичний результат.

Таким чином, у 2025 році США виступають ключовим актором, який впливає не лише на можливість початку переговорів, а й на їхню структуру, зміст і потенційні результати. Врегулювання війни формується не як лінійний процес досягнення миру, а як складна система політичних і безпекових рішень, у межах якої визначається баланс між швидкістю досягнення домовленостей і їхньою довгостроковою стійкістю. Україна зберігає центральне місце у цьому процесі, однак характер і результати врегулювання дедалі більше залежать від здатності поєднувати власну переговорну позицію з впливом зовнішніх акторів, передусім Сполучених Штатів Америки.

РОЗДІЛ 4

ПРОБЛЕМИ АМЕРИКАНСЬКО-УКРАЇНСЬКИХ ВІДНОСИН У 2025 РОЦІ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЇХ ПОДАЛЬШОГО РОЗВИТКУ В НОВИХ ПОЛІТИЧНИХ УМОВАХ

Після повернення Дональда Трампа до влади Україна не зникає з порядку денного США, однак змінюється сама логіка її присутності в американській зовнішній політиці. Якщо раніше український напрям часто пояснювався через категорії підтримки демократії, протидії російській агресії та збереження міжнародного порядку, то у 2025 році дедалі більшого значення набувають прагматичні критерії: що саме США отримують від підтримки України, якими є витрати цієї підтримки, як її можна пов'язати з переговорним процесом і яку частину відповідальності мають взяти на себе європейські партнери [21; 24; 41; 49; 53; 56].

Тому головна проблема американсько-українських відносин у 2025 році полягає не в тому, що вони нібито втрачають значення, а в тому, що вони переходять у більш умовну та менш передбачувану форму. Партнерство зберігається, але перестає бути автоматичним. Підтримка залишається, але частіше потребує обґрунтування. Політичний діалог триває, але дедалі більше залежить від того, як Вашингтон бачить власні інтереси у ширшому глобальному контексті [45; 50; 65; 67].

Ця зміна створює для України нову якість виклику. Тож, доцільно виокремити кілька системних проблем, які визначають стан американсько-українських відносин у 2025 році. Кожна з них впливає з глибшої зміни американського зовнішньополітичного підходу: персоналізації рішень, посилення «America First», вимоги швидкого політичного результату, втоми від

тривалих міжнародних зобов'язань і прагнення перерозподілити тягар відповідальності між США та союзниками [3; 21; 41; 45; 49] (табл. 4.1).

Таблиця 4.1.

Проблеми американсько-українських відносин у 2025 році

<i>Проблема</i>	<i>Її зміст</i>	<i>Прояв у двосторонніх відносинах</i>	<i>Причина виникнення у 2025 році</i>	<i>Наслідки для України</i>	<i>Можливий напрям мінімізації</i>
Невизначеність стратегічного статусу України у політиці США	Україна залишається важливою для США, але її місце вже не виглядає безумовно центральним і дедалі частіше залежить від ширших пріоритетів Вашингтона	Українське питання розглядається не окремо, а в контексті переговорів, конкуренції з іншими глобальними напрямками, відносин із Європою та внутрішньої політики США	Адміністрація Трампа переорієнтовує зовнішню політику на прагматичний розрахунок і видимий результат	Україна стикається з ризиком зниження політичної уваги, якщо її питання не пов'язане з безпосереднім інтересом США	Україна має доводити власну значущість не лише як отримувач допомоги, а як партнер, що зміцнює безпеку Європи та стримує Росію
Умовність партнерства	Підтримка США дедалі більше залежить від оцінки ефективності, політичної доцільності та готовності України до компромісів або реформ	Допомога, політичні сигнали й дипломатична підтримка частіше супроводжуються очікуваннями результату, контролю або конкретної поведінки	Внутрішньополітична критика витрат на Україну та стиль адміністрації Трампа роблять безумовну підтримку менш імовірною	Україна змушена адаптувати дипломатію до логіки постійного обґрунтування своєї важливості	Потрібна прозора комунікація результатів співпраці, демонстрація ефективності використання підтримки та формування взаємовигідних проєктів
Асиметрія очікувань між Україною та США	Україна очікує довгострокової стабільності і підтримки, тоді як	Київ робить акцент на безпеці й виживанні держави, а Вашингтон дедалі	Війна на виснаження створює різні горизонти сприйняття: для України це екзистенційне	Виникає ризик непорозумінь щодо темпів, цілей і допустимих	Необхідне постійне узгодження очікувань через дипломатичні канали,

	США можуть очікувати швидшого політичного результату або зменшення власного навантаження	частіше оцінює український напрям через витрати, ефективність і переговорну перспективу	питання, для США — один із зовнішньополітичних напрямів	компромісів	парламентські контакти, експертну комунікацію і роботу з американським суспільством
Залежність від політичного циклу США	Двосторонні відносини дедалі сильніше залежать від внутрішньої боротьби, виборчих настроїв і позиції конкретної адміністрації	Навіть стратегічні питання можуть ставати предметом партійної конкуренції або політичного торгу	Українська тема у 2025 році активно вбудовується у внутрішньоамериканську дискусію про роль США у світі	Україна отримує менш стабільну зовнішню опору, ніж очікувала раніше	Потрібно розвивати багаторівневі контакти не лише з адміністрацією, а й з Конгресом, штатами, експертним середовищем і громадською думкою
Ризик розриву між політичними заявами та практичними рішеннями	Формально США можуть підтверджувати підтримку України, але практичні рішення щодо її змісту, обсягів або строків можуть бути змінними	Заяви про підтримку не завжди гарантують сталість конкретних кроків, тому Україна змушена уважно відстежувати не лише риторичну, а й механізми реалізації	Адміністрація прагне зберегти гнучкість і не закріплювати підтримку у надто жорстких формах	Зростає складність планування у військовій, дипломатичній та економічній сферах	Україна має працювати над закріпленням домовленостей у більш формалізованих, багатосторонніх або програмних форматах
Посилення конкуренції за увагу США	Українське питання конкурує з іншими пріоритетами американської зовнішньої політики	Вашингтон може зміщувати фокус на інші регіони, внутрішні проблеми або глобальні виклики	«America First» передбачає жорсткіший відбір зовнішньополітичних пріоритетів	Україна ризикує втратити частину політичної видимості, якщо не підтримуватиме активну дипломатичну	Потрібна стратегія постійної політичної актуалізації України як ключового елемента європейської безпеки

				присутність	
--	--	--	--	-------------	--

*Джерело: розробка автора на основі [3; 21; 24; 41; 45; 49; 50; 53; 56; 65; 67].

Як видно з табл. 4.1., проблеми американсько-українських відносин у 2025 році мають не разовий, а системний характер. Найважливіше тут те, що вони не обов'язково означають погіршення відносин у прямому сенсі. Радше йдеться про їхню нову складність. Україна залишається партнером США, але цей статус потребує постійного підтвердження через дипломатичну активність, ефективність внутрішньої політики, здатність до взаємодії з союзниками і вміння пояснювати американському суспільству, чому підтримка України відповідає інтересам самих США.

Особливо важливо, що у 2025 році українсько-американські відносини дедалі більше переходять із площини «цінної очевидності» у площину «політичного обґрунтування!». Це означає, що аргументи про демократію, міжнародне право і протидію агресії залишаються важливими, але вже не є достатніми самі по собі. До них додається потреба показувати практичний ефект партнерства: безпековий, економічний, політичний і стратегічний [40; 45; 47; 50].

Україна має реагувати не лише на конкретні рішення адміністрації США, а й на глибшу зміну американського політичного мислення. Якщо у Вашингтоні зростає запит на прагматизм, то українська дипломатія повинна вміти показувати, що підтримка України є не лише морально правильною, а й стратегічно вигідною. Якщо в американській політиці посилюється вимога результату, Україна має краще комунікувати власну ефективність. Якщо США прагнуть, щоб Європа брала більше відповідальності, Україна має не протиставляти американський і європейський напрями, а поєднувати їх у єдину систему підтримки.

Тому, перспективи подальшого розвитку двосторонніх відносин залежать від того, яку модель взаємодії вдасться сформуувати після 2025 року (табл. 4.2).

Таблиця 4.2.

Можливі моделі подальшого розвитку американсько-українських
відносин після 2025 року

<i>Модель розвитку відносин</i>	<i>Її зміст</i>	<i>Умови формування</i>	<i>Переваги для України</i>	<i>Ризики для України</i>	<i>Оцінка перспективності</i>
Модель інерційного партнерства	Відносини зберігаються у загальному проукраїнському руслі, але без чіткої довгострокової стратегії та без суттєвого поглиблення	США не відмовляються від України, але уникають нових зобов'язань; Україна підтримує діалог, але не отримує якісно нової рамки співпраці	Дозволяє уникнути різкого погіршення відносин і зберегти базові канали взаємодії	Не вирішує проблему передбачуваності, залишає Україну залежною від поточних політичних рішень	Середня; можлива як найбільш «зручний» варіант, але недостатня для довгострокової безпеки
Модель умовного стратегічного партнерства	США продовжують підтримку України, але пов'язують її з результативністю, контролем, реформами, переговорною позицією та розподілом відповідальності із союзниками	Україна демонструє ефективність і готовність до системної взаємодії; США визнають український напрям важливим, але не безумовним	Дає змогу зберегти значний рівень підтримки та водночас зробити її більш структурованою	Надмірна умовність може перетворитися на інструмент тиску або обмеження українського маневру	Висока; це найбільш реалістична модель у нових політичних умовах
Модель трансатлантичного розподілу відповідальності	США залишаються ключовим політичним і технологічним партнером, але більшу частину практичного навантаження поступово беруть на себе європейські союзники	Вашингтон наполягає на більшій ролі Європи; Україна розвиває одночасно американський і європейський треки	Зменшує залежність України від одного центру ухвалення рішень і розширює базу підтримки	Координація стає складнішою, а різні партнери можуть мати різні темпи і пріоритети	Висока, якщо буде інституційно оформлена, а не залишиться набором окремих домовленостей

Модель прагматичної угодової взаємодії	Відносини будуються через конкретні угоди, проекти, ресурси, оборонно-промислового співпрацю або економічні домовленості	США оцінюють Україну через практичну вигоду, а Україна пропонує проекти, які мають цінність для Вашингтона	Може посилити інтерес США до України через конкретні матеріальні та стратегічні вигоди	Існує ризик звуження відносин до торгу і втрати ціннісно-безпекового виміру	Середньо-висока; корисна як доповнення, але не як єдина модель партнерства
Модель нестабільної ситуативної взаємодії	Підтримка залежить від короткострокових рішень, політичних заяв, кризових ситуацій і персональних позицій лідерів	Відсутність довгострокових домовленостей, висока політизація українського питання у США	Може давати окремі позитивні рішення у кризових моментах	Найбільш небезпечна через непередбачуваність, затримки та відсутність стратегічної рамки	Низька для України, хоча певні елементи цієї моделі можуть зберігатися

*Джерело: розробка автора на основі [21; 24; 41; 45; 49; 50; 53; 56; 65; 66; 67].

Як видно з табл. 4.2., для України найбільш прийнятною є не модель повної залежності від США та не модель формального збереження партнерства без реального змісту, а поєднання умовного стратегічного партнерства з трансатлантичним розподілом відповідальності. Такий підхід дозволяє зберегти роль США як ключового політичного актора, але водночас зменшує вразливість України перед можливими коливаннями американської політики. Іншими словами, майбутнє американсько-українських відносин має будуватися не лише навколо питання «що зробить Вашингтон», а й навколо питання «як Україна зможе вписати американську підтримку в систему власної безпеки».

Це особливо важливо через те, що у 2025 році старе розуміння стратегічного партнерства вже не повністю відповідає новим умовам. Партнерство більше не може спиратися лише на спільну позицію щодо Росії. Воно повинно мати ширшу основу: інституційну, економічну, безпекову, технологічну та комунікаційну. Якщо такої основи не буде, відносини

залишатимуться важливими, але надто залежними від політичних коливань у США.

Подальший розвиток американсько-українських відносин після 2025 року залежить не лише від того, яку позицію займатиме адміністрація Дональда Трампа, а й від того, наскільки Україна зможе перейти від логіки очікування підтримки до логіки активного управління партнерством. Це особливо важливо, оскільки нові політичні умови у США не скасовують значення України, але змушують інакше пояснювати це значення. Якщо раніше сама російська агресія значною мірою автоматично формувала аргумент на користь підтримки України, то у 2025 році цього вже недостатньо. Україна має показувати себе не лише як держава, що потребує допомоги, а як партнер, співпраця з яким відповідає інтересам самих Сполучених Штатів Америки [21; 24; 41; 49; 53].

Для України важливо зберегти американську підтримку, але ще важливіше – зробити її менш залежною від короткострокових політичних коливань у Вашингтоні. Це означає, що майбутня стратегія України повинна будуватися одразу на кількох рівнях: політичному, суспільно-комунікаційному, економічному, безпековому та багатосторонньому. Лише поєднання цих рівнів дозволяє зменшити ризик ситуації, коли зміна настроїв у Білому домі або Конгресі автоматично призводить до кризи у відносинах.

Особливо важливо, що Україна має працювати не тільки з адміністрацією США. У нових політичних умовах велике значення набуває ширша американська екосистема ухвалення рішень: Конгрес, аналітичні центри, медіа, регіональні політичні еліти, бізнес, українська діаспора, ветеранські та громадські середовища. Така багаторівнева взаємодія може зробити американсько-українські відносини більш стійкими, ніж у випадку, коли вони залежать переважно від персональної позиції президента або вузького кола посадовців [29; 41; 50; 65; 66] (табл. 4.3).

Таблиця 4.3.

Адаптація України до нової моделі американсько-українських відносин
після 2025 року

<i>Напрямок адаптації</i>	<i>Його зміст</i>	<i>Важливість у нових політичних умовах</i>	<i>Практичні кроки України</i>	<i>Очікуваний результат</i>	<i>Ризик в разі ігнорування</i>
Перехід від прохання про підтримку до демонстрації взаємної вигоди	Україна має пояснювати співпрацю зі США не лише через власні потреби, а через користь для американських інтересів: стримування Росії, стабільність Європи, розвиток оборонних технологій, доступ до практичного досвіду сучасної війни	Адміністрація Трампа тяжіє до прагматичної оцінки зовнішньої політики, тому морально-ціннісні аргументи мають доповнюватися аргументами практичної вигоди	Формування публічних і дипломатичних меседжів про внесок України у безпеку Заходу, просування спільних проєктів, демонстрація ефективності співпраці	Україна сприймається не як постійний отримувач допомоги, а як партнер, що створює цінність для США	Українське питання може поступово сприйматися як витратний напрям без достатньої віддачі
Інституційне закріплення співпраці	Співпраця має бути оформлена не лише політичними заявами, а програмами, довгостроковими механізмами, міжвідомчими форматами та регулярними консультаціями	Чим більше відносини залежать від персональних рішень, тим вищий ризик різких коливань після зміни політичної ситуації	Поглиблення регулярних двосторонніх форматів, фіксація напрямів співпраці у документах, створення постійних робочих механізмів	Відносини стають менш ситуативними і більш процедурно захищеними	Партнерство залишається вразливим до політичної кон'юнктури
Робота з американським суспільством і медіа	Україна має пояснювати свою позицію не лише політичним елітам, а й	У США громадська думка впливає на межі зовнішньополітичних рішень, особливо коли	Комунікаційні кампанії, робота з журналістами, експертами, університетам, діаспорою,	Підтримка України стає більш зрозумілою для американського	Українська тема може бути спрощена або використана у внутрішньополітичних суперечках

	ширшій американській аудиторії	йдеться про витрати, допомогу та міжнародні зобов'язання	локальними громадами	виборця	
Розвиток економічної та технологічної складової партнерства	Двосторонні відносини мають включати не лише безпекову підтримку, а й економічні, інвестиційні, енергетичні, інфраструктурні та оборонно-технологічні проекти	Прагматична політика США краще сприймає партнерство, яке має матеріальний, інвестиційний або технологічний зміст	Підготовка інвестиційних пропозицій, залучення американського бізнесу, розвиток спільних оборонних і технологічних ініціатив	Відносини отримують додаткову основу, незалежну від суто політичної підтримки	Співпраця залишиться надто залежною від теми війни та допомоги
Багатоканальна дипломатія у США	Україна має працювати з різними центрами впливу: Білим домом, Конгресом, партійними структурами, штатами, експертними центрами, бізнесом	У 2025 році українське питання є політизованим, тому залежність лише від адміністрації створює надмірний ризик	Розширення контактів, робота з обома партіями, підтримка міжпарламентських зв'язків, залучення регіонального рівня	Зменшується ризик різкого погіршення відносин через зміну позиції одного політичного центру	Україна стає заручником вузького політичного каналу
Поєднання американського і європейського напрямів	Україна має будувати відносини зі США не як альтернативу в Європі, а як частину ширшої трансатлантичної рамки	США дедалі частіше очікують, що європейські партнери братимуть більшу відповідальність за Україну	Координація позицій із ЄС, НАТО, окремими європейськими державами, просування спільних форматів підтримки	Україна отримує ширшу й стійкішу основу міжнародної підтримки	У разі розриву між американським і європейським напрямками Україна може опинитися між різними очікуваннями партнерів

*Джерело: розробка автора на основі [21; 24; 29; 41; 45; 49; 50; 53; 56; 65; 66; 67].

Як видно з табл. 4.3., адаптація України до нових політичних умов не може зводитися лише до посилення дипломатичних контактів із Вашингтоном.

Потрібна ширша стратегія, у якій Україна одночасно пояснює свою цінність для США, формалізує співпрацю, працює з американським суспільством, розширює економічний зміст партнерства і не допускає протиставлення американського та європейського напрямів. У цьому сенсі майбутнє двосторонніх відносин залежить не тільки від того, наскільки США готові підтримувати Україну, а й від того, наскільки сама Україна здатна зробити цю підтримку політично вигідною, інституційно сталою і суспільно зрозумілою для американської сторони.

Найбільш важливою тут є зміна самої ролі України. Якщо Україна залишатиметься лише у позиції держави, яка просить підтримки, то її можливості впливати на американську політику будуть обмеженими. Натомість якщо вона зможе показати себе як держава, що має власну стратегічну цінність, тоді американсько-українські відносини отримають більш зрілу основу. Така цінність може проявлятися у різних формах: у внеску України у стримування Росії, у практичному військовому досвіді, у потенціалі оборонної промисловості, у можливостях відбудови, у розвитку енергетичної та технологічної співпраці [5; 7; 45; 47; 50; 65].

Однак навіть за умови активної української політики майбутній розвиток відносин не буде повністю лінійним. Він залежатиме від того, яка модель взаємодії поступово закріпиться після 2025 року (табл. 4.4).

Таблиця 4.4.

Прогностичні моделі розвитку американсько-українських відносин після
2025 року

<i>Модель розвитку</i>	<i>Її зміст</i>	<i>Умови, формування</i>	<i>Роль США</i>	<i>Дії України</i>	<i>Потенційний результат для двосторонніх відносин</i>

Модель керованого стратегічного партнерства	Відносини залишаються стратегічними, але стають більш структурованими, умовними та орієнтованими на конкретні результати	США не відмовляються від України, але прагнуть більшої ефективності, контролю та розподілу відповідальності; Україна демонструє здатність бути не лише отримувачем допомоги, а партнером	Вашингтон зберігає ключову роль, але пов'язує підтримку з результатами, прозорістю, взаємною вигодою та участю союзників	Україна має прийняти правила більш прагматичного партнерства, але не дозволити перетворити умовність на політичний тиск	Найбільш збалансована модель, яка дозволяє зберегти високий рівень співпраці без ілюзії автоматичної підтримки
Модель трансатлантичної опори	Американсько-українські відносини розвиваються не ізольовано, а як частина ширшої системи підтримки за участі Європи	США наполягають на більшій ролі союзників, а Європа поступово бере на себе більше практичних зобов'язань	США залишаються політичним і технологічним лідером, але частина навантаження переходить до європейських партнерів	Україна має координувати і американський і європейський напрями, не допускаючи розриву між ними	Модель зменшує залежність від одного центру ухвалення рішень, але потребує складнішої дипломатичної координації
Модель прагматично-економічного поглиблення	Партнерство переходить у більш матеріальну площину через інвестиції, ресурси, оборонні технології, відбудову, енергетику і спільні проєкти	США оцінюють зовнішню політику через вигоду, а Україна здатна запропонувати напрями співпраці, які мають цінність для американського бізнесу й держави	Вашингтон розглядає Україну не лише як безпековий виклик, а як простір можливостей	Україна має підготувати зрозумілі проєкти, правові гарантії, захист інвестицій і політичну стабільність	Відносини отримують додаткову економічну основу, що може підвищити їхню стійкість
Модель ситуативного партнерства	Співпраця зберігається, але залежить від конкретних криз, заяв, політичних	Відсутність довгострокових механізмів, висока внутрішньополітична нестабільність у	США реагують на події, але не формують стабільної довгострок	Україна змушена постійно адаптуватися до змін, працювати у режимі	Відносини залишаються важливими, але втрачають передбачуваність і

	домовленосте й і короткострокових рішень	США, слабка інституціоналізація контактів	ової рамки	кризової дипломатії	стратегічну глибину
Модель поступового дистанціювання	США зберігають формальну підтримку, але зменшують активність, перекладаючи більшу частину відповідальності на інших партнерів	Зміна пріоритетів США, втома від війни, конкуренція з іншими глобальними напрямами, слабка українська комунікація власної цінності	Вашингтон залишається присутнім, але дедалі менше визначає практичний зміст підтримки	Україна має компенсувати це через Європу, власну оборонну спроможність і економічну самодостатність	Це небажаний сценарій, який не означає розриву, але значно знижує силу двостороннього партнерства

*Джерело: розробка автора на основі [21; 24; 41; 45; 47; 49; 50; 53; 56; 65; 66; 67].

Як видно з табл. 4.4., в найближчій перспективі американсько-українські відносини, ймовірно, розвиватимуться як кероване стратегічне партнерство з елементами трансатлантичної опори і прагматично-економічного поглиблення. Це означає, що США не зникнуть із українського напрямку, але їхня участь дедалі більше залежатиме від ефективності, взаємної вигоди, ролі союзників і здатності України формалізувати співпрацю.

Найбільш небезпечним є сценарій ситуативного партнерства або поступового дистанціювання. Їхня загроза полягає не в різкому розриві, а у повільному зменшенні стратегічної визначеності. Тобто, формально контакти зберігаються, заяви продовжуються, окремі рішення ухвалюються, але відносини втрачають довгострокову рамку. Для України це означало б повернення до постійної залежності від кризових обставин, тоді як її національні інтереси потребують не випадкової, а сталої підтримки.

Тому головним завданням України є не лише зберегти американську увагу, а й перевести її у більш стійкі формати (табл. 4.5).

Таблиця 4.5.

Довгостроковий розвиток американсько-українських відносин у нових
політичних умовах

<i>Складова розвитку</i>	<i>Її зміст</i>	<i>Важливість для США</i>	<i>Важливість для України</i>	<i>Реалізація</i>	<i>Очікуваний ефект</i>
Політична двопартійність підтримки	Підтримка України має залишатися не тільки позицією однієї адміністрації, а ширшим консенсусом різних політичних сил у США	Дозволяє Вашингтону зберігати послідовність зовнішньої політики навіть за внутрішньої конкуренції	Зменшує ризик різких змін після політичних коливань у США	Активна робота України з обома партіями, Конгресом, штатами, експертними центрами та громадськими середовищами	Партнерство стає менш залежним від персонального стилю конкретного президента
Практична взаємовигідність	Відносини мають демонструвати конкретну користь для обох сторін, а не будуватися лише на допомозі	Відповідає прагматичному стилю політики США і дозволяє пояснювати співпрацю американському виборцю	Дає Україні змогу вийти з образу постійного отримувача підтримки	Підготовка спільних проєктів у сфері оборонних технологій, енергетики, відбудови, інфраструктури та інвестицій	Україна стає для США не лише проблемою безпеки, а й джерелом можливостей
Інституційна сталість домовленостей	Співпраця має бути закріплена у програмах, процедурах, форматах консультацій і довгострокових механізмах	Дає США можливість контролювати результати й одночасно уникати хаотичних рішень	Забезпечує передбачуваність і дає змогу планувати політику на кілька років уперед	Регулярні діалоги, спільні робочі групи, програмні документи, прозорі механізми виконання домовленостей	Відносини переходять від політичних заяв до стабільної практики
Трансатлантична координація	Американська підтримка має бути пов'язана з європейською, а не	США отримують можливість розподілити відповідальність і зменшити	Україна отримує ширшу базу підтримки й меншу залежність від одного	Узгодження позицій із США, ЄС, НАТО та окремими європейськими	Партнерство стає менш вразливим до політичних змін у Вашингтоні

	існувати окремо	одностороннє навантаження	партнера	державами	
Суспільна легітимність українського питання у США	Підтримка України має бути зрозумілою не лише політикам, а й американському суспільству	Громадська підтримка знижує політичні витрати для адміністрації та Конгресу	Допомагає зберегти стабільність підтримки навіть у складні періоди	Комунікація через медіа, діаспору, університети, експертні платформи, регіональні контакти	Українське питання менше залежить від інформаційних атак і внутрішньополітичних маніпуляцій
Українська внутрішня спроможність	Чим сильнішою, прозорішою і більш стійкою є Україна, тим легше їй обґрунтовувати партнерство зі США	США зацікавлені співпрацювати з державою, яка здатна ефективно використовувати підтримку	Внутрішня спроможність зменшує залежність від зовнішніх рішень	Реформи, прозорість, оборонна стійкість, економічна адаптація, антикорупційна політика	Партнерство стає більш рівноправним і менш патерналістським

*Джерело: розробка автора на основі [21; 24; 29; 40; 41; 45; 47; 49; 50; 53; 56; 65; 66; 67].

Як видно з табл. 4.5., перспективи американсько-українських відносин залежать від того, чи вдасться перетворити їх із політично чутливої взаємодії на більш інституційно закріплене партнерство. При цьому жодна опора не працює окремо. Політична двопартійність без практичної взаємовигідності може залишитися формальною. Економічні проєкти без інституційної сталості можуть не витримати політичних змін. Трансатлантична координація без української внутрішньої спроможності може перетворитися на залежність від зовнішніх центрів. Тому майбутня модель має бути комплексною.

Виходячи з цього, перспективи американсько-українських відносин у нових політичних умовах, залежать від поєднання американської політичної волі, європейської участі, внутрішньої стійкості України та здатності Києва запропонувати Вашингтону не лише аргумент про необхідність допомоги, а й аргумент про взаємну вигоду. Найбільш перспективною виглядає модель

керованого стратегічного партнерства, доповнена трансатлантичною координацією та прагматичною економічною співпрацею. Це дозволить Україні зменшити ризики непередбачуваності, зберегти американську підтримку і водночас поступово перейти до більш зрілої форми двосторонньої взаємодії.

Отже, аналіз проблем американсько-українських відносин у 2025 році та перспектив їх подальшого розвитку в нових політичних умовах дозволяє зробити наступні висновки:

1) американсько-українські відносини зберігають стратегічний характер, однак їх зміст зазнає трансформації, що проявляється у переході від відносно стабільної та передбачуваної моделі партнерства до більш гнучкої, умовної та політично залежної форми взаємодії. Тобто, поєднуючи зростання ризиків нестабільності та політизації з одночасним формуванням можливостей для переходу до більш зрілої, інституціоналізованої та взаємовигідної моделі співпраці;

2) в процесі розвитку відносин відбувається поступове зміщення акцентів: від безумовної підтримки України до прагматично орієнтованого підходу, у межах якого рішення США дедалі більше визначаються критеріями ефективності, витрат і політичної доцільності;

3) подальша динаміка двосторонніх відносин формується як результат взаємодії внутрішньополітичних процесів у США, змін у міжнародному середовищі та здатності України адаптуватися до нових умов, що зумовлює їхню варіативність, багаторівневність і залежність від зовнішніх факторів;

Таким чином, у 2025 році американсько-українські відносини залишаються одним із ключових елементів зовнішньополітичного позиціонування України, проте їхній характер змінюється відповідно до ширшої трансформації політики США. Партнерство більше не функціонує як автоматичний і безумовний механізм підтримки, а формується як результат складного поєднання політичних рішень, стратегічних інтересів і взаємних очікувань. Україна зберігає важливе місце у системі американських пріоритетів, однак подальший рівень і зміст цієї взаємодії дедалі більше

залежить від її здатності інтегруватися у нову логіку міжнародних відносин, що базується на поєднанні безпекових, політичних і прагматичних факторів.

ВИСНОВКИ

В результаті проведеного дослідження, було досягнуто поставленої мети – комплексно проаналізовано зовнішню політику адміністрації Дональда Трампа щодо України у 2025 році, визначено особливості її формування, реалізації та впливу на розвиток українсько-американських відносин в умовах триваючої російсько-української війни. Проведений аналіз дозволив простежити трансформацію підходів США до України на інституційному, економічному, військово-політичному та дипломатичному рівнях, а також оцінити їхній вплив на перспективи подальшого розвитку двосторонніх відносин. Отримані результати дослідження дають змогу зробити наступні висновки:

1. Дослідження показало, що у 2025 році процес формування політики США щодо України характеризувався посиленням ролі Білого дому та зростанням впливу персоналізованого стилю ухвалення зовнішньополітичних рішень. При цьому Державний департамент США зберігав функцію дипломатичного супроводу та інституційного оформлення політики, однак його автономність у порівнянні з попередніми роками частково звузилася. Водночас важливу роль у формуванні американської позиції відігравали Конгрес США, політичне оточення президента, аналітичні центри та внутрішньополітична ситуація у Сполучених Штатах Америки. Це зумовило появу певної суперечливості та меншої передбачуваності політики щодо України.

2. Аналіз офіційної позиції США щодо російсько-української війни засвідчив, що адміністрація Дональда Трампа формально зберігала підтримку суверенітету та територіальної цілісності України, однак зміст цієї підтримки поступово трансформувалася. У 2025 році американська риторика дедалі більше

поєднувала підтримку України із прагненням до переговорного врегулювання війни, переглядом масштабів міжнародних зобов'язань США та акцентом на національних інтересах Америки. У результаті політика США щодо України почала набувати більш прагматичного характеру, де підтримка України дедалі частіше розглядалася не лише як питання безпеки та міжнародного права, але й як елемент ширшої зовнішньополітичної стратегії США.

3. У ході дослідження економічних інструментів політики США щодо України було встановлено, що фінансова підтримка України у 2025 році залишалася важливим елементом американської політики, однак її механізми ставали більш політизованими та залежними від внутрішньополітичних процесів у США. Конгрес дедалі активніше використовував бюджетні механізми як інструмент впливу на зовнішню політику, а фінансова допомога супроводжувалася посиленням вимог щодо контролю, прозорості та політичної доцільності її використання. Крім того, було з'ясовано, що економічні інтереси США у відносинах з Україною у 2025 році охоплювали не лише питання підтримки української економіки, а й доступ до стратегічних ресурсів, енергетичного сектору, логістичних можливостей та майбутньої участі американського бізнесу у процесах післявоєнного відновлення України.

4. Проведений аналіз військової політики США щодо України показав, що у 2025 році військова підтримка України залишалася одним із ключових напрямів американської політики, однак її характер зазнав помітних змін. Якщо у попередні роки домінував підхід до масштабної та системної допомоги, то адміністрація Дональда Трампа дедалі частіше наголошувала на необхідності підвищення ефективності використання ресурсів, перерозподілу відповідальності між союзниками та пошуку політичних шляхів завершення війни. Водночас США продовжували відігравати провідну роль у забезпеченні обороноздатності України, зокрема у сфері військових поставок, підготовки кадрів, координації безпекової допомоги та підтримки оборонного сектору.

5. Дослідження проблем американсько-українських відносин у 2025 році дозволило встановити, що головною особливістю цього періоду стала

зростаюча залежність двосторонніх відносин від внутрішньополітичної ситуації у США. Україна залишалася важливим партнером Вашингтона, однак характер підтримки дедалі більше визначався політичними дискусіями всередині американської політичної системи. Це створювало додаткові ризики для стабільності двосторонніх відносин, але водночас зберігало можливості для подальшого розвитку стратегічного партнерства, особливо у сферах безпеки, економічної співпраці та післявоєнного відновлення України.

Таким чином, проведене дослідження має як теоретичне, так і практичне значення. Воно дозволяє комплексно оцінити особливості зовнішньої політики адміністрації Дональда Трампа щодо України у 2025 році, простежити трансформацію американських підходів до підтримки України та визначити основні тенденції розвитку українсько-американських відносин у нових політичних умовах. Отримані результати можуть бути використані у подальших наукових дослідженнях міжнародних відносин, зовнішньої політики США, безпекових процесів у Європі, а також у практичній діяльності фахівців у сфері політичного аналізу та міжнародної політики.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. (Не) новий мирний план Трампа для України: усе, що нині відомо // Hromadske. 2025. URL: <https://hromadske.ua/polityka/255082-nenovyy-myorny-plan-trampa-dlia-ukrayiny-use-shcho-nyni-vidomo>. (дата звернення: 02.04.2026).
2. «Епоха покладатися на інших» в обороні завершилася. Реакція Європи на рішення США призупинити військову допомогу Україні. Голос Америки. 2025. URL: <https://www.holosameryky.com/a/evropa-reahuye-na-pryzupynennia-trumpom-dopomohy-ukrayini/7996372.html>. (дата звернення: 02.04.2026).
3. Америка понад усе: перші неоднозначні рішення Трампа у зовнішній політиці. Слово і діло. 2025. URL: <https://www.slovoidilo.ua/2025/02/03/infografika/polityka/ameryka-use-pershi-neodnoznachni-rishennya-trampa-zovnishnij-polityczy>. (дата звернення: 02.04.2026).
4. Батюк Н. У США увесь 2025 рік тривала внутрішня війна за Україну. – «The New York Times» // 24 Канал. 2026. URL: https://24tv.ua/geopolitics/viyna-ukrayini-yak-ssha-donald-tramp-dopomagayut-kiyevu_n2981275. (дата звернення: 02.04.2026).
5. Белєсков М. Місяць втрати ілюзій. Як лютий змінив курс США щодо України та чи є Києву на що сподіватися? Forbes Ukraine. 2025. URL: <https://forbes.ua/svit/misyats-vtrati-ilyuziy-yak-lyutiy-zminiv-kurs-ssha-shchodo-ukraini-ta-chi-e-kiyevu-na-shcho-spodivatisya-analizue-mikola-beleskov-10032025-27869>. (дата звернення: 02.04.2026).
6. Белєсков М. Трамп проти Трампа. Що має зробити новий президент США для посилення переговорної позиції України з Росією? // Forbes Ukraine. 2025. URL: <https://forbes.ua/war-in-ukraine/ukraina-bez-nato-ta-sil-oboroni-pro>

[shcho-donald-tramp-mae-nagadati-putinu-shchob-posiliti-pozitsii-ukraini-u-viyni-ta-mozhlyvikh-peregovorakh-rozpovidae-analitik-mikola-beleskov-20012025-26423](#).

(дата звернення: 03.04.2026).

7. Белєсков М. Трансформація світового порядку під впливом зовнішньополітичних підходів адміністрації Трампа: наслідки для України. Київ: Центр міжнародної безпеки; Представництво Фонду Конрада Аденауера в Україні, 2025. 13 с. URL: https://analytics.intsecurity.org/wp-content/uploads/2025/07/Bielieskov_World_Order_US_Policy_UKR.pdf. (дата

звернення: 02.04.2026).

8. Белоко́лос О. Деякі роздуми про зовнішньополітичний рік Трампа і «американське сторіччя». Центр досліджень національної стійкості. 2025. URL: <https://cnrs.org.ua/deyaki-rozdumy-pro-zovnishnopolitychnyj-rik-trampa-i-amerykanske-storichchya/>. (дата звернення: 02.04.2026).

9. Білий дім ставить на паузу всю військову допомогу Україні. Голос Америки. 2025. URL: <https://www.holosameryky.com/a/dopomoga-ukraini-scha/7996187.html>. (дата звернення: 02.04.2026).

10. Білоус Н. «Виявився більш гнучким». Адміністрація Трампа може допомогти Україні повернутися на сильну позицію до початку будь-яких переговорів – «Bloomberg» // NV. 2025. URL: <https://nv.ua/ukr/world/geopolitics/plan-trampa-shchodo-ukrajini-u-yevropi-rozpovili-pro-pozitivni-zmini-50481386.html>. (дата звернення: 02.04.2026).

11. Брайлян Є. Трамп 2.0 і Україна: чого очікувати від США після інавгурації нового президента. Детектор медіа. 2025. URL: <https://detector.media/infospace/article/237345/2025-01-21-tramp-20-i-ukraina-chogo-ochikuvaty-vid-ssha-pislya-inavguratsii-novogo-prezydenta/>. (дата звернення: 02.04.2026).

12. В адміністрації Трампа немає чіткої політики щодо припинення агресії РФ проти України – «Politico» // Укрінформ. 2025. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-world/4066103-v-administracii-trampa-nemaie-citkoi-politiki-sodo-pripinenna-agresii-rf-proti-ukraini-politico.html>. (дата

звернення: 02.04.2026).

13. В оновленому мирному плані Україна відкинула відмову від Донбасу та НАТО – «The New York Times» // Апостроф. 2025. URL: <https://apostrophe.ua/politics/v-onovlenomu-mirnomu-plani-ukrajina-vidkinula-vidmovu-vid-donbasu-ta-nato-nyt.html>. (дата звернення: 02.04.2026).

14. Віднянський С., Мартинов А. Російсько-українська війна та міжнародне співтовариство: монографія. К.: Інститут історії України НАН України, 2023. 264 с.

15. Ворожко Т. Логіка Трампа. Що важливо для інтересів США і як це може допомогти Україні? // Радіо Свобода. 2025. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/lohika-trampa-u-chom-vona-polyahaye/33317338.html>. (дата звернення: 03.04.2026).

16. Гарькавий Є. М., Рубель К. В. Механізми ведення гібридної війни у гуманітарній сфері // Вісник Донецького національного університету імені Василя Стуса. Сер.: Політичні науки. 2024. № 9. С. 30–35.

17. Годж Н. Нова реальність після Мюнхена: що робити Україні? // Радіо Свобода. 2025. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/rfe-rl-myunkhenska-konferentsiya-zelenskyi-analiz/33316801.html>. (дата звернення: 03.04.2026).

18. Гончаренко Р. Європа змінює план Трампа щодо України: що кажуть експерти // DW. 2025. URL: <https://www.dw.com/uk/evropa-zminue-plan-trampa-sodo-ukraini-so-kazut-eksperti/a-74872020>. (дата звернення: 03.04.2026).

19. Городня Н. Д. Зовнішня політика адміністрації Д. Трампа в Східній Азії: виклики для регіональної стабільності. Міжнародні відносини. Серія «Політичні науки». 2018. № 18. С. 40–49.

20. Де Зердейн П., Білоусенко О., Латишев І. До подій в Овальному кабінеті. Як іноземні медіа писали про плани Трампа завершити війну. Детектор медіа. 2025. URL: <https://detector.media/oglyad-i-zmi/article/238757/2025-03-04-do-podiy-v-ovalnomu-kabinet-i-yak-inozemni-media-pysaly-pro-plany-trampa-zavershyty-viynu/>. (дата звернення: 02.04.2026).

21. Дебелоп Я. Нова політика США щодо України: як Трамп змінює

глобальну роль Америки. Укрінформ. 2025. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-world/3967454-nova-politika-ssa-sodo-ukraini-ak-tramp-zminue-globalnu-rol-ameriki.html>. (дата звернення: 02.04.2026).

22. Дональд Трамп переосмислив підтримку України: від повного забезпечення зброєю до потужних санкцій щодо Росії. Ukraine Inform. 2025. URL: <https://ukraine-inform.com/donal-d-tramp-pereosmisliv-p-dtrimku-ukra-ni-ta-zbro-v-d-povnogo-zabezpechennya-do-potuzhnih-sankc-y-schodo-ros>. (дата звернення: 02.04.2026).

23. Екел М., Гроєц В. Києву потрібна американська зброя. Трамп хоче українські рідкісно-земельні мінерали. // Радіо Свобода. 2025. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/rfe-rl-amerykanska-zbroya-tramp-ridkozemelni-mineraly/33303082.html> (дата звернення: 03.04.2026).

24. Зміна зовнішньої політики США матиме величезні наслідки для України і Європи – доповідь Мюнхенської конференції // Укрінформ. 2025. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-world/3958510-zmina-zovnisnoi-politiki-ssa-matime-velicezni-naslidki-dla-ukraini-i-evropi-dopovid-munhenskoj-konferencii.html>. (дата звернення: 02.04.2026).

25. Йозвяк Р. Чого очікувати від ЄС у 2025 році: аналіз. // Радіо Свобода. 2025. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/rfe-rl-yes-analiz-2025/33274911.html>. (дата звернення: 02.04.2026).

26. Карнаух А. А., Зайченко Л. М. Осмислення понять «довіра» та «політична довіра» у політичній науці. Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 22. 2020. Вип. 28. С. 60–66.

27. Каціоуліс К., Мілашич Ф. США більше не з нами. IPG Journal. 2025. URL: <https://www.ipg-journal.io/ua/rubriki/zovnishnja-politika-ta-bezpeka/ssha-bilshe-ne-z-nami-2761/>. (дата звернення: 02.04.2026).

28. Клайн Л. Хронологія зради України: як Трамп припиняє військову допомогу на користь Росії. LRT. 2025. URL: <https://www.lrt.lt/ua/novini/1263/2602154/khronologija-zradi-ukrayini-iak-tramp>

[pripiniaie-viis-kovu-dopomogu-na-korist-rosiyi](#). (дата звернення: 02.04.2026).

29. Ковальчук С. Хто впливає на Трампа? Як Україні підлаштуватися під новий стиль політики США. Європейська правда. 2025. URL: <https://www.eurointegration.com.ua/articles/2025/12/5/7226410/>. (дата звернення: 02.04.2026).

30. Колдомасов А., Субаріон А. Насправді у Трампа є план. Що таке «Проект 2025», який формує нову американську реальність. Детектор медіа. 2025. URL: <https://ms.detector.media/trendi/post/37690/2025-03-22-naspravdi-u-trampa-ie-plan-shcho-take-proiekt-2025-yakyy-formuie-novu-amerykansku-realnist/>. (дата звернення: 02.04.2026).

31. Комар М. Трамп – єдиний на планеті не розуміє, чого хоче Путін в Україні: інтерв'ю зі Стівеном Бланком // 24 Канал. 2025. URL: https://24tv.ua/geopolitics/zakinchennya-viyni-mirni-peregovori-politika-trampa-intervyyu_n2842428. (дата звернення: 02.04.2026).

32. Корнієнко В. О. Трамплін «Трампа 2.0»: перезавантаження чи стрибок у зовнішній політиці? // Український політико-правовий дискурс. 2025. С. 1–19. URL: <https://ppdnz.com.ua>. (PDF-файл). (дата звернення: 02.04.2026).

33. Кравченко О. Політика США щодо України за адміністрації Дональда Трампа: проблемні питання та перспективи. URL: <https://ud.gdip.com.ua/wp-content/uploads/2020/12/60.pdf>. (дата звернення: 02.04.2026).

34. Леліч М. Під знаком Трампа. Як Україна пережила 2025-й рік і що буде далі. РБК-Україна. 2025. URL: <https://www.rbc.ua/rus/news/pid-znakom-trampa-k-ukrayina-perezghila-2025-1767129924.html>. (дата звернення: 02.04.2026).

35. Лісунова К., Коваленко О. Якою буде підтримка України – американські законодавці про політику Трампа щодо України. Голос Америки. 2025. URL: <https://www.holosameryky.com/a/pidrymka-ukrainy-trump-congres/7927614.html>. (дата звернення: 02.04.2026).

36. Локіна А. Рік Трампа: як змінювалася позиція Вашингтона щодо РФ. Deutsche Welle. 2026. URL: <https://www.dw.com/uk/rik-trampa-ak->

[zminuvalasa-pozicia-vasingtona-sodo-rf/a-75579017](#). (дата звернення: 02.04.2026).

37. Мирончук В., Сидорук Т., Тимейчук І. Тенденції зовнішньополітичного курсу США за адміністрації Дональда Трампа. Регіональні студії. 2020. № 1(7). С. 191–201.

38. Нагайло Б. Як Україна викрила вибіркову дипломатію Трампа. Київ Post. 2026. URL: <https://www.kyivpost.com/uk/opinion/73001>. (дата звернення: 02.04.2026).

39. Назаренко М., Левицький А. Сучасний стан та шляхи вдосконалення політичної довіри в умовах демократизації. Публічне управління і право: історія, теорія, практика. 2021. Вип. 1. С. 48–54.

40. Най Дж. Якою буде зовнішня політика США у 2025 році // NV. 2024. URL: <https://nv.ua/ukr/opinion/tramp-ukrajina-amerikanskiy-politolog-pro-zmini-zovnishnoji-politiki-ssha-u-2025-roci-50448874.html>. (дата звернення: 02.04.2026).

41. Орлик В. Перші кроки нової адміністрації президента США Дональда Трампа. Національний інститут стратегічних досліджень, 2025. URL: https://niss.gov.ua/sites/default/files/2025-01/az_pershi_kroki_trampa_ukr_220125.pdf. (дата звернення: 02.04.2026).

42. Панченко Ю. Трамп відновлює допомогу ЗСУ, але чи надовго? Що впливає на політику США щодо України. Європейська правда. 2025. URL: <https://www.eurointegration.com.ua/articles/2025/07/8/7215445/>. (дата звернення: 02.04.2026).

43. Перепелиця Г. М. Україна – Росія. Війна в умовах співіснування : монографія. Київ : Стилос, 2015. 879 с.

44. Петренко І. Інавгурація Трампа: виклики та можливості для України // Главком. 2025. URL: https://glavcom.ua/columns/igor_petrenko/inavhuratsija-trampa-vikliki-ta-mozhlivosti-dlja-ukrajini-1041350.html. (дата звернення: 02.04.2026).

45. Пеца М. Рік під знаком Трампа. Як президент США влаштував політичний землетрус і розхитав Україну та світ. BBC News Україна. 2025.

URL: <https://www.bbc.com/ukrainian/articles/c36zz4d6z1zo>. (дата звернення: 02.04.2026).

46. Посилення прірви між США та Європою. Міжнародна реакція на рішення США призупинити військову допомогу Україні. Голос Америки. 2025. URL: <https://www.holosameryky.com/a/analitky-pro-pausu-u-dopomozi-ukrajini/7997226.html>. (дата звернення: 02.04.2026).

47. Потехін О. Зовнішня політика США у постбіполярному світі. Київ : Інститут світової економіки і міжнародних відносин НАН України, 2019. 288 с.

48. Рауфоглу А. Трамп обіцяє мир. У рекордному за тривалістю зверненні президент попередив Іран і згадав про Україну. // Радіо Свобода. 2026. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/tramp-zvernennya-prypynennya-viyny-ukrayina-iran/33687641.html>. (дата звернення: 02.04.2026).

49. Сидоренко С. Півкуля Дональда Трампа. Як США готують новий поділ світу та якими будуть наслідки. Європейська правда. 2026. URL: <https://www.eurointegration.com.ua/articles/2026/01/6/7228508/>. (дата звернення: 02.04.2026).

50. Сидоренко С. Як Трамп за рік розхитав і залякав Україну та світ. Європейська правда. 2025. URL: <https://www.eurointegration.com.ua/articles/2025/12/30/7228086/>. (дата звернення: 02.04.2026).

51. Січень І. Дональд Трамп та Україна: чи зміниться політика США стосовно України? // Борисфен Інтел. 2024. URL: <https://bintel.org.ua/analytics/donald-tramp-ta-ukrayina-chi-zminitsya-politika-ssha-stosovno-ukrayini/>. (дата звернення: 02.04.2026).

52. Слободян П. Підсумки 2025 року: як світ увійшов у епоху тривалої нестабільності. Explainer. 2025. URL: <https://explainer.ua/pidsumky-2025-roku-yak-svit-uvijshov-u-epohu-tryvaloyi-nestabilnosti/>. (дата звернення: 02.04.2026).

53. США хочуть дати Україні гарантії безпеки вже після укладання мирної угоди – «Politico» // Укрінформ. 2025. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-world/4063370-ssa-hocut-dati-ukraini-garantii->

[bezpeki-vze-pisla-ukladanna-mirnoi-ugodi-politico.html](https://nv.ua/ukr/world/geopolitics/ugoda-trampa-z-ukrajinoju-b-ye-po-avtoritetu-ssha-pishut-zahidni-zmi-50493748.html). (дата звернення: 02.04.2026).

54. США хочуть отримувати гроші в обмін на допомогу Україні, це підхід мафії – «The New York Times» // NV. 2025. URL: <https://nv.ua/ukr/world/geopolitics/ugoda-trampa-z-ukrajinoju-b-ye-po-avtoritetu-ssha-pishut-zahidni-zmi-50493748.html>. (дата звернення: 02.04.2026).

55. Тодоров І., Тодорова Н. Перші 100 днів другої каденції Трампа: зовнішня політика США та динаміка російсько-української війни. Геополітичні пріоритети України. 2025. № 1 (34). С. 21–32. URL: <http://geopolitics-of-ukraine.uzhnu.edu.ua/article/view/333290>. (дата звернення: 02.04.2026).

56. Трамп заявив про новий підхід США до підтримки України: європейці платять більше. NV. 2026. URL: <https://nv.ua/ukr/world/geopolitics/tramp-zayaviv-pro-noviy-pidhid-ssha-do-pidtrimki-ukrajini-yevropeytsi-platyat-bilshe-50596888.html>. (дата звернення: 02.04.2026).

57. Трамп оголосить про плани вийти з НАТО під час звернення до нації. // UA.News. 2026. URL: <https://ua.news/ua/world/tramp-ogolosit-pro-plani-viiti-z-nato-pid-chas-zvernennia-do-natsiyi>. (дата звернення: 02.04.2026).

58. Трифоненко К. Тарифна війна Трампа: що означає нова політика США для світу та України. Sestry. 2025. URL: <https://www.sestry.eu/statti/tarifna-viyna-trampa-shcho-oznachaie-nova-politika-ssha-dlya-svitu-ta-ukrayini>. (дата звернення: 02.04.2026).

59. Україна у відгуках зарубіжної преси: інформ.-бібліогр. бюлетень. Вип. 3 (193) (1–31 березня 2025 р.). Київ: Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського, 2025. 215 с. URL: https://nbuviap.gov.ua/images/informaciyni_vidanya/ukr_u_vidgukah/2025/2025_Ukraina_3.pdf. (дата звернення: 02.04.2026).

60. Фукуяма Ф. Витоки політичного порядку: від прадавніх часів до Французької революції / пер. з англ. Р. Корнута. Київ : Наш формат, 2020. 576 с.

61. Чернявська Д. Як США підтримують Україну: відмінності в

політиці адміністрацій Байдена і Трампа. Центр Дністрянського. 2025. URL: <https://dc.org.ua/news/yak-ssha-pidtrymuuyut-ukrayinu-vidminnosti-v-polityci-administraciyu-baydena-i-trampa>. (дата звернення: 02.04.2026).

62. Чупак О. Президент Трамп: великі ризики чи великі можливості для України. Українські студії стратегічних досліджень. 2024. URL: <https://ussd.org.ua/2024/11/07/prezydent-tramp-velyki-ryzyky-chy-velyki-mozhlyvosti-dlya-ukrayiny/>. (дата звернення: 02.04.2026).

63. Шлінчак В. Підсумки «року Трампа» // Еспресо. 2026. URL: <https://espresso.tv/poglyad-pidsumki-roku-trampa>. (дата звернення: 02.04.2026).

64. Щедрова Г. П., Кормич М. О. Чинник довіри як інструмент політичних технологій. Гілея: науковий вісник. 2020. Вип. 154. С. 335.

65. U.S. Department of State. URL: <https://www.state.gov>. (accessed: 10.04.2026).

66. U.S. Embassy in Ukraine. URL: <https://ua.usembassy.gov>. (accessed: 10.04.2026).

67. America first policy directive to the secretary of state. Executive order. 2025. January 20. URL: <https://www.whitehouse.gov/presidential-actions/2025/01/america-first-policy-directive-to-the-secretary-of-state/>. (accessed: 02.04.2026).

68. Atwood K., Cohen Z., Hansler J. Trump administration rushes to emulate Gaza plan in new push for Ukraine deal. // CNN. 2025. URL: <https://edition.cnn.com/2025/11/21/politics/trump-ukraine-peace-gaza-witkoff>. (accessed: 03.04.2026).

69. Bolton J. Trump's utterly incoherent Ukraine strategy. Washington Examiner. 2025. URL: <https://www.washingtonexaminer.com/opinion/beltway-confidential/3780298/trump-utterly-incoherent-ukraine-strategy-john-bolton/>. (accessed: 03.04.2026).

70. Brands H. American Grand Strategy in the Age of Trump. Washington : Brookings Institution Press, 2018. 256 p.

71. China places sanctions on 11 US citizens including Marco Rubio and

Ted Cruz. The Guardian. 2020. August 11. URL: <https://www.theguardian.com/world/2020/aug/10/china-sanctions-11-us-citizens-including-marco-rubio-and-ted-cruz>. (accessed: 02.04.2026).

72. Cooley A., Nexon D. Exit from Hegemony: The Unraveling of the American Global Order. Oxford: Oxford University Press, 2020. 304 p.

73. Envoys push a US plan for ending Russia's war in Ukraine // AP News. 2026. URL: <https://apnews.com/article/military-diplomacy-trump-iran-ukraine-russia-09decdddeb6264a4dd83cc3535553b2f2>. (accessed: 03.04.2026).

74. First Lady Melania Trump Advances Efforts in Fourth Ukraine–Russia Child Reunification. The White House. 2026. URL: <https://www.whitehouse.gov/briefings-statements/2026/04/first-lady-melania-trump-advances-efforts-in-fourth-ukraine-russia-child-reunification/>. (accessed: 03.04.2026).

75. Initial rescissions of harmful executive orders and actions. Executive order. 2025. January 20. URL: <https://www.whitehouse.gov/presidential-actions/2025/01/initial-rescissions-of-harmful-executive-orders-and-actions/>. (accessed: 02.04.2026).

76. McMaster H.R. Battlegrounds: The Fight to Defend the Free World. New York : Harper Collins, 2020. 560 p.

77. Mearsheimer J. The Great Delusion: Liberal Dreams and International Realities. New Haven : Yale University Press, 2018. 328 p.

78. Newton K. Social trust and political disaffection: social capital and democracy. International Political Science Review. 2001. Vol. 22. № 2. Pp. 201–204.

79. Norman L., Lytvynenko J., Meichtry S. Trump to Europe: Overseeing a Ukraine cease-fire would be your job. The Wall Street Journal. 2024. URL: <https://www.wsj.com/world/europe/trump-ukraine-russia-war-plan-8901d78b>. (accessed: 03.04.2026).

80. Parkinson J., Faucon B., Hinshaw D. U.S. Blueprint to Rewire Economies of Russia, Ukraine Sets Off Clash With Europe. The Wall Street Journal. 2025. URL: <https://www.wsj.com/world/europe/u-s-blueprint-to-rewire-economies->

[of-russia-ukraine-sets-off-clash-with-europe-72484515ю](#) (accessed: 03.04.2026).

81. Putnam R. D. Bowling alone: America's declining social capital. *Journal of Democracy*. 1995. Vol. 6. № 1. Pp. 65–78.

82. Scores of career State Dept. diplomats resign before Trump's inauguration. *The Washington Post*. 2025. January 19. URL: <https://www.washingtonpost.com/national-security/2025/01/19/trump-state-department-resignations/>. (accessed: 02.04.2026).

83. The Inaugural Address. 2025. January 20. URL: <https://www.whitehouse.gov/remarks/2025/01/the-inaugural-address/>. (accessed: 02.04.2026).

84. Wright T. *All Measures Short of War: The Contest for the 21st Century and the Future of American Power*. New Haven : Yale University Press, 2017. 288 p.